



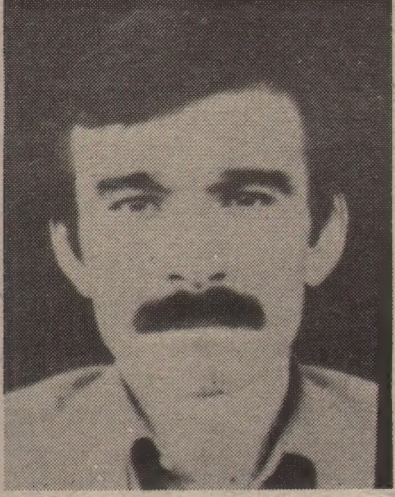
SERXWEBÛN

HİÇ BİR ŞEY BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜKTEN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR

Sayı: 8 / AĞUSTUS 1982 / 2. DM

Sömürgeci zindanlardaki Bağımsızlık ve Özgürlük savaşçıları ÖLÜM ORUCUNDA!

İçlerinde PKK-MK üyeleri Mehmet Hayri Durmuş ve Kemal PİR'in de bulunduğu çok sayıda savaş esiri Diyarbakır zindanlarındaki baskı, işkence ve katliamlar ile faşist mahkemeleri protesto etmek amacıyla 15 Temmuzdan buyana ölüm orucuna başlamış bulunmaktadır.



Kemal PİR

Temmuz ayı başlarında devam eden PKK Urfa grubunun son duruşmasında söz alan Kemal PİR, tutuklulara aralıksız işkence yapıldığını, bu işkencelerde bugüne kadar partili ve partisiz yüzlerce insanın katledildiğini, sürekli belirtildiği halde mahkemelerin bunlara gözyumduğunu üstelik kısıtlı savunma haklarının da elerinden tümenden alınmaya çalışıldığını belirterek, insanlık dışı uygulamaları protesto etmek amacıyla 15 Temmuzdan itibaren ölüm orucuna gideceklerini sömürgeci mahkemelerde de duyurdu.

15 Temmuzdan itibaren başlayan direniş, büyük bir kararlılıkla devam ederken, cunta yetkilileri ve faşist cezaevi yönetimi arasında da büyük korku ve tedirginliğe yolaçtı.

Aldığı tüm önlemlere rağmen Diyarbakır zindanlarında 21 Mart'ta sergilediği vahşetin ülke sınırlarında

Devamı S : 19'da

Lübnan işgalinin yolaçtığı gelişmeler, emperyalist ve siyonist komplonun içyüzü

İsrail'in Lübnan'ı işgali eylemi sürerken ortaya çıkan siyasi ve diplomatik gelişmeler, işgalin amacının başlangıçta İsrail siyonistleri tarafından ifade edildiğinin aksine çok daha geniş boyutları kapsadığını, işgal eylemiyle bir bütün olarak emperyalizmin yeni Ortadoğu politikasının uygulamaya konulduğunu ve bu politikanın her alana yansıtılmaya çalışıldığını tüm çıplaklığıyla sergilemektedir. Olayı bu kapsamda ele almayan bir yaklaşım işgalin neden Beyrut kapılarını dayanıp kaldığını, başta ABD olmak üzere emperyalistlerin neden Filistinlilere yurt aramaya başladıklarını, yıllarca Filistin sorunu etrafında politika yürütmüş birçok Arap devletinin neden duruma daha çok seyirci kaldıklarını ve Lübnan içinde zaman zaman Falanjist milislerle, bazı sözde solcu yurtsever hareket temsilcilerini uzlaşmaya iten etkenlerin neler olduğunu izah edemeyecektir.

İşgal sonrası gelişmeler bu harekâtın, -daha önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi- çok daha önceden planlandığını; emperyalistlerin kendi aralarında, bölge ve Arap gericiliğiyle, başta sömürgeci faşist Türk yönetimi olmak üzere bölge ve Arap gericiliğinin kendi içlerinde yürüttükleri yoğun pazarlıklara davandığını, bugün tüm bu güçlerin su veya bu şekilde, fakat tam bir işbirliği içinde olayı saptadıkları sonuçlara doğru götürmek konusundaki çabalarından açıkça anlaşılabilir.

Emperyalizmin 1980'lere doğru, özellikle İran halk hareketi ve Afganistan devrimiyle aleyhine hızlı bir biçimde bozulan Ortadoğu'daki dengeyi yeniden ve daha gericici olarak, bağımsız askeri örgütlenmesi basta olmak üzere her alandaki örgütlenmesi ile yalnızca kendisi için değil, bölgedeki tüm halk güçleri açısından, emperyalizm ve bölge gericiliğine karşı mücadelelerinde önemli olanaklar ve her alanda gelişme imkânı sağlayan Filistin Ulusal Kurtuluş güçleriyle, yurtsever devrimci hareketler açısından bir üs olma özelliği gösterdiğinden Lübnan'daki fiili durumu zorunlu gördüğü bilinmektedir. Gerek Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi, gerekse Lübnan'da yaşanan durumun emperyalizm açısından önemi, stratejik-coğrafik konumu ve petrol kaynakları nedeniyle çıkarlarının hayati önemde bağlı olduğu bu alanda bölge devrim güçlerini sürekli beslemesinden ve sahip olduğu askeri ya da herhangi bir güçten çok, devrim güçleriyle, karşı-devrim güçlerinin Ortadoğu'daki mücadeleleri ortamında doğan objektif bir duruma, bir dengeye dayanmasından kaynaklanmaktaydı. Bir başka deyişle, İsrail işgaline kadar emperyalizm açısından sorun, bölgedeki durumu kendi lehine çevirmek doğrultusunda girişeceği bir müdahalenin ardından sökün edecek bu alandaki birçok gelişmeyi karşılayabilecek tedbir ve çözümlere sahip olup olmaması veya kendisini buna hazır hissedip etmemesi durumu idi. Ancak bilindiği gibi dünyanın her yanında yükselmekte olan sosyal ve ulusal kurtuluş mücadeleleri ve emperyalist sistemin bizzat kendisinden kaynaklanan ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımların had safhaya varması nedeniyle ABD emperyalistlerinin son yıllarda başlattığı aktif saldırı politikası, açıktır ki en başta emperyalizmin ala-

Devamı S : 19'da

Türkiye ve Kürdistan'da son siyasal gelişmeler

Kendi tekelleşmesini hızlandırmak ve devrimci-demokratik halk muhalefeti bastırabilmek için, Türk burjuvazisi tarafından geliştirilen 12 Mart 1971 faşist darbesi, süreç içinde orta ve küçük-burjuvaziyi tam anlamıyla iflasa götürememesi gibi daha birçok nedenler sonucu, verini sivil, siyasal iktidara bıraktı. 1973'te CHP-MSP koalisyonu ile tekelleşmesini devam ettirirken, ciddi siyasal bunalımlara neden olmamak için orta sınıf ve tabakaların kısmi de olsa kendilerini ayakta bırakacak bir tarzda, ekonomik alanda palazlanmalarına müdahale edilmedi. Ancak özellikle 70'li yılların başlarından itibaren, tekelleşmeyi son hızı ile devam ettirerek, zirveye ulaşmaktan başka çıkar yol yoktu. Nitekim, AP ve ittifakçı güçleri ile kurulan II. MC iktidarı, bugünkü Türk faşist diktatörlüğünün ekonomik, siyasi, askeri vb. temellerini daha da güçlendirdi.

1980'lere gelindiğinde tekeli Türk burjuvazisi, tekelleşmenin önündeki engelleri kaldırmak için, içte siyasal iktidarını tehdit eden Türkiye devrimci-demokratik ha-

reketiyle, Kürdistan modern Ulusal Kurtuluş Hareketini yok etmek; dışta ise, Afganistan Devrimi; İran Sahhâhının yıkılması, Filistin Devriminin ileri mevzileri kat etmesi ve Arap radikal iktidarı ile Ortadoğu'daki diğer devrimci hareketlerin varlığı sonucunda bozulan statükoyu, Ortadoğu devrimci hareketlerini bastırmada aktif rol oynama temelinde, emperyalizmin lehine çevirebilmek için faşist diktatörlüğü oluşturdur.

Bu iktidarın önüne koyduğu ekonomik politika, banka ve sanayi kesiminde ekonomik krizini hafifletmek; artan dış borçlarını ödemek; enflasyon canavarını aşağıya indirmek; serbest pazar ekonomisini geliştirip "sıkı para" politikası ile, kriz içinde bulunan bazı tekeller de dahil olmak üzere, yaygın orta ve küçük-burjuvaziyi iflasa götürmek; işçi-köylü emekçi yığınlarından, vurgun ve talanla elde ettiği birikimle de, tekelleşmeyi noktalandırmaktır.

Bu politika sonucu iç tüketim sınırlandırılmış; köylünün ve küçük üreticinin ürettiği ürünler ucuz fiyatla gasp edilerek ihracat hacmi artırılmış, en çok banker-

lerde görüldüğü gibi, iflasa götürülerek; işçi sınıfının ücretlerini dondurarak, muazzam oranda sermaye birikimi sağlanmıştır. Böylece, burjuvazinin kıyasıya bir rekabetle tekelleşmesi, proletaryanın kendisi için sınıf olma sürecini hızlandırıp, homojenleştirirken, mütefakki güçlerini de yoğunlaştırdı. Çünkü orta ve küçük-burjuvazi iflasa gittiği oranda proletaryaya yaklaşımı da hızlandı. Ve tekeli burjuvazi tek başına kaldı. Tekelleşme kendi iç dinamizmi ile yatırıma yönelik ekonomik temelde değil de, vurgunculuk temelinde sağlandığı için, ortaya çıkan işsizlik özümsemedi. Sömürgeci-faşist düzenin artık kendini üretememezliğinin verdiği hunc ve öfkeyle; gün geçtikçe yoğunlaşan anti-tekeli; anti-faşist; anti-sömürgeci halk potansiyelinin üzerinde, en azından zor uygulanmaya başladı.

Emperyalist-kapitalist sistemin, özellikle de ABD emperyalizminin desteğinde olan Türk faşist yönetimi; Türkiye ve Kürdistan'da idam, işkence, katliamlar ve

Devamı S : 18'de

PKK sempatisini Zülfikar TATAR sömürgeci mahkemeyi teşhir etti

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesinde 1,5 yıldan fazla bir süreden beri başlayan PKK Urfa grubunun yargılanmasına bu ayda devam edildi.

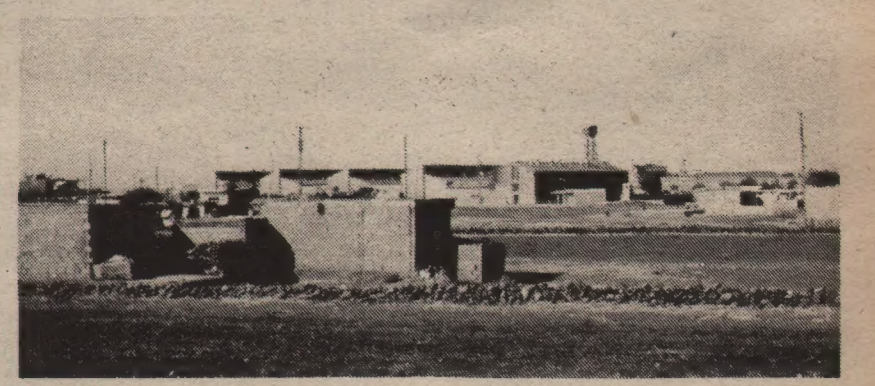
1 Temmuz 1982 günü yapılan son duruşmada savunmasını yapan PKK sempatisini Zülfikar Tatar, faşist mahkeme heyetinin kendisine yönelttiği suçlamaları red ederek, işkence yoluyla hazırlanan bazı düzmece ifadeler ve uyduruk gerekçelerle sıradan tutukluların bile cezalandırılmak istendiğine dikkatleri çekerek sömürgeci mahkemeyi teşhir etti.

Duruşmasında PKK sempatisini Zülfikar Tatar, bazı tutukluların yapılan ağır işkenceler sonucunda yalana başvurduklarını söyleyerek;

"Benim için daha önceleri askeri alanda çalışıyor dediler. Şimdi de köylük alanda çalıştığımı ileri sürdüler, ifadeleri çelişkilidir. Biraz daha sıkıştırılırlarsa benim Merkez Komitesi üyesi olduğumu söyleyebilirler, biraz daha sıkıştırılırlarsa mahkeme heyetine benim için karşınızdaki şahıs Abdullah Öcalan'dır diyebilirler" dedi.

Devamı S : 19'da

21 Mart'ta katledilen Bağımsızlık ve Özgürlük savaşçılarından DÖRDÜNÜN DAHA KİMLİKLERİ BELİRLENDİ



Diyarbakır Askeri Cezaevi

Sömürgeci-faşist cuntanın 21 Mart 1982 günü Diyarbakır Askeri Cezaevinde giriştiği katliamda şehit düşen bağımsızlık ve özgürlük savaşçılarından dört kişinin daha kimlikleri belirlendi. Kimlikleri belirlenenler arasında Cemal ZENGİN (Hilvanlı) Mehmet DİREKÇİ (Siverekli) ile soyisimleri tesbit edilemeyen Şaban (Urfa) ve Mehmet Ali (Çermikli) adlarındaki PKK'lı savaş esirleri bulunmaktadır. Böylece 21 Mart katliamında şehit düşen PKK'lı savaş esirlerinden kimlikleri kesin tesbit edilenlerin sayısı daha önceki sayılarımızda isimlerini verdiklerimizle birlikte 10'nu bulmaktadır.

Gazetemizin 6. sayısında, cenazelerin Mayıs ayında verilmiş olmasına rağmen, ölenlerin büyük çoğunluğunun 21 Mart katliamında şehit edilmiş olabileceklerini belirtmiştik. Serxwebûn'a

gelen son haberlerle bu durum kesinlik kazandı.

Aldığımız bu haberlere göre katliam şöyle gerçekleştiriliyor: PKK-MK üyesi Mazlum DOĞAN zindanlarda direnişi örgütlediği işkenceler ile ilgili bilgileri dışarıya sızdırıp yayınlattığı gerekçeyle aralıksız işkenceler altında tutulduğu tek kişilik hücrelerinde 21 Mart Newroz günü bir mum yakıp pencereye koyduktan sonra, yüksek sesle, zindanlardaki direnişin ve Newroz'un anlam ve önemini içeren bir konuşma yapıyor. Ayyuka çıkardıkları baskı ve zulümle sömürgeci zindanları birer "uslanma yuvaları" haline getirmeye çalışan faşist cuntanın elikanlı maşaları bu direniş karşısında çılgına dönerek, Mazlum DOĞAN'ı yoğun bir işkenceye a-

Devamı S : 19'da

Bir PKK sempatzizminin gördüğü işkenceler ve kaldığı cezaevindeki durumla ilgili olarak gazetemize göndermiş olduğu yazıyı aynen yayınlıyoruz.

Tutuklanıp gözaltına alındığım süre içinde bana ve yanımdaki diğer devrimcilere yapılan insanlık dışı işkenceler ile yine tutuklu bulunduğum süre içinde 9. Kolorduya bağlı Erzurum askeri hapishanesindeki tüm devrimcilere, gerek fiili ve gerekse psikolojik olarak yapılan gerçekten dehşet verici, insanı utandıran, o şartlarda devrimcilik yapmaktan başka bir alternatif bırakmayan o pis, iğrendirici ve vahşi işkence ve uygulamaları dar bir çerçevede içinde de olsa açıklamaya çalışacağım.

Gözaltına alındığım ilk gün Kars 1. şubede soruşturulmaya başlandı. Sordukları sorular PKK üyesi olup olmadığım ve bu doğrultuda örgütsel çalışmalar yürütüp, yürütmediğim biçimindeydi. Ardından yağdırdıkları sorulara bir türlü olumlu cevap alamayınca, beni gözü bağlı, çıplak, aç ve sussuz tuttukları bir hücrede 29 gün boyunca falaka, kollardan tavana asma, sırta binme, tazikli su altında tutma, tuz yedirme, ağıza tabanca dayayarak öldürmekle tehdit etme, elektrikli ırza geçmeye yeltenme, bıyık ve saç yolma, kaba dayakla vücudun hassas yerlerine vurma vs. gibi bütün işkence yöntemlerini birer birer uyguladılar. Bu süre içinde vücudumun çeşitli yerleri yara-bere ve çürükler içinde kaldı.

Soruşturmam bittikten sonra gözetime gönderildim. Burda doktora çıktığımda çürük içinde kalmış vücuduma rağmen üstün körü bir muayeneden geçiren doktor, "burda sizleri besleriz, iyileşirsiniz" diyerek utanmazca güldü. Tabi sonuçta verdiği ra-

porda her zamanki gibi "sağlamdır" oldu.

Düşünüyorum; ben ki sadece PKK'ye sempati duyan biriydim. Bir sempatziz olarak bana yapılan işkenceler eğer böyleyse, Partizanlara yapılanlar acaba nasıldır?

Sorgulamam boyunca yanımdaki diğer devrimcilere yapılan uygulamalara da bizzat tanık oldum. Örneğin işkencede bulunan A.K isimli bir devrimciye istediklerini kabul ettirmek için, 12 yaşındaki kız kardeşini getirip A'nın gözleri önünde soyundurarak işkence ile ırzına geçmeye yeltendiler. 12 yaşında ve henüz ilkokulda okuyan bir çocuğu böyle işkencelere tabi tutmaktan zevk alan insanların nasıl insan olabileceklerini düşünmek gerek.

Yine bu süre içinde aynı şubede gözaltında bulunan dört devrimci işkenceyle katledildi.

Cezaevinde bulunduğum süre içindeyse; cezaevi koşulları o kadar kötü ve elverişsizdi ki, başta tüberkiloz olmak üzere benzeri hastalıklara tutulmayan insan yok gibiydi. Sırf bu cezaevinde çeşitli örgütlere mensup 443 kişi sakat bırakılmıştı. Bunlara bizzat tanık oldum. Bir rahatsızlıktan dolayı askeri hastahane-nin tutuklu servisine gittiğim zaman, PKK'den S.G'nin tüberkiloz, Y.E'nin kol ve kafasından sakat, Dev-Yoldan A...nin böbrek çürümesi, Acilden K.D'nin bacaklarından sakat olduğunu gördüm. Aynı durumda olan ismini bilemediğim daha yüzlerce devrimci vardı.

Cezaevindeki devrimci tutuk-

lulara her sabah askeri eğitim yaptırılıyor, buna karşı çıkanlar ise anında korkunç bir işkenceden geçiriliyordu. Değerli eşyaları ve paraları gaspetmekse en doğal uygulamaydı. Açlık, sussuzluk, yemek, yatak, banyo ve çamaşır sorunu içler acısı bir durum arz ediyordu. Şöyleki; 6 kişi bir tabakta yemek yiyor, ayda bir defa 10 dakikayla sınırlanmış bir banyo yapıyor, beton ve tahtaların üzerinde ve yalnızca bir battaniye ile 3'er kişi yatıyordu.

Cezaevi içinde tam bir ajanlaştırma ve yıldırma politikası güdülmüyordu. Devrimciler, özellikle faşistlerle bir arada tutuluyor, bu da sürekli kavgalara neden oluyordu. Cezaevi yönetimi faşistlerle birlik içinde hareket ediyor, bizzat onları teşvik ederek devrimcilerin üzerine saldırtıyor, ve her olaydan sonra devrimciler mutlaka bir dizi yeni işkencelerden geçiriliyordu.

Bu durum karşısında tutuklu devrimciler, faşist cezaevi yönetimine karşı, kendi aralarında biraraya gelerek örgütlenmeye başladılar. İlk örgütlü direniş 1980 yılı içinde oldu. Ve faşist yönetim direnişi kırmak için silaha başvurdu. Direnişe bizzat PKK önderlik ettiğinden olayda özellikle PKK kadro ve taraftarları hedef seçildiler. Olay sırasında N.G., K.Ç. ve N.T. adlı arkadaşlar çeşitli yerlerinden yaralandılar.

1981-1982 yılları içinde, devrimcilerin örgütlü direnişlerini kırmak için tutukluları illere ve örgütlere göre ayırmakta buldular. 1 No'lu cezaevini Artvin-Dev-Yol grubuna ayırarak, aynı nolu

cezaevinde bulunan PKK Kars ve Ağrı grubunu 3 Nolu cezaevine taşıdılar. Bu işin içinde faşistler de olduğundan aynı gece kavgaya başladı. Ve yüzlerce insan yaralandı. İşkenceye alınmayan tutuklu kalmadı. Teyplerin sesi sonuna kadar açılarak işkencede olan tutukluların sesleri megafonlarla tüm cezaevine duyuruldu. Bu olay ve işkenceler sırasında PKK'den H.M. A.T., Devrimci Kurtuluş'tan N.K., Dev-Sol'dan ismini hatırlayamadığım bir arkadaş sakat kaldı.

Bu direniş üzerine korkmaya başlayan faşist cezaevi yönetimi devrimciler ile faşistleri birbirinden ayırmak zorunda kaldı. Bu uygulamanın ikinci bir nedenide 1.5 günlük açlık grevi oldu. Siyasetler arasındaki bu örgütlü dayanışma az da olsa baskıyı azalttı.

Bunun üzerine faşist yönetim koşulları örgütlere göre ayırmaya başladı. Bu uygulamayla PKK Kars ve Ağrı grupları biraraya getirildi. Bu dönemde PKK'liler cezaevinde iyi bir örgütlenmeyi yaratma çabasına giriştiler. Aynı dönemin mahkemelere denk gelmesi ise bu çalışmaları daha da yoğunlaştırdı.

Mahkemeler 3 şubat 1982'de başladı. Bizler Kars PKK grubu olarak topluca mahkemeye çıkarıldık. Toplam sayımız 174'ü buluyordu. 96'mız tutuklu, 79'umuz ise tutuksuz olarak yargılanıyorduk. Mahkeme günü hepimiz kimlik bildiriminde bulunmayarak mahkemeyi protesto ettiğimizi belirttik. İsteklerimizin başında, mahkemenin tarafsız davranması, cezaevindeki baskıların kaldırılması, iddianameyi hazırlayan faşist savcı Yücel İldeniz'in mahkeme heyetinden çıkarılması, siyasi savunma yapan tutuklulara PKK dökümanlarının verilmesi, polis ifadelerinin iddianameden çıkarılması, vb. geliyordu. Bütün arkadaşlar isteklerimiz yerine gelmeyinceye kadar kimlik bildiriminde bulunmayacaklarını be-

lirttiler.

Arkadaşların cesur ve kararlı tutumları karşısında heyet mahkemeyi terketmek zorunda kaldı. Ve mahkeme 7 Ocak gününe ertelendi.

7 Ocak günü 3'er grup halinde (toplam 96 kişiydik) yeniden mahkemeye götürüldük. Yolda ve mahkemede yine hep beraber sloganlar attık. Yalnız idamla yargılanmakta olan N.E ve C.Y adlı kişiler ile rastgele halktan tutuklanmış oldukları Z.D, N.A. ve İ.G adlı şahısların dışında, hepimiz isteklerimiz yerine gelinceye kadar kimlik bildiriminde bulunmayacağımızı bir kez daha belirttik. Sonuçta mahkeme heyeti bu şahısların tahliyesine karar verirken, bizim mahkememizi de 17 Mart'a erteledi.

Bizler bu durumu ve hapishane koşullarını protesto etmek amacıyla açlık grevine başladık. Grev 8 gün sürdü. Diğer siyasetler ise grevi ancak 1,5 gün destekleyebildiler. Bu grev baskıları az da olsa azalttı. Yaşam koşulları biraz daha iyi bir düzeye çıktı. Televizyon, radyo, gazete, dergi, felsefe sözlüğü, çay, havalandırma vb. gibi haklarımızı elde edebildik. Mahkeme heyetinin tutumu eskie göre değişti. 17 Mart tarihli mahkeme de 22 kişi tahliye edildi.

Bu mahkemeden sonra PKK, Kars ve Ağrı grubu toplu olarak yeni açılan bir cezaevine alındı. Ayrıca Kars TKP-ML'lilerde yanımıza verildiler. Mahkeme tarihi 20 Nisana ertelendi. Bu mahkemede ben de tahliye edilenler arasındaydım.

Bundan sonraki durumu ve gelişmeleri bilemiyorum. Ancak içerde kaldığım süre içinde gerek diğer tutuklular, gerekse gardiyan askerler PKK'li devrimcilerin içerde ve mahkemede gösterdikleri kararlı tutum ve davranışlarına gerçek bir hayranlık duymaktaydılar.

Bir PKK Sempatzizini

Okuyucu Mektupları

Değerli Dostlar!

Biz Karlsruhe ve Çevresi DEVRİMCİ YOL sempatzizanları olarak, Faşist Cuntanın Mart ayı ortalarında Diyarbakır cezaevinde girişmiş olduğu kanlı baskını, MAZLUM DOĞAN gibi yiğit korkusuz devrimcileri anarak ve zaferin en sonunda Halklarımızın Birleşik Direniş Cephesi'nde olacağı inancıyla faşist cuntayı, katliamlarını, işkence ve idamlarını lanetliyoruz... Ve inanıyoruz ki, Türkiye halkları da diğer halklar gibi bu zorlu, dolambaçlı ölüm-kalım mücadelesinde başarıya ulaşacak ve kendi güçlü kollarıyla kendi iktidarını kuracaktır.

Öyleyse dostlar... her yıkılan gövdenin arkasından yenisi gelmeli sanki hiç yıkılmamış gibi. Sormalı kendi kendine cellat: ne kadar çok bu adamlar, ne kadar yürekli... Düşüceğiz ama yeniden kalkacağız bizi vuranların yüzlerine tükürmek için. Madem ki, bu kavga asırlar sürse de, çok kısa sürse de başarıya ulaşacak o halde yoldaşlarımız HİÇ ÖLÜNMEYECEKİMİŞ GİBİ YAŞANACAK...

- Gelan ra azadi!
- Kürdistan wê xilasbibe ji zılma netewayî!
- Faşist cuntaya ölüm-Tek yol devrim!
- Yaşasın faşizme karşı halklarımızın birleşik direniş cephesi!

Dostça selamlarımızla
Karlsruhe ve çevresi Devrimci Yol sempatzizanları

MİDYAT'DA YENİ YILDIRMA TAKTİKLERİ!

Son günlerde Midyat ve çevre köylerine yoğun operasyonlar düzenlenmektedir. Geçen ay Midyat'tan gelerek "Kerburan" nahiyesine yerleşen sömürgeci kolluk kuvvetleri, çevre köylere üst üste baskınlar yapmaktadırlar. Sömürgeciler, yolu olmayan köylere yol yaptırarak bu baskınları yoğunlaştırmaktadırlar. Örneğin, Dilan köyüne yol yaptırıldıktan sonra hemen her hafta bu köy basılmakta ve kadın-erkek ayırmaksızın tüm halk işkenceden geçirilmektedir. Daha sonra halk "Kerburan" karakoluna götürülerek bir tercüman vasıtasıyla sorguya çekilip tekrar işkenceye alınmaktadır. Amaç, halktan zorla silah almaktır.

Birgün B. isminde bir genci "Kerburan" karakolu avlusuna getirip halkın gözü önünde işkence yaptılar ve "senin Çin yapısı bir kaleşinkofun var, git getir" dediler. Fakat genç direnmeye devam ediyordu. Sonunda oğlunun maruz kaldığı dehşet verici işkencelere katlanamayan babası, onu kurtarabilmek amacıyla silahı göz yaşları içinde teslim etti.

Bundan bir kaç ay önce "Derce" köyüne bir baskın düzenleyen sömürgeci kolluk kuvvetleri, "siz 1980'de devrimcilere yardım etmiş, ekmek vermişsiniz" diyerek halkı soyup karlar üzerinde işkenceden geçirdiler. Daha sonra bunların arasından seçtikleri beş kişiyi birbirine bağlayarak ayaklarının üzerinden cemseyle geçip kırdılar. Yaralıları, ancak sömürgeci kolluk kuvvetleri köyü terk ettikten uzun bir müddet son-

ra, o da yaya olarak köylüler tarafından Midyat hastahanesine kaldırılabilirler.

Bu uygulamalardan sonra yöre halkında sömürgecilere karşı daha büyük bir kin ve nefret birikmiştir.

Bir Serxwebün taraftarı
MARDİN

MARDİN'DEN BİR MEKTUP

Mektubuma başlamadan önce Serxwebün uğruna mücadele veren tüm arkadaşlara devrimci selamlarımı iletirim.

Arkadaşlar, ben bundan bir süre önce Mardin'e bağlı İdil ilçesine gitmiştim. Gece saat 23.30 dolaylarında birden bire silahlar patlamaya başladı ve bu patlamalar bir saate yakın sürdü. Silah sesleri kesilir kesilmez Cizreden gelen askerler ve panzerler İdil'in her tarafını çember içine aldılar ve "Babeke" ile "Berimiye" köylerine baskın düzenlediler. Buna gerekçe olarak da tabur karargâhına silahlı baskın düzenlenmesini gösterdiler. Halk yaptığı araştırmada bir saate yakın süren bu "tarama"ya rağmen gerek karargâh duvarlarında ve gerekse çevredeki evlerin duvarlarında hiç bir kurşun izine rastlamayınca, bu eylemin sömürgeciler tarafından düzenlenen bir provakasyon olduğunu anlamakta güçlük çekemedi.

Olayın aslı, nöbetçi yüzbaşının halk üzerinde daha gaddar ve geniş bir baskı uygulamak amacıyla, nöbetçi erlerden havaya ateş etmelerini istemesinden başka bir

şey değildir. Daha sonra yüzbaşı, "tabur basıldı" diyerek "Berime" köyüne baskın düzenledi. Tüm halkı köy meydanına toplayarak işkenceden geçirdi. Aralarında 80 yaşlarında bir ihtiyarda olmak üzere bir çok kişiyi İdil cezaevine götürüp bir ay süresince işkenceden geçirdiler. 80'lik ihtiyarın oruçlu bir haldeyken bu tür uygulamalara maruz kalması ise halkın kin ve nefretini daha çok biletti. Halk açıkça bu olayı lanetleyerek bir gün mutlaka hesap sorulacağını söylemekteydi.

Yine orada bulunduğum dönemde İdil'e bağlı "Gelukur" ve "Gureza" köylüleri arasında iki gün süren bir çatışma çıktı. Olay karşısında seyirci kalan sömürgeciler, iki gün sonra kolluk kuvvetleriyle bu köylere bastılar. Ancak tüm köylüler, sömürgeci kolluk kuvvetlerinin korkusuyla dağa kaçmış olduklarından, sömürgeciler, "bunları neden yakalayıp bize teslim etmiyorsunuz" diyerek çevre köyler üzerinde azgın bir baskı ve terör uygulamaya başladılar. Bu arada kaçmayıp "Gelukur" köyünde kalmış olan bir ihtiyar falakaya yatırıldı. Bu ihtiyar dört ay boyunca yataktan kalkamadı.

BIJİ SERXWEBÜN, BİMRE KEDXWARİ!

Bir Serxwebün Taraftarı.

Buradan ayrılan sömürgeci kolluk kuvvetleri, daha sonra dağda "Gureza" köyünden genç bir kızla karşılaşılıyorlar. Yüzbaşı askerlere, "bunu alın" diyor. Yolları üzerindeki "Verzike" köyünden geçerlerken köy halkı, yüzbaşından kız bırakmasını ve karşılığında kendilerinden birini almasını istiyor. Bunun üzerine yüzbaşı, "bunu eğlenmek için aldım. Sizde birisini de boks kursu için alın" diye cevap veriyor. Fakat köylüler zorla genç kızın askerlerin elinden alıyorlar. Bu durum karşısında çılgına dönen yüzbaşı, bütün köy halkını işkenceden geçiriyor. Ama tüm işkencelere rağmen köy halkı, genç kızın geri vermemekte diretiyor.

Ayrıca "Kurban" nahiyesinde oturmakta olan ve isimli yerli ajanlar askeri elbiseler giyerek sömürgecilerle birlikte köylere basıyorlar. "Eğer biz istersek size birşey yapmazlar" diyerek halktan haraç alıyorlar. Bunun yanında sömürgecilerden de mağas alıyorlar.

Tüm yöre halkı bu ajan kişilere ve onlara yön veren sömürgecilere karşı sonsuz bir kin ve nefret duymaktadır.

PKK Adıyaman gurubu davasında da savaş hali hükümleri uygulanıyor!

Sömürgeci-faşist cunta, zindanlardaki PKK'li savaş esirlerine karşı geliştirdiği özel politika ve uygulamaları hızlandırarak sürdürmektedir.

Bu uygulamaların yeni bir örneği de PKK Adıyaman grubu davasında görüldü. 9 Temmuz 1982 günü yapılan PKK Adıyaman grubu davasında, faşist mahkeme heyeti, duruşmanın bundan sonraki bölümlerinin tutukluların gıyaplarında Adana'da yapılmasını karar altına aldı.

Toplam 145 kişinin yargılandığı PKK Adıyaman grubu davası, bugüne kadar, 6. Kolordu ve Adana İçel, Maraş, Antep, Adıyaman ve Hatay sıkıyönetim komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesince görevlendirilen bir heyet tarafından Adıyaman'da sürdürülmekteydi.

Faşist mahkeme heyetinin en küçük bir neden bile göstermeden aldığı bu yeni kararlar PKK davalarının hemen çoğunda yaygın olarak başvurulmuş "savaş hali kuralları" Adıyaman grubu davasında da uygulanmakta, tutukluların kısmi savunma hakları da tümenden ortadan kaldırılmaktadır.

Elbette faşist cuntanın cellatlarını böyle bir karara iten nedenlerin başında PKK'li savaş esirlerinin zindanlar ve mahkemelerde göstermiş oldukları yüce direnişler ve Adıyaman halkının bağışsızlık ve özgürlüğe olan büyük tutkusuna gelmektedir. Bu yolla sömürgeci mahkemelerde PKK'li savaş esirlerinin gürleyen sesi kısılmak istenmekte, halkımızın soylu talepleri boğulmaya çalışılmaktadır.

Ama sömürgeci-faşist cuntanın ve cellatlarının bu uygulamada geç kaldıkları açıktır. PKK'li savaş esirlerinin daha ilk günden başlayarak, yiğitliğin, mertliğin, cesaretin, Partiye, halka ve mücadeleye duyulan sonsuz inancın merkezi haline getirdikleri sömürgeci mahkemeler ve zindanlarda haykıran sesleri hertürlü uygulamaya rağmen halkımıza ulaşacak, onlar için güç kaynağı olmaya devam edecektir.

...

Devrimci Kurtuluş Davası 2 İDAMLA SONUÇLANDI

Sömürgeci-faşist cuntanın elikanlı cellatları askeri savcılar yeni idam kararları almaya devam ediyor.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askeri Mahkemesinde görülen THKP/C Devrimci Kurtuluş örgütü davası iki idam kararıyla sonuçlandı.

Temmuz ayı içinde yapılan THKP/C Devrimci Kurtuluş davasının son duruşmasında faşist mahkeme heyeti, Kenan Doğan ve Mustafa Özdemir adlı devrimcileri ölüm cezasına çarptırırken, aynı davada yargılanmakta olan Süleyman Gökçeoğlu'nu da 10 yıl hapis cezasına çarptırdı.

Devrimci tutuklular THKP/C Devrimci Kurtuluş örgütüne üye olmakla suçlanmaktaydılar.

Peşpeşe aldığı ölüm kararları, giriştiği katliamlar ve işkenceler yoluyla varlığını uzatmaya çalışan cuntadan işlediği bu ağır suçların hesabı sorulacaktır.

...

ANKARA'DA ÜÇ AYRI DEV-YOL DAVASINA DAHA BAŞLANDI

Ankara'da toplam 41 devrimcinin yargılandığı üç ayrı Dev-Yol davasına daha başlandı.

11-7-1982 günü Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı (1) Numaralı Askeri Mahkemesinde görülen iki ayrı Dev-Yol davasında, içlerinde 6 teğmen ve bir Kara Harb Okulu öğrencisinin de bulunduğu toplam 11 kişinin yargılanmasına başlandı. Askeri savcı tutuklular hakkında 6 aydan 15 yıla kadar

değişen çeşitli hapis cezaları istemektedir.

Öte yandan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı (1) Numaralı askeri mahkemesinde açılan bir başka Dev-Yol davasında da 8-15 yıl arasında değişen hapis cezaları istemiyle toplam 30 kişinin daha yargılanmasına başlandı.

Tutuklular Dev-Yol'a üye olmakla suçlanmaktadır.

...

Karar aşamasına gelen bazı davalar sonuçlandı

Askeri-faşist cuntanın devlet yönetimine çöreklenmesinden bu yana, sömürgeci mahkemelerde ardı ardına açılmaya başlayan çeşitli örgüt davalarının büyük çoğunluğu halâ devam ederken, karar aşamasına gelmiş olanlardan bazıları sonuçlandı. Sonuçlanan davalar arasında, Dev Yol

Devamı S : 19'da

Van'da bulunan bir Alman genci TUTUKLANDI

Almanya'da Tageszeitung adlı bir günlük gazetesinin verdiği habere göre Van'da bulunan Ralp Raymond Brown adında 29 yaşındaki bir Alman genci 10 Temmuz'dan bu yana Diyarbakır Askeri Cezaevinde tutuklu bulunmaktadır.

10 Temmuz günü tutuklanan Ralp Raymond Brown ile birlikte Kürtlerin ve Ermenilerin tarihini araştırmak üzere Van'a giden bir grup Alman akademi öğrencisi de gözaltına alınmış, ancak bu öğrenciler 11 Temmuz günü yeniden serbest bırakılmışlardır. Üzerinde Kürtlerin tarihi ile ilgili bir kitap bulunan Ralp Raymond Brown ise aynı gün Van'dan Diyarbakır'a götürülerek askeri cezaevine konulmuştur.

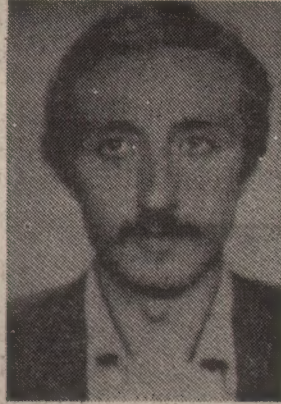
Ralp Raymond Brown'un Kürtlerin ve Ermenilerin tarihini incelediği ve bu konuda öğrencilere bilgi verdiği gerekçesiyle tutuklandığı, üzerindeki kitabın da suç unsuru sayıldığı belirtilmektedir.

...

Lübnan'da

TKEP üyesi üç devrimci şehit düştü

İsrail siyonistlerinin ABD, bölge gericileri ve sömürgeci-faşist Türkiye cuntasından aldıkları destekle Filistin halkına karşı giriştikleri imha harekâtı sırasında TKEP üyesi 3 devrimci şehit düştü.



Ahmet

Eyüp

AYAR

Gazetemize ulaşan haberlere göre, siyonistlerin Nebatiye ka-

sabası ve Arnon Kalesine yaptıkları yoğun saldırılarda Filistinlilerle birlikte çeşitli halklara mensup yüzlerce insan da şehit düştü. Şehit düşenler arasında Mustafa Çetiner, Ahmet Eyüp Ayar ve İmam Ateş adlarındaki TKEP üyesi üç devrimcinin de bulunduğu bildirilmektedir.

TKEP Avrupa taraftarları, olaya ilişkin olarak yayınladıkları bir bildiride, şehit düşenlerden, Mustafa Çetiner'in TKEP asil üyesi, İmam Ateş'in yurtdışı Parti eğitim örgütü yönetici komite üyesi, Ahmet Eyüp Ayar'ın ise, Emegün Birliği dergisi sorumlu müdürü, Genç Emekçiler Birliği kurucu üyeliği ve MYK kurulu üyeliklerinde bulunduğu, en son olarak Parti eğitim örgütü yönetici komite üyesi olduğunu açıkladılar.

...

YAKINLARI TUTUKEVİNDE OLAN BİR KÜRT KADINI BASKI VE KATLAMI ANLATIYOR...

(Baştarafı Geçen Sayıda)

SORU - Mahkeme esnasında avukatlar, mahkemelere giremiyorlar mı? Bu durumda tutukluların savunma imkânları var mıdır?

CEVAP - Hayır, avukatlar mahkemelerde tutukluları savunamıyor. Söz sahibi değildirler. Mahkemelere dahi giremiyorlar. Bir avukat vardı; Şerafettin Kaya. Bazı tutukluların avukatıydı. Onu tutukladılar. Altı ay çok sıkı işkenceler altında kaldı. Sonra onu bıraktılar. Artık savunma yapma imkânları kalmadı. Dışarı çıktı. Avukat Hüseyin Yıldırım var. Oldukça olumlu tavırları vardı, tutukluların durumuyla ilgileniyordu. Birgün tutukluların aileleri tanıdıklarına elbise-falan götürüyorlar. Askerler bu elbiseleri alıp yırtıyorlar. Bunun üzerinde avukat, önemle durdu. Askerlere demiş ki: "Yazıktır, günahdır, neden bu insanların elbiselerini parçalıyorsunuz?" O'na diyorlar ki: "Senin de canın dayak istiyor. Sen de işkenceyi tatmak istiyorsun." Onu tutuklayıp işkenceye götürüyorlar. Sağ mı, ölü mü bilinmiyor. Avukatları korkutuyorlar. Avukatlar da bu durumlardan çekiniyorlar. Ve bırakmıyorlar, avukatlar davalara girsinler. Mahkemede onlara diyorlar ki: "Oturun yerinize, sizin konuşma hakkınız yok." Hakimler bırakmıyorlar konuşsunlar. Avukat Erdinç ile Cemşid'in durumu böyledir. Polisler, sivil MİT mensupları, bürolarına gidiyorlar, ve onları tehdit ediyorlar; "eğer siz davalara girerseniz, sizi öldürürüz. Siz davalara girmiyceksiniz" diye sözler söylüyorlar. Bunlar da etkili oluyor. Ayrıca emekli bir albay avukat var. Onun da yanına gidiyorlar. "Sen niye bu davalara giriyorsun, bu davaların tutukluların savunmasını niye alıyorsun?" diye tehdit ediyorlar. Tabii tutuklular bunlara bir sürü para varmış. Fakat bunlar da birşey

yapmıyorlar. Bunlar da sessiz kalıyorlar. Arkadaşlar şimdi savunma hakkından yoksundurlar. Savunma avukatları yok. Avukatsız bırakmışlar onları.

SORU - İlk davaların açılması esnasında siz de bazı mahkemelere gidebildiniz. Bu mahkemelerde arkadaşların durumu nasıldı?

CEVAP - Mahkemelere iki kez gittim. Dost, akraba, ve birçok kardeşlerimiz, bacımız vardı. Tümenün saç kesilmişti. Bunun kemiklerinin dışında hiçbir yönleri barizce görülüyordu. Çünkü oldukça zayıflamışlardı, durumları bu yönde kötüydü. O kadar işkenceye maruz kalmışlardı ki, bundan dolayı da tanınmaz hale gelmişlerdi. Öyle ki; kardeşimizi dahi tanıyamadık. Bazıları sakat bırakılmış, bacaklarının koltuklarında askerler girmiş halde götürülüyor-getiriliyordu. Onların durumunu tümüyle görme, değerlendirme imkânımız olmadı. Kimse kimseyi tanııyordu. Çünkü, başımızı kaldırdığımızda üstümüzde duran asker jopla bize vurarak "doğru durun, önünüze bakın" diyordu. Dört kişilik yerde en az sekiz arkadaş oturtuluyordu. Yirmidört saat konuşmadan, hareket etmeden oturmak zorundaydılar. Konuşma müsadese dahi yoktu. Bunun için arkadaşlar diyordu ki: "Dışarıya çıkmak istiyoruz" ama askerler arkadaşlar konuşmalar diye onları dövüyorlardı. Ve onlara dışarı çıkma izni vermiyorlardı. Arkadaşlar bu duruma karşı çıkıyorlar, hakim ve askerlerden çekinmeden bu durumu protesto edip direniyorlardı. Düşünce ve direnmelerinden vazgeçmiyorlardı. Ufak yaşta arkadaşlarımız vardı. Onlar da direniyordu. Ceylanpınarlı 12 yaşında bir arkadaşımız vardı. Hakim kendisine

sorarak "sen, niye PKK'li olmuştun? Senin bunların içinde ne işin var?" Bu arkadaşta şöyle cevap verdi: "Ben PKK'nin zafer kazanacağına inanıyor ve amaçlarının doğruluğunu biliyorum. Bundan dolayı ben bu hareketin içinde, mücadelede yer aldım." Çocuk yaşına rağmen sömürgecilerin cevabını veriyor, onları yargılıyor ve onların oyunlarına gelmiyorlar.

Meselâ; bazı arkadaşlarımız var. Yıldırım Merkit, Mazlum Doğan, Kemal Pir, Celalettin Delibaş, Mehmet Sener, ve Hayri Durmuş gibi. Bunları zincirle bağlıyorlar.

Bu arkadaşların boyunları ve ayaklarına zincir takmışlar. Zincirlerle de arkadaşları birbirine bağlamışlar. Öylece mahkemeye getiriyorlar. Onlardan birisini itelediklerinde diğerleri de birlikte yere düşüyorlar. Böyle ifade veriyorlar. Bu durumda olmalarına rağmen tavırlarından bir şey eksik olmuyor, direniyorlar.

Mahkemede Mazlum Doğan olduğu zaman tutuklular sanki arkalarında koca bir dağ varmış gibi güçlü oluyorlar. Öyle bir güvenle ifadelerini veriyorlarki anlamam. Bunun için MİT mensupları, Mazlum'a açık açık diyorlardı ki "biz seni öldüreceğiz." Ve öldürdüler. Çünkü Mazlum grup davalarının hepsine giriyordu. Arkadaşlara büyük destek ve güç veriyordu. O'nu bunun için öldürdüler.

Bugün PKK'li tutukluları mahkemeye getirdiklerinde her tarafı tank ve topa sanyorlar. Helikopterler de yukarıda dolaşıyor. Artık halk tanklar toplar durduğunda, yukarıda da helikopterler dolaştığında kimlerin mahkemeye götürüldüklerini biliyor, anlıyor. Görüşmeci aileleri dipçikle dövüyorlar. Tutukluları mahkemeye götürüp getirdiklerinde aileleriyle onların arasına otobüsler yerleştirerek ailelerin çocuklarını görmesini ve konuşmasını en-

gelliyorlar. Arkadaşları hayvanlar gibi birbirine bağlı olarak avluya getiriyorlar. Ama yine de ailelerin görüşmelerine müsaade etmiyorlar. Çocuklarını soran aileler oldumu onları da hemen işkenceye alıyorlar.

Mahkeme günleri 2000'den çok tutuklu ailesi kapılara yığılıyor. Askerler silah ve dipçikle onlara saldırıyorlar. Ve 30-40 metre kapıdan uzaklaşıyorlar. Ama aileler direne direne yine kolordunun kapısına dayanıyorlar.

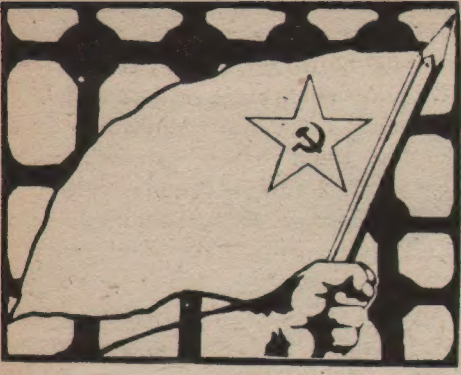
Mahkemeler ilk açıldığında gazeteciler gelmişti. Çoğu yabancı ülkelerden gelmişlerdi. Ama onları içeri bırakmadılar. Diyorlardı "biz bunu kabul etmeyiz". Kimlik kontrolü yapıldığı zaman ben kendim de içeri girdim. Gazetecileri yanlarına çağırıyorlar, onlarla konuştular. Bırakmadılar bile avukatlarla da konuşsunlar. Avukatları tehdit ediyorlardı, diyorlardı ki "biz izin verdiğimizize onlarla konuşacaksınız, yalnız bizim söylediklerimizi onlara söyleyeceksiniz." Gazetecileri de böyle korkuttular. Onlara diyorlardı ki "kimseyle konuşamazsınız, konuşmak istiyorsanız gelin bizimle konuşun". Daha sonra avukatları ve gazetecileri dışarı çıkardılar.

Kimse arkadaşını, akrabasını, kardeşini veya oğlunu soramıyor. Bırakmıyorlar, soranları da tutukluyorlar. Meselâ M'nin bacası gelmişti. O'nu ve çocuğunu tutuklayıp işkenceye aldılar. Uzun zaman sonra bıraktılar.

Evleri uzak olanlar hiç görüşemiyor. Görüşme günleri geliyorlar ama görüşemiyorlar. Meselâ Bitlis'ten gelmişse zaten her zaman değil, ancak haftada 15 günde bir gelebiliyor. Onlara bunu anlatıyor ama yine bırakmıyorlar.

Zaman zaman cezaevi tuvaletlerini tıkiyorlar. İçerisi koku pislik doluyor. Tutuklular hastalansın, mikrop kapsınlar diye öyle yapıyorlar. Zaten yemekleri de çok kötü. Tursil bile koyuyorlar yemeklere.

DEVAMI GELECEK SAYIDA



MAHKEME TUTANAKLARINDAN PKK DAVASI

“KÜRDİSTAN BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ
MAHKEME TUTANAKLARINDAN TARİHE MALEDİLMİŞTİR”

1-

DURUŞMA HAKİMİ- Duruşma tehir edildiği belli gün ve saatte, Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, Mahkeme Heyeti, İddia Makamı ve tutanakta bir değişiklik olmaksızın mahsus salonda toplandı, oturum açıldı, yoklama yapıldı.

Siirt-Batman Grubu tutuklu sanıklarının hepsinin getirildiği görüldü, serbest olarak yerlerine alındılar.

Tutuksuz sanıklardan hiçbirinin gelmediği görüldü.

Sanık vekillerinden; Avukat Nevzat Helvacı, Hüseyin Yıldırım, Hüseyin Avni Altay ve Süleyman Yeter'in de geldiği görülerek yerlerine alındılar.

Duruşma Hakimi tarafından Sanık Mehmet Hayri Durmuş çağrıldı:

SANIK MEHMET HAYRİ DURMUŞ SORGUSUNDA:

DURUŞMA HAKİMİ- PKK Örgütünün Merkez Komitesinde görevli olduğunuz aynı zamanda kurucu üye olarak bulunduğunuz, 6136 sayılı Kanuna aykırı davranışınız, adam öldürmeye azmettirdiğiniz iddia ediliyor.

SANIK- Ben Kürdistan'da bağımsızlık ve demokrasiye öncülük etmekte olan Partiya Karkerên Kürdistan Örgütünün bir üyesiyim. Başından beri bu hareketin faaliyetlerinde bulundum, daha grup aşamasındayken çalışmalarına katıldım ve partileşme sürecinde yine fiilen çalışmalara katıldım, kuruluş toplantısında bulundum.

Daha sonra Partinin Merkez Komitesine seçildim. Partinin Merkez Komitesi üyesiydim, doğrudur.

Diğer iddiaları zaten ileride ifadem verirken tek tek üzerinde duracağım, izah edeceğim. “Adam öldürmeye azmettirme” diye bir iddia var. Bunu şu anda hemen belirtiyim, öyle özel bir karar vermişliğim yoktur. Özel olarak bir eylemi azmettirici bir konumum olmamıştır. Bu iddiayı şimdilik hemen reddedeyim.

İfademe biraz sonra geçeceğim, şu anda iddianame üzerinde biraz durmak istiyorum. Diğer arkadaşlarım gibi ben de iddianamede belirtilmiş olan bazı yanlış noktalara değineceğim. Bunlara değindikten sonra ifademe geçeceğim.

DURUŞMA HAKİMİ- Şimdi, sizden daha önce Mazlum Doğan İddianame üzerinde durdu. O noktalara aynen katılıp katılmadığınızı; yani fazladan olmasın istiyoruz. Onların dışında...

SANIK- Mümkün olduğu kadar toparlayacağım. Konumum gereği ben bazı diğer arkadaşlarımdan farklı birtakım açıklamalarda bulunmak durumundayım.

DURUŞMA HAKİMİ- Peki.

SANIK- Daha doğrusu arkadaşlarımla söylediklerinin çoğuna katılıyorum. Burada yalnız Mazlum Doğan arkadaş değil, başka arkadaşlarımla da açıklamalarda bulundular, onların tümünün açıklamalarına katılıyorum; fakat, kendim özellikle o arkadaşların belirtmedikleri veya bilmedikleri çeşitli hususlarda, beni tatmin edici olmadığı için o konularda açıklama yapmak istiyorum.

Onun için, ben de benzer hususlara temas edeceğim; fakat biraz değişik olacak.

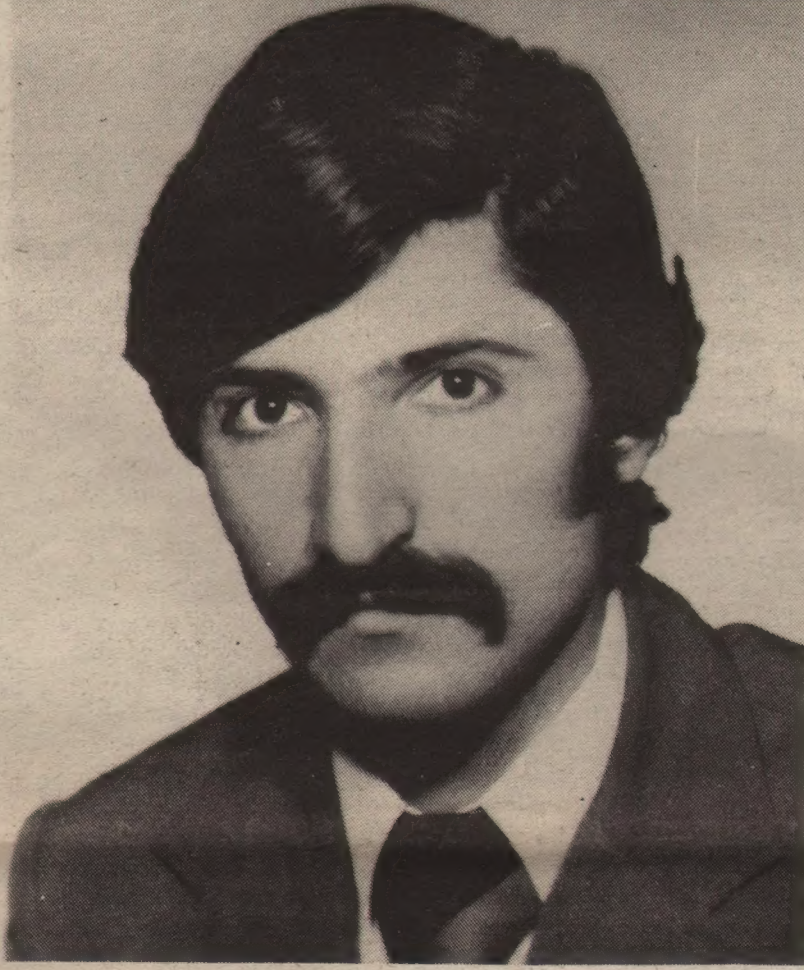
DURUŞMA HAKİMİ- Yalnız kısa kesin.

SANIK- Tamam, mümkün olduğu kadar kısa keseceğim.

Birinci olarak belirteceğim nokta; İddia Makamının veya Mahkemenin bizzati-

hi kendisine yönelik olacaktır. İddia Makamı ve dolayısıyla Mahkeme Hareketimizi yargılarken veya değerlendirirken politik davranmaktadır, yani hukuki prensiplere bağlı kalmaktan ziyade, politik tavır takınmaktadır. Niçin böyle davran-

Bunun dışında, sıkıyönetim komutanlıklarının emriyle avukatlarımız çalıştırılmamıştır, defalarca gözaltına alınmışlardır. Avukat Mahmut Bilgili, hareketimizle hiçbir ilişkisi olmadığı halde birkaç defa gözaltına alındı, neticede çalışmadığı için



*Diyarbakır'daki
sömürgeci
zindanlarda
halen
tutuklu
bulunan
PKK-MK
üyesi
M. Hayri
DURMUŞ.*

diğini, bazı delillerle ortaya koymak istiyorum. Bir defa Mahkeme malum, bir özel mahkemedir. Bunu hepimiz biliyoruz. Özel mahkemelerin diğer mahkemelerden ayrılan bir yanı vardır ki, en temel farkı, özel mahkemeler kuruldukları dönemlerde mevcut yönetimin politikasını aynen uyguladıkları veya o politikayı yargı organlarında icra ederler.

DURUŞMA HAKİMİ- Bu, senin kanaatin.

SANIK- Evet, elbette benim kanaatim, kendi düşüncelerimi izah ediyorum.

O halde, devletin bize yönelik politikası nedir? Mahkeme bizi bu açıdan değerlendireceğine göre, devletin politikasına bakmak gerekir. Devlet, daha doğrusu mevcut yönetim hareketimiz hakkındaki düşüncelerini açıkça beyan etmektedir, gizlememektedir; imha ve dağıtma, yok etme biçiminde bir politika izlemektedir. Sıkıyönetim komutanlıklarının bildirimlerinde bu açıktır. “Devletin bütünlüğüne yönelen hareketler yok edilecektir” biçiminde ifadeler kullanılmaktadır. Haliyle, devlet bu politikasını sonuca vardırmak için çeşitli araçlara başvurmaktadır. Bu araçlardan bir tanesi de yargı organıdır, yani mahkemelerdir. Mahkemeler esas olarak cezaevlerinde tutuklu bulunan yüzlerce partili, militan ve taraftarını pasifize etmek için karar verme aşamasına gelmiş durumdadır.

Bir defa şunu belirtmeden geçemeyeceğim, bugün yargı önüne çıkarılmakta olan yüzlerce parti militanı, parti kadrosu ve taraftarı her türlü savunma olanaklarından aslında mahrum bırakılmıştır. Adli müşavirliklere defalarca müracaatlarda bulunulduğu halde, bu konuda gerekli kolaylıklar gösterilmemiştir, kitaplar, kanunlar, yasalar talep edilmiştir, malzemeler, materyaller talep edilmiştir, bu konuda adli müşavirlik kolaylık göstermemiştir.

davayı bırakıp, terketmek zorunda kaldı. Şu anda nerede olduğunu bilmiyorum, davamızı terketti.

Daha sonra Avukat Şerafettin Kaya yine hareketimizin kadrolarını ve taraftarlarının vekili olduğu için gözaltına alındı, bir müddet gözaltında kaldıktan sonra tutuklanmış olduğunu duydum.

Daha sonra, bir müddet önceye kadar duruşmalarımıza katılan Erdinç Uzunoğlu adlı avukatın, yine hareketin kadrolarını ve taraftarlarının vekaletnamesini aldığı davalara girdiği için gözaltına alındığını duydum ve birkaç haftadan beri haberim yoktur, kendisiyle görüşememekteyim.

Bu şekilde bir defa hareketimizin kadroları ve taraftarları savunmasız yargı organlarının önüne çıkmaktadır. Bu konuda herhangi bir imkâna sahip olmadan, herhangi bir hazırlık yapmadan yargı organlarının önüne çıkarılmaktadır. Ve yargı organı önüne çıkarıldıktan sonra da ağır cezalara çarptırılıp, pasifize edilmek istenmektedir.

Şimdi mahkemenin politik davrandığını ortaya koydum ve birkaç örnekle bunu biraz daha açıkça ortaya koymak istiyorum.

Hukuk alanında fazla bilgim yoktur; ama bildiğim bazı şeyler vardır. Bir defa İddia Makamı kendi iddianamesini hazırlarken kişi hakkında çeşitli araştırmalarda bulunur, soruşturma ifadelerinden başka çeşitli incelemelerde bulunur.

DURUŞMA HAKİMİ- Şimdi genel hususlara, savcının iddianamesini nasıl yazdığını, yazacağını sen öğretecek değilsin.

SANIK- Tabii, bu hususta ben düşüncelerimi vurguluyorum.

DURUŞMA HAKİMİ- Hayır, düşüncelerini vurgulamakta da yarar yoktur. Soruşturma yapıyoruz, daha sonra savunma safhasında bu hususa değinirsin. Yani,

savcı iddianamesini şöyle yazar, mahkeme şöyle karar verir. Bu senin bir kere sorgunun, pozisyonunun dışında olan bir şey. Savcı nasıl yazarsa yazar, sana bir iddianame getirmiş.

SANIK- Şunu belirteyim, ben kendi görüşlerimi söylüyorum.

DURUŞMA HAKİMİ- Hayır, söyleyemezsin, nasıl söylersin? Savcı iddianamesini nasıl yazarsa yazar. Eline gelmiş bir iddianame, iddianame hakkında konuşabilirsin; ama şöyle yazar, böyle yazar; nasıl yazarsa yazar.

SANIK- Kısaca değinip geçeceğim.

Şimdi dediğim gibi tamamen polis ifadelerine dayandırılmaktadır. Burada yüzlerce arkadaş ve taraftarımız çıkıp ifade verdi. Yüzlerce insanın ifadesi alındı, ben tanık oldum. Hepsi kendi ifadelerinde işkence altında alınan ifadelerinin iddianameye aynen yansıtıldığını iddia ettiler. Açıktır; polisin soruşturma döneminde almış olduğu ifadeler iddianameye aynen geçirilmiştir.

Bir diğer husus daha var, burada önemli bir delil olarak ortaya koymak istiyorum. Hareketimiz bir çete olarak gösterilmiştir ve Türk Ceza Kanununda çete 168inci maddeyle esas olarak cezalandırılır biçimde bir ifade vardır. Fakat, hareketimizi sevk ve idare edenlerin durumu adeta bu şeyin dışında tutularak, idamla yargılanmaları, daha doğrusu, daha ağır cezalara çarptırılmaları gerektiği hususunda ifadeler vardır iddianamede. Hareketimizi sevk ve idare edenlerin 168 nci maddeden yargılanmaları gerekirken, herhangi bir madde gösterilmeksizin, daha doğrusu 450'ye - 4, 5 biçiminde şeyler konularak, hareketin sevk ve idare edicileri daha değişik cezalarla cezalandırılır biçiminde ifadeler vardır.

Diğer bir husus, hareketimiz ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. Giderek politikleşmiştir. Belli bir programı, tüzüğü vardır, düşünceleri vardır, ülkeyi değerlendirdiği, şuyu buyu vardır. Bunlarla ilgili olarak mahkemenin elinde bir ton belge vardır, kitaplar vardır. Yani, bir geniş çapta ideolojik düşünceler aslında iddianameye yansıtılması gerekirken, bu hususta iddialar adeta çete şeyine uydurulmuştur. Yani, hareketimizin ideolojisi ve programına açıkça İddianamede yer verilmemiştir. Çok basit bir iki cümleyle adeta hareketin siyasi karakteri bir kenara bırakılarak, tamamen bir macera grubu gibi gösterilmek istenmiştir.

İşte bu şeylerden ötürüdür diyorum, hareketimizi mahkeme politik olarak değerlendirmektedir; belirtmek istediğim birinci nokta budur.

İkinci olarak üzerinde durmak istediğim husus, arkadaşlarım burada değindikten, ben de bir yönüyle biraz üzerinde durmak istiyorum. Çete iddiası vardır, hareketimizin bir çete olduğu iddiası vardır. Bu iddia kesinlikle gülünçtür, bu iddiayı ben de reddediyorum. Merkez Komitesi üyesi olarak ben pekçok şeyi biliyorum, diğer arkadaşlarımdan farklı olarak, hareketimizin gelişme sürecini ben iyi biliyorum. Hareketimiz, bir defa, bir milis gücü olarak ortaya çıkmamıştır.

Şu veya bu dağın başında bir silahlı eşkiya grubu biçiminde türememiştir. Adam öldürüp de firar eden çeşitli silahlı unsurların bir araya gelip soyguncu, gangster çeteleri biçiminde ortaya çıkmamıştır, böyle bir türeme yoktur.

Mahkeme Heyeti de, daha doğrusu İddia Makamı da şunu çok iyi bilmektedir,

elindeki belgelerden, verilmiş ifadelerden, itiraflardan açıktır, bilgisi vardır ve nitekim hareketimiz önce ideolojik olarak ortaya çıkmıştır.

1970'lerden sonra -ki biraz sonra ben daha detaylı olarak bu hususlara değineceğim, izah edeceğim- hareketimiz ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. Marksizm-Leninizm kavranmıştır, ülke koşullarına indirgenmiştir, Kürdistan toplumunun yapısı değerlendirilmiştir. Bu senelerce, daha doğrusu aylarca tartışma konusu edilmiştir, bu hususta seminerler verilmiştir. Daha sonra bir dizi toplantılar vardır. Bu toplantılarda Hareketin durumu, ülkenin durumu, devrim meseleleri tartışılmıştır ve bilahare, yani son senelerde aslında hareket giderek silahlı mücadeleyi de vermek durumunda kalmıştır. Çeşitli şiddet olayları gelişmiştir ve hareketimiz bir yandan kendi örgütlenmesini geliştirip yayarken, politikleşirken, örgütlenirken öte yandan kendisini korumak için kadrolarını korumak için özellikle o aşamada çeşitli silahlı eylemlere de girişmiştir. O konuda da tedbirler almıştır ve hareket etrafında silahlı birimler oluşmuştur; onu inkâr etmiyoruz. Silahlı gruplar oluşmuştur, eylemler konulmuştur, ama ön planda olan hareketimizin ideolojik olarak gelişmesidir, hareketimizin politik olarak gelişmesidir, örgütlenmesidir; esas olan budur. Yani diğer şeyler talidir. Çatışmalar, hareketin silahlı yanının gelişmesi, silahlı birimlerin oluşması ikinci planda kalmaktadır. Birinci planda olan hareketin ideolojik çalışmasıdır, örgütlenmesidir. Bilahare partileşilmiştir. Hareketimiz partidir, "Partiya Karkerên Kürdistan" dır adı. Apoculuk ve UKO'culuk suçlamaları yersizdir. Halk arasında konuşulsa bile bu konuda İddia Makamının aslında İddianamede bu şekilde bizi isimlendirmesi, bunu ön plana çıkarması yine kasıtlıdır.

Üçüncü değineceğim husus silahlı propaganda meselesidir. -arkadaşlarım değindi- ben de bir iki hususa değinmek istiyorum.

Dün Mazlum arkadaşın da ifade ettiği gibi hareketimiz devrimci zoru ilke olarak benimsemektedir. Bu ilke aslında Marksizme, Leninizme ters düşmez. Daha doğrusu şöyle ifade edeyim, Marksizm-Leninizm mutlaka her yerde ve her zaman şiddet uygulanır, her şey şiddetle halledilir biçiminde bir anlayış şekline sahip değildir. Marksizm-Leninizm'de böyle bir katı tutum yoktur. Mümkün olduğu kadar barışçı koşullara girilmesi ve bu tür yöntemlerin uygulanması tercih edilir, ama sosyal devrimlerin bizzatlığına bakıldığında bu devrimlerin hemen hemen tümünde kan döküldüğü, kanlı çarpışmaların olduğu ve devrimlerin böyle gerçekleştiği, çekışmeli, çatışmalı mücadeleler sonunda gerçekleştiği de bir gerçektir. Gerek sınıfsal devrimlerin, gerekse ulusal kurtuluş hareketlerinin uzun yıllar silahlı mücadelelerle sonuçlandığı, zafere ulaştığı bir gerçektir.

Bu gerçeği bilen bizler elbette Kürdistan'da bir ulusal kurtuluş hareketini örgütlerken silahlı mücadeleyi ve devrimci zoru reddetmek değil ve bunu reddetmeleri şiddetle eleştiriyoruz; bunu açıkça belirtelim, silahlı mücadeleyi Kürdistan'da reddeden, bu tür bir mücadelenin gereksizliğine ve reformlarla başarıya gidilebileceğine inananları biz teslimiyetçilikle, pasiflikle suçlamaktayız. Esas olarak reformlarla sonuca gidilemeyeceğini, bir ulusal kurtuluş hareketinin ancak güçlü bir örgütlenme, güçlü bir cepheleşme ve bilahare, uzun dönemde yürütülecek bir silahlı mücadele ile gerçekleştirebileceğini, zafere ulaşabileceğini belirtiyoruz; bu bizim bir ilkemizdir.

Ama şu şeye katılmıyoruz, biz silahlı çatışmaya girerken ve bu yönde eylemler geliştirirken propaganda olsun diye yapmadık. Silahlı propaganda ilkesinin aslında Marksizm-Leninizm'de detaylı olarak yeri yoktur. Bu çeşitli devrim grupları ve hareketleri tarafından ülkelerinin koşullarına uygun bir tarzda geliştirilmiş bir tezdir.

Esas şudur, saldırı biçiminde şiddet

olarak değerlendirilebilir. Halbuki Hareketimiz şimdiye kadar hedeflerine saldırı yöneltmiş değildir, yani propaganda olsun diye iddianamede iddia edildiği gibi halk heyecana kapılsın, hareketin etrafında yeralsın veya gençlik silahlanmaya alışsın, bu şekilde ayaklanmanın zemini oluşsun, devlet taciz edilip halkın üzerine saldırtılsın biçimindeki anlayıştan hareket edilmemiştir. Yani eylemler veya silahlı olarak şimdiye kadar yürütülen mücadelede bu şeyler oluşsun diye değil -izah edeceğim- gereklilikler olduğu için, gerek duyulduğu için başvurulmuştur.

Hareketimiz daha ortaya çıktığı dönemden itibaren boy hedefi olmuştur. Şunu burada belirtmek istiyorum, Cumhuriyet dönemi boyunca da bunu açıkça görmekteyiz, ülkemizin kaderini derinden değiştirecek, temelinden değiştirecek çeşitli girişimler çok kanlı bir şekilde bastırılmıştır veya bu tür bir gelişmeye müsaade edilmemiştir. İmha edilmesi için, yok edilmesi için her türlü çabaya başvurulmuştur. Bizim Hareketimiz de esas olarak ülkenin kaderini temelden değiştirmeye aday olduğu için hatta ortaya çıktığı tarihlerden itibaren aslında devletin ve devletin istihbarat örgütleriyle birlikte çalıştığını iddia ettiğimiz çeşitli ajan örgütlerin, provakatör grupların hatta yerli feodal-kompradorlara bağlı çeşitli milis güçlerinin boy hedefi olmuştur. Bunların çoğu Hareketimizin kadrolarına yönelik komplo-lara girişmişlerdir. Örneğin, Antep'te Haki Karer'in öldürülmesi olayında olduğu gibi, buna benzer daha birçok komplo söz konusudur.

Uzun süre Hareketimiz bu komplolara karşı nasıl tavır takınacağını düşünmüş ve neticede acil olarak tedbir alınması gerektiğine inanmıştır. Hareketimiz kendi kadrolarını, kendi örgütsel yapısını muhafaza etmek için herşeyden önce bunu yapabilmek için bazı tedbirler almıştır, silahlanmıştır ve bu şekilde bazı silahlı gruplar oluşturmuştur, eylemler koymuştur. Ajan ve provakatör örgütlere karşı yerli hain güçlere, milis güçlerine karşı, özellikle halka zulmeden ve halkın birliğini parçalamaya yönelik tavırlar içinde olan çeşitli çevrelere karşı silahlı eylemlere girişmiştir. Ama bunlar dediğim gibi hiçbir zaman propaganda olsun diye değil, aslında sonderece gereklilik duyulduğu için, gerekli oldukları için başvurulmuş eylemlerdir ve taktik biçimindedir. Hiçbir zaman saldırı niteliğinde değildir. Bu konuda İddia Makamının bu iddiasını da reddediyoruz.

Diğer bir husus, demin de izah ettim, hareketimizin ideolojisi adeta bir çetenin düşüncesine, veya bir çete konumuna uydurulmuştur. Yani İddia Makamının elinde kitaplarımız vardır, dergilerimiz vardır, düşüncelerimiz buralarda açıkça izah edilmiştir. Serxwebün Dergisi Hareketimizin Programının gerekçelerini içermektedir. Burada Programın genişletilmiş bir biçimi ortaya konmuştur, devrimci görevler uzunboylu anlatılmıştır. Hareketimizin ittifak anlayışı, hareketimizin sınıfları değerlendirilme tarzı, çeşitli sınıfların devrimdeki yeri konusu burada geniş anlatılmıştır.

Bu şeylere esas olarak İddianamede yer verilmemiştir. Bu da kasıtlı bir tavrıdır. Sadece Hareketimizin 1-2 cümle ile amacı şudur biçiminde konulmuş, o da dün arkadaşımın belirttiği gibi -bu konuyu tekrar açmak istemiyorum- Marksist-Leninist bir Kürt devleti biçiminde ifade edilmiştir. Bu zaten yanlış bir cümledir. Arkadaşım bu konudaki düşüncelerini belirtti.

Hareketimiz, önüne bir asgari program koymuştur. Bu asgari program iki kısımdan oluşmaktadır. Birisi, devrimimizin milli yanı, diğeri devrimimizin demokratik yanı olarak değerlendirilebilir. Bu programda her ikisine de genişçe yer verilmiştir. Bu konudaki görevler açıklanmıştır.

Yine programla beraber değineceğim tüzük hususu vardır. Dün arkadaşım izah etti. Aslında iddianamede belirtilen tüzük hareketimizin gerçek tüzüğü değildir. Bu

bir ifade olsa gerektir. Böyle bir tüzüğe ben kendim rastlamadım, ben de tüzüğü okudum, tüzük elimde kalmıştır. Sanırım bu yönde bir ifade verilmistir ve bu ifade tüzük diye ortaya konulmuştur. Aslında Hareketin gerçek tüzüğü değildir, içinde yanlışlar vardır, eksiklikler vardır, ama bazı doğrular da vardır. Şimdi tek tek üzerinde durmaya gerek yoktur. Ama şunu hemen belirteyim, bu hareketin tüzüğü değildir. Bunu ben Merkez Komitesi üyesi olarak burada ifade edeyim.

Üzerinde duracağım diğer bir konu ülke kavramı meselesidir. İddia Makamı Kürdistan ülkesini kabullenmemektedir. Bu konuda "Apocular Türkiye'nin doğusunu ve güneydoğusunu ülkeden parçalayıp burada bir bağımsız devlet kurmak için çaba harcamaktadırlar" şeklinde ifadeler vardır.

Yani Kürdistan'ın bir parçası olan Orta-Kuzey-Batı Kürdistan diye adlandırdığımız bu parça, üzerinde bulunduğumuz parça Türkiye'nin doğusu ve güneydoğusu olarak değerlendirilmektedir. Oysa tarihsel olarak değerlendirdiğimizde burası Kürdistan'ın bir parçasıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin doğal bir parçası değil aslında Kürdistan ülkesinin bir parçasıdır.

Bizim ülke anlayışımız burada arkadaşlar tarafından ortaya konuldu, ben bu düşüncelere katılıyorum. Biz, ırkçı, milliyetçi, şoven bir anlayışa sahip değiliz, başkalarının topraklarında gözümüz olmaz. Esas olarak Kürt halkının üzerinde yaşadığı -tarihsel olarak- Kürt halkının üzerinde yaşadığı ve bugün de halihazırda Kürtler'in çoğunlukta olarak yaşadığı yöreler tarafımızdan Kürdistan ülkesi olarak değerlendirilmektedir ve buraların gerçek Kürdistan'a katılıp katılmayacağı, daha doğrusu üzerinde kurulacak bir Kürdistan devletinde nerelerin yer alacağı hususu burada bazı arkadaşlarım tarafından yine belirtildi. Ben de aynı düşüncelere katılıyorum. Bu, bu yörelerdeki halkın iradesine bağlı olacaktır. Mücadelemizin başarı durumuna bağlı olacaktır.

Belki bir kısım bölgeler kurtarılmayacaktır uzun süre veya belki bazı bölgeler Türkiye ile birlikte yaşamak isteyeceklerdir. Bu konuda yöre halkının kendi iradelerine de başvurulacaktır. Halkın iradesine rağmen adeta zorbalık yaparak çeşitli bölgeleri Kürdistan'a dahil etme veya bazı bölgeleri ülkeden koparıp buralarda suni olarak devlet oluşturma biçiminde şoven, milliyetçi, ırkçı bir anlayışımız söz konusu değildir.

Tarihsel olarak şekillenen bir halk vardır, bu Kürt halkıdır. Dün arkadaşım bu konuda bazı tarihsel açıklamalarda bulundu. Ben, esasen bu konunun üzerinde fazla durmak istemiyorum, tartışma konusu da yapmak istemiyorum, ama görüyorum mahkeme heyeti bu konuyu yani Kürtler'in varlığı yokluğu meselesini veya Kürdistan'ın varlığı yokluğu meselesini sık sık tartışma konusu yapmaktadır. Bu durum bize acayip karşılanmaktadır. Bugün artık bu konu tartışması yapılmayacak kadar açıktır, pekçok çevre tarafından kabul edilmektedir, hatta Türkiye'deki...

DURUŞMA HAKİMİ- Kim bu çevreler?

SANIK- Efendim?..

DURUŞMA HAKİMİ- "Pekçok çevre" kim?

SANIK- Bizatihi Türkiye'deki basındır. Yani Türkiye'deki basın bile bunu kabul etmiştir.

Kürdistan üzerinde çeşitli oyunların oynandığı ve politikaların yürütüldüğü günlük gazetelerde bile yer almaktadır. Kaldı ki, dünya politikasında uluslararası çeşitli toplantılarda bu hususlar tarihsel olarak pekçok defa ele alınmıştır. Barış toplantılarında...

DURUŞMA HAKİMİ- Tarihi incelediniz mi siz?

SANIK- Tarih konularında fazla şeyim yoktur, yani bu konularda uzun araştırmalarım yoktur; ama ...

DURUŞMA HAKİMİ- Nereden çıkarıyorsun milleti Türk, Kürt diye bölüp de nereden çıkarıyorsun Kürd'ü, Türk'ü bil-

mem nesini? Nereden çıkarıyorsun tarihi incelemedin de, belirli bir bilgin yok da?

SANIK- Şunu söyleyeyim, bilgim yok derken bu konuda ben uzman değilim, bir tarihçi değilim, bunu demek istiyorum. Yoksa araştırmam yoktur biçiminde değil. Ben tahsilli bir insanım. Elbette bu konuda okumuşluğum vardır. Pekçok kitap, belge okumuşum.

DURUŞMA HAKİMİ- Nereden okudun?

SANIK- Kürtler'in kökeni ile, tarihi ile ilgili, Ortadoğu'ya gelişle ilgili, Kürdistan üzerinde...

DURUŞMA HAKİMİ- Nereden gelmişler Ortadoğu'ya? Ne olmuş? Tarihte hangi devletleri kurmuşlar?

SANIK- Bu hususta siz şunu söylemişsiniz: bu konuda arkadaşların yaptığı açıklamalara katılıyorum biçiminde ifadelerde bulunun demiştiniz. Ben de bu nedenle fazla açıklama yapmak istemiyorum. Yani bu hususu ben tartışma konusu yapıp da uzunboylu anlatmak istemiyorum.

DURUŞMA HAKİMİ- Mahkeme bir hususu tartışma konusu yapıyor, soruyor. Kısaca açıklamalarda bulun.

SANIK- Diğer arkadaşlarımın da ifade ettiği gibi, Kürtler esas olarak Ari soyundan gelmektedirler ve Kuzey Avrupa'dan, Kuzey-Batı Avrupa'dan, İskandinav yörelerinden kavimler göç ederken Kürtler de esas olarak buradan gelerek Kürtlerin merkezi olarak kabul edilebilecek Van ve Urmiye Gölleri arasına, aşiretler biçiminde millattan önce 1000 yıllarında yerleşmişlerdir. Daha sonra aşiretler konfederasyonu biçiminde bir örgütlenmeye gidilmiştir. Bu siyasal organizasyon oluşturulmuştur. O dönemde varolmak için buralardaki köleci imparatorluklara karşı güçlü mücadeleler verilmesi gerekiyor. Bu nedenle aslında birleşilmiştir, örgütlenilmiştir. Asur'a karşı uzun süre mücadele edilmiştir. Daha sonra Asur devleti yıkılmıştır ve yerine Med organizasyonu oluşturulmuştur. Bu, Kürtlerin oluşturduğu ilk siyasal organizasyondur, devlettir. Yaklaşık 200 yıl kadar hükümlerlik sürmesi söz konusudur. Millattan önce 700 yılları ile 500 yılları arasında...

DURUŞMA HAKİMİ- Kaynak ne?

SANIK- Bu konuda kaynaklar çeşitli tarihçilerin ortaya atmış olduğu iddialardır.

DURUŞMA HAKİMİ- Hayır, bu söylediğinin kaynağı ne, tarih belgesi ne?

SANIK- Şimdi ben bu hususta yine mahkeme heyetine yönelik bir nokta üzerinde durmak istiyorum. Şöyle ki: her millet ortaya çıkarken veya kendi tarihini ortaya atarken ille dikili taşlardan yararlanır veya matbaa araçlarından, mühürlü belgeli araştırmalardan faydalanır diye bir şey yoktur. Pek çok belge, meşhur bilginlerin, tarihçilerin anılarından, bunların hazırlamış olduğu eserlerden de ortaya çıkartılabilir.

DURUŞMA HAKİMİ- Kaynağını soruyorum size. Hangi kaynaktan öğrendiniz bunu?

SANIK- Bu konuda tarihçilerin bilgileri var. Örneğin bizzat Herodot'un bu konuda açıklamaları vardır. Yine, daha sonrakı yüzyıllarda da pek çok tarihçinin bu konuda belgeleri vardır ve ben bunların çoğunu okudum. Ansiklopedilerde bu konuyu araştırdım, seminerlerde tartışma konusu yapıldı, dinledim. Yani bu konuda pek çok belge vardır; fakat şu bir gerçektir: Bir millet kendi bağımsızlık mücadelesini gerçekleştirmeden, bu konuda uzun araştırmalara girmeden kendi tarihini açık, net biçimde ortaya çıkartacak imkânlardan yoksundur, böyle bir şeyi toparlayıp bir araya getiremez. Bugün Kürtlerin varlığıyla ilgili Londra'da, Paris'te, Bağdat'ta, Şam'da, İstanbul'da bizzat müzelerde pek çok belge söz konusudur; ama bizler bunları araştırma imkânına sahip değiliz. Bunları toparlamak, bir araya getirip gerçek tarihimizi aydınlığa çıkartma imkânından yoksunuz.

Salih KANDAL, Ulusal Kurtuluş-Direnış Savaşımızda yaşıyor

30 Temmuz 1979 günü Kürdistan direniş tarihinde önemli bir tarihi olayı ifade eder. Bugün uzun mücadele tarihi boyunca ilk kez proletarya partisi önderliğinde Kürdistan işçi ve köylülerinin kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda sömürgecilığe ve yerli gericiliğe karşı ilk bilinçli ve örgütlü mücadeleyi geliştirdiği gündür. Yine bugün, Kürdistan halkının değerli evladı, büyük komünist önder, güçlü asker Salih KANDAL'ın ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelemizde şehit düştüğü gündür.

Uzun sömürgecilik yıllarından sonra ilk kez 1973'lerde şekillenen bağımsızlıkçı ideoloji, 1979'lara gelindiğinde ülke çapında yankısını buluyor. işçileri, köylüleri, kadınları, aydınları, hemen her kesimden çok geniş bir kitleyi hızla saflarına çekiyordu. Kendilerine yönelen tehlikeyi farkeden sömürgeciler, daha ideolojik grup aşamasındayken PKK Hareketini bitirmek istiyor; bunun için de her türlü yok etme yöntemini deniyor, ya kendi eliyle oluşturduğu ajan örgütlenmeleri kullanarak, ya bazı sosyal-soven güçler ile reformist burjuva milliyetçilerini devreye sokarak, ya elikanlı katil faşistleri devrimcilerin üzerine saldırtarak, veya yüzyılların gönüllü ajanları feodal-kompradorlara başvurarak, çoğu kez de birkaç koldan savaş cepheleleri açarak Kürdistan halkının soylu bağımsızlık ve özgürlük talebini boğmaya çalışıyorlardı. Ama Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesinin önüne çıkardığı bu engeller, bu davayı omuzlayan devrimcilerin kararlı, uyanık, fedakâr ve azimli çalışmalarının sonucunda boşa çıkartılıyor, yurtsever-devrimci hareket her geçen gün kitleler içinde daha güçlü kökler salarak büyümesine devam ediyordu. Sömürgecilerin baş vurduğu her silah geri tepiyor, ajan örgütleri "Beş Parçacılar" eliyle katlettikleri büyük enternasyonalist savaşçı Haki KARER ve yine yerli ajanları feodal-komprador eşkiya çeteleri eliyle katlettikleri güçlü önder Halil ÇAVGUN gibi yiğit devrimcilerin ölüm olayında olduğu gibi, toprağa düşen her militanın ardından mücadele yeni bir atılım kaydediyor, daha sağlam temellere basarak yükseliyordu.

Elbette mücadelenin varmış olduğu boyutlardan korku ve paniğe kapılarak rahatsızlık duyanlar sadece sömürgeciler değildi. En az onlar kadar korkan ve rahatsızlık duyan başka güçler de vardı. Bunlar Kürdistan'daki sömürgecilik ve parçalanmışlığın, vahset ve zulmün birincil derecede sorumluları olan, usaklı, teslimiyet ve ihanetleriyle bir tarihi döneme damgasını vuran feodal-kompradorlardı. Kürdistan ve Kürtlük gerçeğinin amansız düşmanı olan bu güçler de, halk üzerindeki sahte otoritelerinin kırıldığını gördükçe azgınlaşıyor, baskı ve zulmün en katmerlisini uygulayarak kitleleri devrimci mücadeleden çekip almak istiyorlardı. Özellikle Hilvan'da eşkiya çetesi Süleymanların şahsında kendilerine vurulan darbe büyüktü. Ve birgün bu okun ucunun kendilerine de yöneleceğini biliyorlardı.

Yıllar boyu Siverek halkına kan kusturan, yörede gaddarlığı ve zalimliğiyle tanınan M. Celal Bucak ise bu hain feodal gürhunun Kürdistan'daki en büyük temsilcisiydi. M. Celal Bucak ve çevresi aşiret ve kan davalarını körükleyerek, sürekli kavgalara neden oluyor, bu kavgalar sonucunda üretimden kopan ve mahkûm duruma düşen insanları etrafında toplayarak kendisine bağlı eşkiya çeteleri oluşturuyordu. Sömürgeci Türk devletinden aldığı destekle halk üzerinde sınır tanımaz bir baskı ve ferör kasırgası estiriyor, halkın tüm kesimlerini kendisine itaat ettirebilmek için denemedik yol, kullanmadık yöntem bırakmıyordu. Başta Siverek ve Hilvan olmak üzere, Ceylanpınar, Diyarbakır, Viranşehir ve birçok merkez, ilçe ve köylerde ev ve işyerlerini basıyor, halkı haraca kesiyor, kadınları ve çocukları kaçıracak ancak birkaç ay sonra, o da



fıdye karşılığında bırakıyor, esrar, eroin, fuhuş vb. gibi tüm kirli işleri yaygınlaştırarak insanları zehirliyor, bunları yapmak istemeyenleri veya kendi otoritesini tanımayanları ise anında çok vahşi biçimde katlediyordu. Bunların yanısıra sömürgecilerle sıkı işbirliği içinde örgütlü yapısını zor yoluyla korumaya çalışıyor, onlara layık mükemmel bir usak olduğunu pratikte kanıtıyordu. Yöre üzerindeki otoritesini yalnız yoksul halk kesimleriyle de sınırlı tutmuyor, diğer feodaller üzerinde de tam bir denetim kurmaya çalışarak, Bozova'da Arusoğulları, Viranşehir'de Sexanlar, Derik'te Mensuriler gibi sömürgecilerin diğer gönüllü ve gözde ajanlarıyla ilişkilerini mümkün olduğu oranda iyi tutarak gericiliği güçlendirip yaşatmaya çalışıyordu.

Ama Hilvan'da kendisi gibi aşiretçi-feodal bir çete olan Süleymanların o 'yıkılmaz' gibi görünen otoritelerinin, yurtsever-devrimci hareketin önderliğinde yürütülen mücadele sonucunda biranda dağılması, Hilvan'a çok yakın olan Siverek'i de etkiliyor, halkta içten içe bir sempatinin doğmasına yol açıyordu. O güne kadar kurtuluşu reformist, küçük-burjuva ideolojilerde arayan Siverek halkı da hızla bu ideolojilerin etkisinden sıyrılıyor, gerçek kurtuluşun yolunu görerek devrimci hareketin etrafında saf tutmaya başlıyordu. Sömürgeci asimilasyon kurumlarının etkisi ve metropol kentlerle girdiği sıkı ilişkiler içinde yozlaşan, lumpenleşen, ülkesine ve ulusal benliğine yabancılaşan Siverek gençliği ise Hilvan direnişinden en erkenden etkileniyor, tarihin sömürge ülkesine aydınlarına yüklediği görevlerin bilincine vararak yurtsever-devrimci hareketle ilişkiye geçiyor ve reformist-teslimiyetçi örgütlenmelerin saflarını hızla terk ediyordu.

Bu gelişmeler karşısında varlığını tehdit eden tehlikeyi farkederek M. Celal Bucak ve çevresi, silahlandırdığı eşkiyaları vasıtasıyla halk üzerindeki terörü daha da yoğunlaştırıyor, bu yolla halkta gelişen muhalefet ve sempatiyi ezmeye çalışıyordu.

Böyle bir ortamda, canını dişine takarak yaşamını sürdürmeye çalışan yoksul Siverek halkı ve gençliği, yurtsever-devrimci hareketten bu savaş ağasının baskı ve zulmüne son vermesini istiyordu.

Ve Kürdistan Devrimcileri halktan aldıkları güçle çapulcu eşkiya çetesinin ve efendileri sömürgecilerin artan baskıları karşısında Hilvan'dan sonra Siverek'te de

devrimci mücadeleyi yükseltmeye başlıyorlardı. Eşkiyabaşı M. Celal Bucak'ın Bezin köyünde devrimcilere karşı yöredeki tüm gericilerle bir toplantı yaptığını duyan, içlerinde büyük halk önderleri Salih KANDAL ve Cuma TAK'ın da bulunduğu bir gurup devrimci, 30.7.1979 tarihinde aynı köye bir baskın düzenliyordu. Bunkdaki amaçları, halkın talebine uygun olarak, namus ve halk düşmanı bu aşağılık caniyi ortadan kaldırmaktı. Baskın sırasında düşmana önemli kayıplar verdirilmesine rağmen, bir çocuğu kendisine siper eden M. Celal Bucak şerefsiz bir ölümün eşiğinden dönme başarıyordu. Fakat bu dönüş öçerkef yaşamını sadece biraz daha uzatmaktan ibaretti. O güne kadar kendisini bir 'tanrı' gibi gören Siverek halkı üzerindeki otoritesini bundan sonraki dönemde tümenden kaybediyordu. Siverek'in yoksul halkı, artık M. Celal Bucak'ın gücünün kofluğunu anlıyor, büyük bir coşkuyla mücadeleye sarılıyordu.

Fakat bu mücadelede Siverek halkı da en değerli önderlerinden Salih KANDAL'ı şehit veriyordu.

Kendilerini sevince boğan bu olayla ilk saldırının verdiği panikten sıyrılan feodal eşkiya çetesi, Salih KANDAL gibi eşsiz bir komünistin kaybının kitlelerde yol açtığı moral bozukluğundan da yararlanarak yeni saldırılara girişiyordu. Bu kez saldırılarının hedefi; yurtsever-devrimci hareketin güçlü bir kalesi durumunda olan Hilvan ve çevresiydi. Bunkdaki amaçları; Hilvan'daki devrimci potansiyeli bitirerek, daha yolun başındayken Siverek'teki mücadeleyi ezmektir. Çünkü Hilvan bu durumda kaldıkça, kendilerine yönelen tehlikeyi bertaraf etmelerinin mümkün olmadığını biliyorlardı. Bunun için silahlı eşkiyalarını halkın üzerine gönderen M. Celal Bucak, köyleri yakıp evleri yağmalatıyor, yoksul insanları haraca bağlatıyor, rasgele adam vurduruyor, kadın ve çocukları dağa kaldırıyor, halk üzerindeki baskı ve zulmü ayyuka çıkarıyordu.

Bu arada Kürdistan'daki en gözde usaklarından birini daha yitirerek denetimlerinin zayıfladığını gören sömürgeciler de usaklarının yardımına koşuyor, kolluk kuvvetleri vasıtasıyla yörede çok geniş operasyonlar düzenliyor, takip ve tutukla-

malara hız vererek devrimcilerin hareket alanlarını daraltmaya çalışıyor, köy meydanlarında yaptıkları işkencelerle halka gözdağı vererek mücadeleden uzaklaştırmak istiyorlardı.

Fakat gelişmeler hiç de onların istediği yönde olmadı. Yürüttüğü mücadele ve yaşam tarzıyla kitleler ve yoldaşları için örnek bir devrimci önder olan Salih'in ölümü, düşmanın hesapladığının tersine, Siverek ve Hilvan'ın sınırlarından da tasarak, tüm ülkeyi kucaklıyordu. Bir bütün olarak kitlelerde karamsarlığa değil, daha güçlü bir inanca, korkaklığa değil, daha büyük bir cesarete, vılgınlığa değil, daha fazla coşkuya yol açıyordu. Önderlerinin yarım bıraktığı bu mücadeleyi devralan Kürdistan halkı ve devrimcileri onu daha ileri bir düzeye çıkarıyor, uğruna yüzlerce şehit verilen bu soylu kavgayı sonuca götürmede ne kadar kararlı olduklarını bir kez daha düşmana gösteriyorlardı. Siverek mücadelesiyle daha da serpilip boyveren ve partileşme sürecini tamamlayan yurtsever-devrimci hareket, çok geçmeden ifadesini PKK'de buluyor ve yenilmezliğini kanıtıyordu.

1956 yılında Urfa'nın Hilvan ilçesine bağlı Özbek köyünde dünyaya gelen Salih, sömürgecilığe ve yerli gericiliğe karşı doğru bir temelde yükselen mücadeleden kısa sürede etkilenen önder bir PKK kadrosuydu. Bunda, içinde yaşadığı yörenin geriliği, bir bütün olarak halkın cehaleti, yoksulluğu ve sefaleti kadar, rahat ama sossuz bir yaşam uğruna tarihin her döneminde teslimiyeti kendilerine şiar edinecek sömürgeciliğin ülkemizdeki gönüllü ajanları olma görevini üstlenen feodal-kompradorların halka yaptıkları eziyet, baskı ve zulme bizzat tanık olması da önemli bir rol oynadı. Özellikle Hilvan'da devrimci mücadelenin henüz yeni yeni gelişmeye başladığı dönemde yiğit devrimci Halil ÇAVGUN'un bu hain feodal gürh tarafından öldürülmesi olayı kendisinde derin izler bırakmıştı.

O günden başlayarak Kürdistan gerçeğini daha yakından araştırmaya, toplumsal yapıyı irdelemeye, geriliğin nedenlerini çözmeye çalışan ve bunun yollarını arayan Salih, çözüm; sömürgeci, feodal-komprador düzene karşı mücadelede bularak Kürdistan Devrimcileri ile ilişkiye geçti. Bu ilişki sonucunda ulusal ve bağımsızlık mücadelesinde aydınların oynayacağı rolü doğru bir temelde kavrayarak, bir aydın olarak tarihin kendisine yüklediği zor ve onurlu görevi yerine getirebilmek için, mesleği olan öğretmenliği bırakarak profesyonel bir devrimci durumuna geldi.

Disiplinli bir çalışmayı, engin bir mücadele ruhu ve eşsiz bir fedakârlık duygusunu şahsında somutlaştıran Salih, bu üstün meziyetleri ile kısa sürede halkın sevgi ve güvenini kazanarak, aranan güçlü bir halk önderi konumuna yükseldi. O, güçlü bir propagandacı, güçlü bir ajitatör ve güçlü bir örgütçüydü. Ama en çok bilinen yanı güçlü bir asker oluşuydu. Gerçekten de Salih, çok iyi silah kullanmasının yanısıra, halk savaşının teorisini de bilen, teoriyle pratiği en iyi tärzde birleştirebilen güçlü bir askerdı. Her komüniste nasib olmayan büyük bir ikna gücüne sahipti.

Bu üstün meziyetleri, kararlılığı ve cesareti ile sömürgecilerin ve yerli gericilerin korkulu rüyası haline gelen Salih, kitleler için büyük bir güç ve güven kaynağıydı.

Fedakârlığının, yiğitliğinin, dürüstlüğünün, ülkeye, halka ve partiye bağlılığının timsali, ulusal kahraman, komünist önder Salih KANDAL'ın ölümsüz anısı bugün de yolumuzu aydınlatıyor. Ve Salih gibi nice güçlü komünistin kanıyla sulanarak bugüne gelen Ulusal Kurtuluş Direniş Savaşımız emin adımlarla zafere doğru ilerliyor.

**Salih KANDAL'ın Anısı Ölümsüzdür!
Yaşasın Kürdistan Halkının Devrimci-Direnış Mücadelesi!**

Nizip işçileri üzerindeki yoğun baskılar onların geleceğe olan inancını ve güvenini sarsamaz

Bilindiği gibi, Kürdistan'da proletaryanın az çok yoğunluk kazandığı ve Kürdistan tarihinde ilk defa en üst düzeydeki örgütlenmesini yaratarak devrimci ideolojisi etrafında bilinçli eyleme kalktığı ve bu yapıyla düşmanın tüm dikkatlerini üzerine çektiği alanlardan biri de Antep'in Nizip ilçesidir. Nizip, doğal zenginliklerinden ötürü Kürdistan'ın diğer birçok ilçesinden farklı bir sosyo-ekonomik yapı arzeder.

Önemli bir sanayi alanı olan zeytincilik, burada çok gelişmiş durumdadır. Zeytin ürünleri dalında önemli oranda kapitalist üretim üniteleri gelişmiştir. Bu ünitelerin bir kısmını sömürgeci devlet kuruluşları teşkil etmekle birlikte, önemli oranda özel sektör işletmeleri de vardır. Özel sektörün elinde bulunan irili ufaklı zeytinyağı ve sabun imalâthanelerinin sayıları yüze yakındır. Bunun yanında kompradorluk da Nizip ilçesinde bir hayli gelişmiş durumdadır. İşte bu sosyo-ekonomik yapı Nizip'te işçi sınıfının yoğunlaşmasına neden olmuştur.

Nizip işçileri arasındaki ilk çalışmalar 1976 yıllarında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ideolojik grup aşamasında başlar. Daha bu yıllarda Nizip proletaryası ulusal ve sınıfsal kurtuluş arasındaki güçlü bağları kavramış ve devrimci düşünceler etrafında hızla örgütlenmeye başlamıştı. Bu nedenle sosyal-şovenizme ve teslimiyetçi reformist küçük-burjuva milliyetçiliğine safalarında pek yer vermemiştir.

Nizip proletaryası, devrimci ideolojinin program düzeyinde yükseldiği 1977'lerde bu ideolojiye daha da bilinçlice sarılmaya başlamıştı. Giderek örgütlü yapısını pratik mücadelede de hayata geçirerek her türlü sapmaya ve özellikle de yörede güçlü örgütlenmeler yaratmaya çalışan faşistlere karşı amansız bir mücadeleyle girmişti. Bu mücadele devrimci hareketin taktiğine uygundu ve doğru idi. Bu doğru anlayış 1978' lere gelindiğinde, devrimci mücadele etrafında kitlesel bir güç yaratmıştı.

Nizip'te kurulan SİD-DER (Sabun İşçileri Dayanışma Derneği) tüm sabun işçilerini bağrında toplayarak, o ana kadar en ağır işlerde hiçbir sosyal güvence olmaksızın, günde 10-12 saat süren çalışmaya son vermişti. Nizip sabun işçilerinin tümünün de hatırlayacağı gibi, örgütsüz oldukları dönemde hiçbir işçinin patronlar nezdinde bir hayvandan farkı yoktu. Fakat, Nizip sabun işçileri örgütlendikleri günden itibaren grev ve benzeri eylemlerle seslerini duyuracak bir güce erişmişlerdi. Artık karşılarında tek tek örgütsüz, sıradan işçiler değil, örgütlü, bilinçli ve PKK gibi bir partinin safalarında kenetlenmiş olan işçileri gören patronlar, eylemci işçiler önünde diz çökmek zorunda kalmışlardı.

İş saatleri, çalışma koşulları,

işçi alıp çıkarma vb. kuralları kendi insiyatiflerine alan işçiler, tüm işçi kitlesinin kabul edeceği bir ücreti de patronlara kabul ettirmişlerdi. Bütün bunlar sayesinde, işçiler örgütlü olduklarında herşeyi başarabileceklerini kanıtlamışlardı.

Bütün bu gelişmelerden ürken ve büyük bir korkuya kapılan sömürgeciler, patronlar ve faşistler tüm dikkatlerini sabun işçilerine çevirmişlerdi. Sabun işçileri bu güçlerin boy hedefi durumuna gelmişti. Faşist-patron-sömürgeci üçlüsü işçilere karşı yoğun bir terör, baskı, karalama ve sindirme kampanyası başlatmıştı. İşçiler bu saldırıları örgütlü bir şekilde karşılamışlar ve bizzat kendi içlerinde yetiştirip çıkardıkları proleter önderlerinden Mehmet ECE (TOSUN)'yi şehit vermekle, kazandıkları mevzileri gerekirse kanları pahasına savunacaklarını göstermişlerdi. Bu olayın ardından, Partilerinin etrafında daha da sıkı kısıtlanmış, faşist-patron-devlet üçlüsüne sayısız darbeleri peşpeşe vurmaya başlamışlardı. Faşist örgütlenme dağıtılmış, patronlar sindirilmişti. Sömürgeci devlet cihazi işlemez hale getirilmişti. Bunun üzerine talancı, soyguncu düşman üçlüsü en yetkili ağızlardan Nizip işçilerine yönelik yoğun bir karalama kampanyası başlatmıştı.

Nizip işçi hareketi gerçek anlamda bir toparlayıcılık rolü oynayarak çevredeki tüm emekçi güçleri mücadeleye seferber etmişti. Hatta köylerde verilen toprak mücadelesine de önderlik ederek işçi-köylü ittifakının en iyi örneğini sergilemişti. Örneğin, yoksul Kirkiz köylülerinin toprak işgalinin en yakın destekçisi bizzat Nizip proletaryası idi.

Yükselen hareket, yerel gerici güçleri ya dağıtarak, yada diz çöktürerek PKK önderliğindeki işçi-köylü-aydın gençlik blokunu yaratarak gerçek anlamda tam bir ulusal kurtuluşçu halk hareketine dönüşünce sömürgeciler müthiş bir paniğe kapılmışlardı. Bu nedenle 1980 başlarından itibaren geniş kitlesel tutuklamalara giriştiler. Tüm faaliyetleri fiyasko ile geniş kitlesel tutuklamalara girişmişlerdi. Tüm faaliyetleri fiyasko ile sonuçlanmasına rağmen, ellerini bir türlü Nizip'ten çekmemiş, tüm imkânlarını zorlayarak operasyonları süreklileştirmişlerdi.

Tüm baskılara inat, Nizip proletaryası, önder yoldaşları proleter devrimci Mehmet ECE'nin mücadelecisi, fedakâr, cesur kişiliğine yakışır adımlarla yoluna devam etmişti. Ama bu mücadele, Kürdistan Devrimine kazandırdığı onlarca proleter kökenli, komünist militan önder yanında cunta şartlarında ser verip, sır vermeyen bir yiğit olarak adını Kürdistan tarihine yazdıran Sait ŞİMŞEK gibi cesaret ve direnmenin simgesi bir komünist önder de yetiştirmişti.

Düşmanın tüm oyunlarını boşa çıkararak, mücadelesini daha

da yükselten devrimci işçilerin görkemli direnişi, tüm yoksul köylülüğü ve diğer emekçi katmanlardan Niziplileri kendi etrafında toplayıp düşmanın gözüne batıp duran bir kılçık gibi örgütlülüğünü sürdürmüş ve tüm Kürdistan genelinde olduğu gibi mevcut yapıyla düşmanı tam bir acz içine düşürmüştü.

Öyle ki, son çare olarak, baş vurduğu 12 Eylül askeri-faşist darbesinden sonra yine aynı dirençle karşılaşan düşman, çareyi sayıları 500'ü aşkın işçiyi toptan tutuklama, yüzlercesini toptan işten çıkarma ve sabun imalathanelerini kapatmada buldu. Tam da bu dönemde, önder kişiliğiyle Antep ve Nizip proletaryası üzerinde büyük bir manevi etkisi olan Sait ŞİMŞEK yoldaşın katledilmesi tesadüf değildi. Amaç, Antep ve Nizip proletaryasının maneviyatını bozmaktı. Ancak düşmanın umutları boşa çıktı. Yakalanan işçiler işkence tezgahlarında şehit düşen önderleri gibi örnek direnmeler gösterirken, diğerleri de yeni mücadele koşullarına hazırlanmak üzere yoğun bir eğitime girdi.

İşte o gün bu gündür Nizip'te, zulüm, zorbalık, işkence, baskı, talan durmak nedir bilmedi. Özellikle tüm işçi aileleri -kadın, çocuk- her türlü vahşetten nasibini aldı. Tutuklamalarda, gözaltına almada en ufak bir hukuk kuralı tanımayan, cunta, normal savaş kurallarının da ötesinde bir anlayışı hayata geçirdi. Operasyonlar sırasında tutuklanmak için herhangi bir suç gerek yoktur. Sabun işçisi olmak yeterli bir suç kanıtıdır.

Bugün iş yerlerindeki durum da aynı şekilde yürekler acısıdır. Çok az bir insan gücüyle en ağır işler yaptırılmakta, bu insanlar hiçbir güvenceleri olmadan, hergün tehdit altında çalıştırılmaktadır. Bir patron aynı zamanda polis şefidir de. Kısacası herşeydir. Onun için de patronları, akla gelmeyecek çılgınlıklar ile işçilere zulüm ve zorbalık uygulamaktadırlar. Tüm çalışma koşullarını yeniden 1978 öncesine götürerek (hatta daha da kısarak) elde edilen tüm hakları yeniden gaspederek işçileri, devletle işbirliği içinde köleleştirmeye çalışmaktadırlar.

İşçilerin büyük bir bölümü tutuklanmış, gözaltına alınmış, diğer bir kısmı işten atılmış durumdadır. Kalanlar da açlıkla karşı karşıyadır. Aldıkları ücret ancak bir avuç bulgur ve ekmeğe yetmektedir.

Fakat bütün bu olaylar sömürgeci faşist cuntanın ve sömürücü sınıfların daha çok teşhir olmasına yolaçmıştır. İşçiler kimin dost, kimin düşman olduğunu bir kez daha bizzat kendi pratikleriyle kavramıştır. İşçilerin bu uygulamalardan yalınlığa kapılmaları bir yana, aksine geleceğe ve kendi güçlerine olan güvenleri daha da artmıştır.

Bir PKK sempatizanı

DEVİRCİ YAŞAM ve GÖREVLERİMİZ

Devrimci yaşam, içinden çıkmış olduğumuz toplumsal yapıdaki yaşamdan gerek öz ve gerekse biçim olarak oldukça farklı bir yaşamdır.

Ekonomi, siyaset, bilim, kültür vb. her alanda örgütlü olan burjuvazi, başta zor olmak üzere, çeşitli kurum ve araçlar yoluyla eğitim, yazılı ve sözlü basın, tiyatro, sinema vb.- toplumu kendi çıkarları doğrultusunda örgütler. Oluşturduğu her kurum ve ilişkinin görevi kendi sınıf sömürsünü ebedileştirmek, insanları alıklaştırmak mevcut burjuva yapıya sahip çıkar hale getirmektir. Tüm insani değerlerin meta haline dönüştürüldüğü burjuva düzeninde zorbalık, sahtekarlık, kişiliksizlik, toplumun sırtına basarak yükselme burjuva yaşam ilişkilerinin başlıca özelliklerini oluşturur.

Özünü sömürü ve baskının oluşturduğu bu yoz burjuva düzene ve onun her alanındaki ilişkilerine karşı mücadele vermek, bu mücadele temelinde devrimci yaşam tarzını geliştirip güçlendirmek günümüzde komünistlere düşen bir görevdir.

Yabancı egemenliğin hüküm sürdüğü toplumlardaki yaşam, egemenlik altındaki halk için daha da alıklaştırmacı ve yozdur. Yabancı egemenlik, girmiş olduğu ülkelerde, iç dinamikleri parçalayıp, kendi kukla kurum ve ilişkilerini yaratır. Direniş odaklarını tek tek yok ederek, teslimiyet ve uşaklık temelinde, her alanda kendine bağımlı bir yapı oluşturur.

Ülkemiz Kürdistan'da da her şey sömürgeci feodal-komrador düzenin çıkarlarına göre örgütlenir, geliştirilmiştir. Ülkesini ve halkını inkar temelinde bir kişiliksizlik, teslimiyet ve uşaklık, aşiretçilik, mezhepçilik, kişinin çıkarları (ailesel, aşiretsel) uğruna toplumun en kutsal değerlerini satması, Kürdistan toplumsal yapısının başlıca özellikleridir.

Bu yapı içerisinde direniş ve mücadeleyi oluşturup geliştirmek ve bunu zaferle taçlandırmak gö-

revi PKK hareketine yüklenen tarihi bir görevdir. Bu görevin tarihi sorumluluğu ile hareket eden Kürdistan devrimcileri; uşaklığın, teslimiyetin ve her türlü sahtekarlığın kol gezdiği Kürdistan'da, 1973 yılından itibaren bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini geliştirme ve örgütlenme faaliyetine giriştiler. Artık yeni bir yaşam; özünü mücadele, direniş ve fedakârlığın oluşturduğu yeni bir yaşam filizlenmeye, yüzlerce devrim şehidinin kanıyla sulanıp güçlenmeye başladı. Türk sömürgeciliği ve onun uşaklarıyla hayatın her alanında dişe diş bir mücadele sonucu oluşturulup, geliştirilen bu yaşamda, gerici ilişki, anlayış ve alışkanlıklara asla yer yoktur.

Bugünkü tarihi koşullarda, direniş geleneğimiz temelinde, devrimci mücadele ve yaşamımız gücümüzü mücadele ve yaşamımızı güçlendirmek, kendimizi uzun vadeli halk savaşına hazırlamak tarihi bir görev olarak karşımıza dikilmiştir. Bu görevi başarmanın temelinde yatan ise; Marksizm-Leninizmin özünü kavramak, bu öze uygun düşünce ve davranışları hayatın her alanında uygulamaktır. Bunun için de devrimci eğitimimize -ideolojik, politik, askeri vb.- özel bir önem göstermek ve ele geçirdiğimiz her olanağı gelişimimiz için ustaca kullanmak gerekir. Böyle bir eğitim bizi daha bilinçli, kişilikli ve davaya daha yararlı insanlar durumuna getireceği gibi, aynı zamanda karşılaşılabilecek sorunları çözmeye bizi daha güçlü kılacaktır.

Özellikle halkımızın büyük acılar içinde bulunduğu, esir yoldaşlarımızın kahramanca direndiği, her türlü baskıya rağmen varlığını koruma ve geliştirme çabalarımızın yoğunlaştırıldığı bu dönemde kendimizi eğitmek, geliştirip güçlendirmemek mücadelemize karşı işlenecek en büyük suçlardan biridir.

Devrimci selamlar.
M.N.



SERXWEBÜN

HİÇ BİR ŞEY BAĞIMIZI/İZ VE ÖZGÜRLÜKTEN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR

ABONE FİŞİ

Yazışma Adresi

SERXWEBÜN Verlags- und Handels- GmbH
Postfach 10 16 83, 5000 Köln 1

Adı:
Soyadı:
Adresi:

6 Aylık

Almanya İç
DM 15,00 ☐

Almanya Dış
DM 18,00 ☐

12 Aylık

Almanya İç
DM 30,00 ☐

Almanya Dış
DM 36,00 ☐

Abone parasının gönderileceği yer:
SERXWEBÜN Verlags- und Handels- GmbH

Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 12 82 805
BLZ 370 700 60

Not: Bu fişi doldurarak ödeme Makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

İran-İrak savaşı ve Ortadoğu'da yolaçacağı gelişmeler

İran ve Irak yönetimleri arasında yaklaşık iki yıldan beri sürmekte olan savaşın girdiği yeni aşama, Ortadoğu'nun tümünde, devrimle karşı-devrim güçleri arasındaki saflaşmayı artırırken, emperyalizm de, yaşam alanı olarak gördüğü Ortadoğu'daki çıkarlarını tehdit eden devrimci hareketlere yönelik saldırı ve müdahalelerini hızlandırmış bulunmaktadır. Dünya petrolünün %30'unun Ortadoğu'da bulunduğu, bunun büyük bir kısmının da Basra Körfezi ülkelerinden çıkarıldığı ve çıkarılan bu petrolün tamamen emperyalist tekeller, özellikle ABD tekelleri tarafından pazarlandığı gözönünde bulundurulursa, ABD'nin ve onun vasıtasıyla bölgede tahakküm sürdüren gerici Arap monarşilerinin tehdit altında bulunması ve hızlı toplumsal ve ulusal gelişmelere gebe olması nedenleriyle bu alan dünyadaki gelişmelerin önünde yer almaya başlamıştır.

İran ve Irak yönetimlerinin, tutuşukları bu savaşı, çeşitli mezhep çelişkileri ve ulusal bir takım amaçlarla izah etmelerine karşılık, savaş, her iki ülke hakim sınıfları açısından da, kendi ülkelerindeki ulusal ve toplumsal çelişkileri giderememeleri nedeniyle varılan kaçınılmaz bir sonuçtur. Özellikle başlangıçta Irak saldırısının emperyalizmin de desteğini almış olduğu gözönüne alınır, savaş bölgedeki devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki çelişki çemberi içinde irdelenir ve yolaçacağı muhtemel gelişmeler buna göre değerlendirilirse, bölgedeki acil devrimci görevler daha da açıklık kazanmış olacaktır.

Ortadoğu, stratejik-coğrafik konumu, sahip olduğu petrol potansiyeli ve iki sistem arasında kontakt noktası olması gibi önemli özelliklerinden dolayı, emperyalizm açısından hayati bir önem arz etmektedir. Bölgede 1900'lerden itibaren denetim kuran Fransız ve İngiliz sömürgeciliğini 1945'lerde ABD devralmış ve yeni-sömürgecilik biçiminde geliştirerek, 1970'lere kadar bölge halkları üzerinde katı bir denetim kurmuştur. İsrail, Türkiye, Pakistan, İran gibi baskıcı yönetimler ve gerici Arap monarşileri vasıtasıyla oluşturulan bu çember 1970'lerde kırılmış, Afganistan Devrimi, İran halk hareketi, Filistin direnişi ve boyutlanan bağımsızlık ve özgürlük mücadeleleri, bu gerici statüye öldürücü darbeler vurmuş, 1980'lere doğru ise gelişmenin ana yönü bölge halkları lehine olmuştur. Gelişen bu hareketler ve sosyalist ülkelerin giderek artan desteği sonucunda Ortadoğu'da emperyalizmin çıkarları tam bir tehdit altına girmiştir.

Pazar darlığı ve üretim fazlalığı arasındaki çelişkiyi gideremeyen ve bu çelişki temelinde gelişen bunalımı 1970'lerde en derin ve asalak evresine varan emperyalist sistem, ABD öncülüğünde karşı-devrimi azgınlştırarak, bunalımından kurtulmak istemektedir. Bu amaçla içte siyasi gericiлик ve her alanda denetim, dışta ise işbirlikçi yönetimlerini faşist karaktere büründürme, aralarında karşı-devrim cephesi kurma ve bunları dünyanın her tarafındaki ulusal ve devrimci-demokratik halk hareketlerine saldırtma, sosyalist ülkelerle ilişkileri gergin tutarak müdahalesini içişlerine karışmaya kadar vardırıp ne pahasına olursa olsun ellerindeki mevzileri koruma şeklinde somutlaşan emperyalizmin karşı-devrim stratejisi: en açık olarak Ortadoğu'da gözlenmektedir. ABD emperyalizmi 1970'lerde zedelenen çıkarlarını korumak, varolan devrimci mevzileri ve bölge karşı-devrim güçlerini tehdit eden ulusal ve demokratik halk hareketlerini ezmek için, Türkiye örneği faşist yönetimleri iktidara getirmekte, siyonist saldırıları artırmakta, Suriye gibi radikal yönetimleri "Müslüman Kardeşler" vb. karşı-devrimci maşalarla darbelemekte, Afganistan'da gericiлик her yolla takviye etmekte, Pakistan'da faşist yönetimi her araçla güçlendirmekte, Arap monarşilerine takviye ile Mısır, Sudan, Somali, Fas vb. baskı güçleriyle donatarak ve en yakın hedef olarakta mevcut direnme noktalarını ele geçirerek mevcut statükoyu korumak ve kendi lehine çevirmek istemektedir. Bu politikada, pazar yüzünden emperyalist devletler arasında biçimsel farklılıklar varsa da, ana noktada hepsi uyusmaktadır. Bölge faşist yönetimleri ve Arap gerici yönetimlerinin işbirliğiyle, İsrail siyonizminin, Filistinli ve Lübnan halkından binlerce kişinin katledilmesine neden olan son saldırısı ve Lübnan'ı işgali (6 Haziran 1982) bu emperyalist mantık ve plan gereğidir. Filistin direnişini ve Lübnan ilerici

hareketini ezmeyi, bölge devrimcilerinin öncülerini tahrip etmeyi, Suriye yönetimini geriletmeyi ve Lübnan'da işbirlikçi bir devlet kurmayı amaçlayan bu mantık, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için buradaki halkların imhası pahasına da olsa hiçbir çalınlıktan kaçınmayacakları ve bölgedeki devrimci süreci durdurabilmek için, bu tip saldırılara devam edeceklerini göstermektedir.

Bölgede, ikinci savaş odağı olan ve iki yıldır devam eden, İran ve Irak hakim sınıflarını tüm güçleriyle karşı karşıya getirip tüketme noktasına varıran Basra Körfezi savaşı: etkinlik alanı, alanın siyasi, ekonomik ve sosyal bileşimi ve bölge devrim güçlerine hizmet eder tarzda gelişme içine girmesi: bu odağı bölge açısından belirleyici bir konuma çıkarmakta ve çok önemli siyasi sonuçları bünyesinde barındırmaktadır.

Bu öğeleri daha açık görmek açısından, İran ve Irak hakim sınıfları arasında böyle bir savaş kaçınılmaz kılan toplumsal ve siyasi gelişmeler, iki ülkedeki güçler açısından özetlenirse:

1950'lerin başında, İngiliz emperyalizminin yarı-sömürgesi olan İran'da, iktidardaki Şahlık, feodal-komprador sınıfa dayanarak, siyasi egemenliğini geliştirmeye çalıştı. Buna karşı gelişen, Musaddık öncülüğündeki İran milli burjuvazisi 1953'te iktidarı ele geçirdiyse de toplumsal yapının geriliğinden, sınıf olarak zayıflığından ve ittifaklarını zamanında geliştiremeyişinden ötürü iktidarı fazla sürdüremedi. CIA'nın desteğini alan Şah, bir darbeyle yönetimi tekrar ele geçirdi. 1950'lere kadar sınırlı gelişen bazı Kürt feodallerinin de muhalefeti bastıran Şahlık, ABD ile yeni-sömürgeci ilişkilerini geliştirdi. Ve petrol gibi zengin bir kaynağa dayanan Ortadoğu'da ABD emperyalizminin en sadık ve saldırgan kalelerinden biri haline geldi. İran, yeni-sömürgeci ilişkilere burjuva sınıfın gelişip gelişme istemini dayatmasından değil, feodal-komprador sınıf aracılığıyla yarı-sömürgeci yapıdan yönelmişti. Kapitalizm petrole dayalı olarak, yani tek alanda geliştirildiğinden fazla gelişemedi. Kompradorluk ilişkileri içinde oluşan büyük burjuvazi ve petrol alanında geliştirilen kapitalizm, Şahlığın sosyal dayanağı oldu. Ak Devrim'le feodal yapı kısmen aşıldığından ve kapitalizm de fazla gelişemediğinden Şahlığın sosyal dayanağı oldukça dar kaldı. Bu sosyal ilişkiler ve baskılar Şahlık diktatörlüğüne karşı büyük bir muhalefetin doğmasına yolaçtı. Emekçi sınıfın fazla gelişmemiş olması nedeniyle, muhalefetin öncülüğünü, çok yaygın olan orta sınıflar ele geçirdi. Feodal durgunluk içinde olan Doğu Kürdistan'da ise meta ihracı ve Fars kapitalizmi temelinde doğan Kürt komprador-burjuvazisi, yarı-feodal kesim, din adamları ve ticaret-burjuvazisiyle beraber Kürdistan pazarını kontrol edebiliyordu. Fars kapitalizmi Kürdistan'da fazla gelişemediğinden, daha çok toplumun iç ekonomik örgütlemesinde ortaya çıktığından, Fars egemenliğine karşı belli bir özerkliği muhafaza etmekle yetindi. Şahlığa karşı genel muhalefetin artması ve baskı altında Kürt halkının da muhalefete aktif katılımı, Kürdistan'daki bu öncülüğün de sınırlı muhalefeti getirdi.

Humeyni'nin öncülük ettiği halk hareketi 1978 sonlarında Şahlığı yıkarak, Orta, küçük-burjuvaziyi yönetime getirdi. Humeyni yönetimiyle ABD, bir yandan Ortadoğu'daki en önemli pazarını ve en güçlü karakollarından birini yitirirken, diğer yandan Şahlığın baskısından kurtulan halklar ve emekçi kesim ulusal ve toplumsal istemlerini yetersiz örgütlenmelerle de olsa haklı olarak yönetime dayattı. Zayıf bir kapitalist temele dayanan orta, küçük-burjuva yönetimi bunlara karşı sert bir tavır aldı. Bu durum yönetimdeki ayrışmayı hızlandırdığı gibi, henüz merkezi otoritenin sağlanamadığı ve toplumsal kargaşalığın devam ettiği bir dönemde şiddetlenen çelişkiler, yoğun bir savaşa yolaçarak Humeyni yönetimini daha da sarstı. Proleter örgütlenme cılız olduğundan muhalefete küçük-burjuvazi ve sınırlı olarak liberal burjuvazi öncülük etti ve bu da mücadeleyi çıkarmaz içine soktu. Muhalefetin diğer güçlü bir ögesi olan ve Şahlığın yıkılmasında büyük örgütlenme olanağı bulan İran-KDP'si ise silahlı halk potansiyelini değerlendiremedi ve halkın istemlerini formüle edemedi; Kürdistan halkı için ulusal demokratik, İran içinse demokratik

bir program önerip bu temelde iç ve dış ittifakları geliştireceğine: otonomi istemiyle dar uluscu çerçevede kaldı, liberal burjuvaziyle ittifaka yönelerek, Kürdistan devrimci potansiyelini, Avrupa emperyalizminin yedeği durumuna getirmeye çalışıldı. 1978'de öncülük rolü biten İran küçük-burjuvazisi ise, bundan sonra proleter öncülüğün güçlü müttefiki olması halinde ancak yönetime karşı güçlü bir alternatif olabileceği gerçeğini kavrayamadı ve öncülükte ıdetti, bunu da yetersiz örgüt, mücadele ve ittifak anlayışıyla yapınca, yönetime çok büyük darbeler vurmasına rağmen süreç içinde kendisini tüketti. Humeyni yönetimi, Şii islam ideolojisine dayanarak kitleler üzerinde güçlü bir denetim kurdu. Kısmi anti-emperyalistliği ile radikal Arap yönetimlerince desteklenen, emperyalizm ve sosyalizm arasındaki hassas



İran-İrak savaşı bütün şiddetiyle devam ediyor.

dengeden yararlanan Humeyni yönetimi, muhalefetin de hata ve eksikliklerinden yararlanarak, birkaç defa yıkılma noktasına gelmesine rağmen iktidarı koruyabildi. Bu nedenler yanında şovenizm ve baskı, orta burjuvazinin iktidarı korumasında en önemli iki etmendi.

İrak'ta ise 1958'de krallığı devirerek iktidarı ele geçiren Arap orta-küçük burjuvazisi petrol gelirleri gibi bir kaynağa dayanarak gelişti. Sosyalist ülkelerin ve iç muhalefetin desteğini alarak iktidarı pekiştiren Arap burjuvazisi geliştikçe, Kürdistan'da denetim kurmayı ve Kemalist burjuvazi benzeri askeri-siyasi denetim sağlayıp kapitalist gelişmesinin hizmetine koşmayı amaçlayınca, Kürdistan'da otonom temelde direnme başladı. Feodal-komprador öncülükle verilen bu direnme 1961'den 1974'e kadar devam etti. Yönetimin şoven ve baskıcı, anti-demokratik politikasına karşı Irak Komünist Partisi muhalefete etkin olarak katıldıysa da, ulusal sorun, siyasi devrim ve örgütlenme konularında yetersizlik içindeydi. İyi-ce palazlanan, ekonomik ve askeri-gücünü iyice arttıran Irak Arap burjuvazisi, dünya ilericiliğinden tecrit duruma düşen otonom Kürt hareketini 1975'te ezdi. Komünist Partiye de darbe vurarak ve iktidardan küçük-burjuvaziyi dışlayarak uluslararası tekellerle işbirliğini arttırdı.

1978'e gelindiğinde, Saddam'ın öncülük ettiği Arap burjuvazisi, içte siyasi gericiлик had safhaya ulaştırmış, uluslararası tekellerle bütünleşmiş, Arap ve bölge gericiлик ile bağlarını iyice sıklaştırmıştı. Saddam yönetiminin, bölgede emperyalizmin uzantısı haline gelmesiyle şoven ve baskıcı karakteri daha da arttı. Bu, başta Kürdistan olmak üzere her tarafa geniş bir muhalefetin gelişmesine yolaçtı. Yine feodal-burjuva ve küçük-burjuva öncülükle gelişen ve otonom talebini aşamayan Kürdistan ulusal muhalefeti ile Irak Komünist Partisinin öncülüğündeki Irak devrimci-demokratik muhalefetinin, 1975'ten önceki hata ve eksikliklerin içinde oldukları söylenebilir. Bu da çok zayıflayan yönetime karşı, iki halkın devrimci potansiyelinin birleştirilememesine ve uygun mücadele anlayışlarının hayata geçirilmemesine, yönetimi yıkabilecek çok uygun tarihi fırsatların değerlendirilememesine yol açmıştır.

1980'lere gelindiğinde İran'da meydana gelen gelişmeler, ulusal ve toplumsal sorunları iyice canlandırarak, başta Irak olmak üzere, körfezdeki petrol zengini Arap monarşilerini iyiden iyiye tehdit etmeye başladı. İran pa-

zını yitirdikten sonra, ABD, körfezi korumak için buradaki gerici yönetimler arasında siyasi ve askeri alanlarda işbirliğini geliştirirken, başta İran olmak üzere, bölgedeki devrimci gelişmelere müdahale etmek için de işgal güçleri oluşturdu. İran'daki gelişmelerden etkilenen Irak muhalefeti Saddam yönetimini oldukça zor durumda bıraktı. Bu durumda İran'daki gelişmelere ABD'nin ve körfez gericiliğinin çıkarlarına uygun şekilde müdahale etmek gerekirdi. Buna en uygun güç ise, yeni-sömürgeleşme sürecinde ve askeri gücünün doruğunda olan, Sat-tularap su yolunun denetimi, Kuzistan'daki Araplarla dayanışma ve Humeyni yönetiminin Irak'taki şiiileri Saddam yönetimi aleyhine örgütlemesi gibi özgül nedenlere dayanarak saldırabilecek olan Irak devletiydi.

Bu amaçla 1980 yazında Saddam ordusu-

nun, İran'a saldırısıyla, İran ve Irak hakim sınıfları gerici bir savaşa tutuştu. ABD, bu yolla İran'da tekrar işbirlikçi burjuvaziyi iktidara getirme ve savaş sürecinde Irak yönetimini tamamen denetimine almayı amaçlamaktaydı. Bu yolla iki ülkedeki devrimci güçler de imha edilecekti. İran ve Irak hakim sınıfları ise savaşta içteki ulusal ve sınıfsal çelişkileri dışa kanaliz ederek ezmeyi amaçlamaktaydılar. Bunun için İran ve Irak'ta baskı had safhaya ulaştırıldı. Bu durum ulusal ve toplumsal çelişkileri daha da derinleştirerek, iktidar alternatifi haline gelmelerine yolaçtı. Gerek İran, gerekse Irak yönetiminin uzayan savaşta yıpranması, iki ülkedeki siyasal ve ekonomik buhranı derinleştirerek, devrim için çok uygun koşullar yarattı. İran ve Irak'ta devrimci güçlerin görevi halkların öz çıkarı temelinde ittifaklar kurup, aralarında en sıkı dayanışmalar yaratarak ve gerici savaşa karşı çıkarak, devrimci mücadeleyi yoğunlaştırmak ve iktidara yürümek iken; bu tarihi fırsatları değerlendiremediler. Çoğu kez birbirlerine tavır aldılar, gerici savaşı tes-hir edemediler, bu da bilhassa İran'daki yönetimin kitleyi şartlandırmasına yolaçtı. Bir kesimi gerici yönetimlerle uzlaşmaya gidip reformizme saparken, diğer bir kesimi de bireysel mücadeleyi ön plana çıkararak, devrimci mücadeleyi kitle temelinde oturtamadı. Bu kadar olumlu koşulları en kötü değerlendirenler ise İran ve Irak'taki Kürt ulusal muhalefetleri oldu. Feodal-burjuva, küçük-burjuva olan öncülükler, Kürdistan için bir ulusal demokratik program önerme, İran ve Irak devrimci muhalefetiyle bu halkların da devrimci-demokratik çıkarları doğrultusunda iktidarlara yönelme, bu amaçla mücadeleyi yoğunlaştırma, sömürgeci güçler arasındaki çelişkilerden yararlanma yerine, birbirleriyle kan davasını sürdürme ve sömürgeci güçlere dayanma, otonomide direkte ve mücadeleyi bu sınırlar içinde tutma gibi yetersizliklere düştüler. Bunlara bir de, tarihi mirasına rağmen, koşulları değerlendiremeyen IKP'nin de yetersizlikleri de binince, bölgede anti-emperyalist anlayışı bölen, halk düşmanı Saddam yönetimi günümüze kadar yaşayabildi.

Yeni-sömürgecilğe karşı mücadele içinde iktidar olan İran orta-burjuva yönetimi ise her zaman ikili karakteri olmuştur. İktidarı korumak için anti-emperyalist bir tavıra yönelirken, iktidar olduktan sonra ulusal hareketlere ve

devrimci-demokratik hareketlere karşı düşmanca karaktere bürünmüştür. Irak'la savaş uzaklaşırken birinci yanı ağır basmıştır. İran'daki muhalefetin Humeyni yönetiminin bu yönünü taktik olarak hesaplaması gerekirken, buna dikkat etmemesi, muhalefeti güçsüz düşürürken, Humeyni'nin savaşı sürdürmesine de muazzam bir kitle temeli sağlamıştır. Gericiliğin ve emperyalizmin bütün desteğine rağmen, savaşta yenilen, oynadığı rolle bölgedeki halk hareketlerinin önünde oldukça önemli bir engel olan Saddam yönetiminin yıkılma noktasına gelmesi ve İran yönetiminin savaşı Irak topraklarında sürdürmesi; olayın boyutlarını arttırmış, bölgedeki ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleri için de oldukça önemli siyasi gelişmeleri bünyesinde barındırmaktadır. Saddam yönetiminin, İran ordularının saldırısıyla yıpratılması veya yıkılması, her ne kadar, toplumdaki çelişkilerden yıpranan Humeyni yönetimine daha çok yaşama olanağı veriyorsa da; devrimci hareketlere daha olumlu gelişme ve devrimi ilerletme olanağı vermektedir. Savaş, emperyalizmin planlarını aşmış, halkların çıkarları doğrultusunda gelişmelere yolaçmaktadır. Burada devrimci görev: koşulları iyi irdelleyip acil görevleri tesbit ederek; emperyalizme, bölge işbirlikçilerine karşı bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini yükseltmektir. Gelişmelerin bu aşamasında; durumu değerlendirecek bu görevler daha da netleşir.

Irak ve İran hakim sınıflarının savaşta bu kadar yıpranması, savaşın ve kayıpların toplumda yarattığı tahribat ve yoksulluk, siyasi gericiliğin baskısıyla birleşince, iki ülkede de ulusal ve sınıfsal kurtuluş hareketleri için muazzam gelişme ve mücadeleyi yoğunlaştırma olanaklarını yaratmıştır. İran'da devrimci hareketlerin, propaganda, ajitasyon ve siyasi ey-

lem, örgütlenme özgürlüklerinden taviz vermeden ve Humeyni yönetiminin öz niyetini aşan biçimsel anti-emperyalist yanını gözardı etmeden ve buna uygun taktikleri kullanarak, iktidar mücadelesini devrimci yöntemlerle hızlandırmaları, proletaryanın ideolojik, politik ve örgüt anlayışını mücadeleye egemen kılarak, İran'daki halkların ulusal ve demokratik haklarını garantiye alan programlar ve örgütlenmelerle iktidara yönelmeleri gerekmektedir.

Irak'ta devrimci-demokratik muhalefet, halk düşmanı Saddam yönetimini devirmek için sonderece uygun koşullar içinde bulunmaktadır. Yıkılmanın eşğine gelmiş ve geniş bir muhalefeti karşısına alan bu gericici yönetimi devirmek en acil görevdir. IKP'nin belirleyici yer tuttuğu muhalefet, Kürdistan devrimci potansiyeliyle, iki halkın öz çıkarı temelinde devrimci yöntemlerle demokratik halk devrimini zafere ulaştırmada tarihi bir görevle karşı karşıyadır. Irak'a demokrasi, Kürdistan'a özgürlük ve demokrasi talep eden böyle bir mücadelenin başansı, bu kadar uygun koşullarda Kürdistan ve Irak devrimci güçlerinin görevlerini yerine getirmelerine bağlıdır.

İki sömürgeci gücün bu kadar yıpranması ve bölge devrimci güçlerinin bu kadar olumlu gelişme ortamı bulması, Doğu Kürdistan ve Güney Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi açısından tarihi fırsatlar yaratmaktadır. Birbirine savaşan güçlere dayanma değil, onlardan yararlanma ve İran, Irak devrimci-demokratik güçleriyle devrimci dayanışma içinde mücadeleyi yoğunlaştırma fırsatı doğmuştur.

Saddam yönetiminin yıkılması, başta Irak olmak üzere bölgede tüm ulusal ve sınıfsal hareketleri olumlu yönde etkileyerek, bölge devrimci güçleri için bir atılım sağlayacak, bölge halkları daha güçlü ve dayanışma halinde em-

peryalizmin bölgeye saldırılarına karşı koyma ve püskürtme gücüne kavuşabileceklerdir. Bu durum, Suriye gibi radikal Arap yönetimlerine önemli bir destek olurken, bu yönetimlerin ABD, İsrail ve bölge gericiliği karşısına daha güçlü bir konumda çıkmasını sağlayacaktır.

Son gelişmelerle varlıkları iyice tehdit altına giren petrol zengini Arap monarşileri (Suudi, Kuveyt, Arap Emirlikleri vb.), yönetimlerini sürdürmek için her çareye başvuracaklardır. Bir yandan Suriye ve Filistin halkının yanında daha çok görünüp, ABD'yi Filistin sorununda daha liberal bir çözüme razı etmeye çalışırken, diğer yandan ABD'ye ve Türk devleti gibi faşist yönetimlere sanılarak en barbar tarzda Ortadoğu halklarının kınılmasının mali bütçesini hazırlamaktadırlar.

Saddam yönetiminin yıkılması veya çıkarmasının iyice artması etkisini en fazla Türk ekonomisi üzerinde gösterecektir. Irak'ın yeni sömürgeleşme sürecine girmesi, bölgedeki devrimci mevzilere karşı saldırgan bir konum kazanmasıyla, Türk devleti ile ilişkileri önemli ölçüde artmış, 12 Eylül 1980 faşist darbisiyle, bu işbirliği her alanda ilerlemiştir. Irak, Türk sermayesi için önemli bir yatırım alanı ve malları için iyi bir pazar olurken, Türk burjuvazisi, de Irak'tan petrol ihtiyacının yarısını sağlamaktadır. Irak ise savaşta abluka altına alındığından tek ihraç maddesi petrolü Türkiye üzerinden satmakta, ayrıca savaş için gerekli olan malzemenin önemli bir bölümünü Türk devletin vasıtasıyla sağlayabilmektedir. İlişki bununla da kalmamakta, başta Güney Kürdistan olmak üzere, Kürdistan halkı üzerine ortak askeri ve siyasi bilgi alışverişi ve operasyonlar, iki yönetimin iktidarlarını yaşatmak için, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda vardıkları işbirliği alanlarıdır. Saddam yönetiminin devril-

mesi, faşist Türk burjuvazisini bu ayrıcalıklardan edeceği gibi, önemli siyasi sorunlar da yaratacaktır. Irak ve Güney Kürdistan'daki devrimci gelişmeler bir yana, Kuzey-Batı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini yoğunlaştırmada çok sayıda taktik ve siyasi mevziye ve müttefike sahip olacaktır. Bu kadar önemli desteğini yitirme noktasında bulunan Türk devleti; Ortadoğu'da emperyalizmin bu denli tehdit altına giren çıkarları ve sarsılan ekonomik çıkarlarını korumanın ve kendisini tehdit eden siyasi gelişmelerin sonucu olarak, emperyalizmin bu odağa karşı girişebileceği saldırı ve işgallerde en önemli rolü oynamaya hazırlanmaktadır. Gelişmeler mücadelenin Kürdistan'da yoğunlaşması yönündedir.

Bu kadar karmaşılaşan, savaşa dönüşen ve siyasi etki ve sonuçları büyük olan gelişmeler, bulunduğumuz dönemi, emperyalizm ve halklarımız açısından bir ölüm-kalım dönemi haline getirmiştir. Gelişmelerin yönünü hazırlıkları tamamlayan örgütlü güçlerin belirleyeceği ortadadır. Emperyalizm, Lübnan örneğinde görüldüğü gibi tüm uydularını bütün lük içinde harekete geçirmektedir. Bu durum, bölge ulusal ve devrimci-demokratik güçlerinin her zamankinden daha çok birlik ve dayanışmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu kadar uygun siyasi ortamda devrimci güçler hazırlıklarını hızla tamamlayarak, eksikliklerini aşarak, uygun mücadele anlayışları geliştirir, emperyalizm ve bölge faşist monarşist yönetimleri karşısına, Marksizm-Leninizm'in örgüt, militan dayanışma ve mücadele ruhuyla çıkarırsa, zaferin Ortadoğu halklarının bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerinin olacağı muhakkaktır.

Yaşasın Ortadoğu halklarının mücadele birliği!
Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

ASKERİ-FAŞİST CUNTA AFGAN HALKININ DOSTU MUDUR?

Emperyalizmin hayati çıkarlarını kapsayan Ortadoğu, dünya devrim ve karşı-devrim güçleri arasında en şiddetli savaşlara sahne olmaktadır. Bölge devrimci hareketleri için bir üs merkezi durumunda olan Lübnan sahasını yok etmek isteyen emperyalistler, siyonist İsrail'i harekete geçirerek, bir yandan Filistin Devrimine, Lübnan halkına ve bu alanda gelişmelerini sağlayan devrimci güçlere azgınca saldırırken, öte yandan işbirlikçisi rejimleri güçlendirerek, bölgede askeri, ekonomik vb. paktlar oluşturma çabalarını hızlandırarak sürdürmektedirler.

halâ zayıftır. İran'da orta-çağ ideolojisi ile beslenen orta-burjuva, tefeci, tüccar iktidarına karşı varolan muhalefetin güçsüzlüğü; Irak'ta olgunlaşan tarihsel devrimci duruma rağmen devrimci bir yönetim değişikliğinin bir türlü gerçekleşmemesi veya gecikmesi, Filistin Devrimindeki subjektif yetersizlikler, diğer Arap ülkelerinde proleter hareketlerin cılızlığı, ve yine Kürdistan'ın diğer parçalarındaki öncülüklerin zayıf karakterli bir yapıda oluşları gibi nedenlerden ötürü, Ortadoğu'da kendisini dayatan devrimci süreçlerin dönüşümü çok yavaş olmaktadır.

yük önem taşıdığı görülecektir. Bu konumuyla Kürdistan, bölge ve dünya devrimci güçleri açısından devrimci bir üs olma özelliğini kazanmaktadır.

Kürdistan devriminin bu durumunu kavrayan emperyalistler, azami kar mantığı ile çelişmesine rağmen, bölgedeki çıkarlarını koruyabilmek için salt politik amaçlarla en sadık uşakları sömürgeci Türk burjuvazisine her türlü yardımı yaparak Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini yok etmek isterken; çürüme ve dağılma süreci 1970'lerden günümüze kadar hızlanarak süren Türk sömürgecileri de kurtuluşun yolunu Kürdistan'daki sömürgeciliğin ve gericiliğin devamında görmektedirler. Bu nedenle sömürgeci Türk burjuvazisi, emperyalistlerden ve gericilerden aldığı destekle tüm gücünü, bu mücadeleyi bir an önce ezme doğrultusunda kullanmaktadır.

Türkiye ve Kürdistan halklarını yoğun baskı altında tutarak devrimci güçlerini imha etmeyi amaçlayan askeri-faşist cunta, son günlerde ülkemizde yeni oyunlar tezgahlamaktadır. Bugüne kadar Pakistan'ı bir üs olarak kullanan ve üç yıla yakın bir süreden beri Afgan devrimine yönelik karşı-devrimci faaliyetlerini sürdüren emperyalizmin ve bölge gericilerinin desteğindeki Afgan gericileri, bu kez de "Afgan halkına yardım" adı altında cunta tarafından alınıp, kullanılmak istenmektedir. Afgan gericilerinin büyük bir bölümünü Kürdistan'a yerleştirmeyi planlayan, ve bunun hazırlıklarını hızla tamamlayan faşist cuntanın bu yeni uygulamaya başvurmasının amacı açıktır. O, sosyalizmin enternasyonalist kalesine çarparak dağılan ve giderek emperyalizm için çıkmaz bir sorun durumuna gelen Afgan karşı-devrimci güçlerini Kürdistan'a yerleştirmekle bir yandan Kürdistan devrimine karşı yeni milis güçleri oluşturmaya çalışırken, öte yan-

dan bölgedeki muhtemel devrimci gelişmelere karşı kullanacak potansiyel bir güç olarak sürekli yedekte bekletmek istemektedir.

Ama bu politikanın Kürdistan'da uygulanması yeni değildir. Abdulhamit döneminde ve hatta Cumhuriyet döneminde de Balkanlardan getirilen Türkler Kürdistan'ın belirli ve en verimli alanlarına yerleştirilmişlerdi. Ataların devraldıkları tarihi mirası sömürgeciler bugün de Afgan gericilerini Kürdistan'a yerleştirerek sürdürmektedirler.

Afgan gericilerinin Kürdistan'a yerleştirilmesinin hazırlıkları uzun bir süreden beri yapılmaktaydı. Nitekim faşist cunta başı Evren'in apar-topar Pakistan'a giderek mülteci kamplarını dolaşması, bu planın ne zaman ve hangi zemin üzerinde gerçekleştirilmesi gerektiğinin hesaplarını yapmaktan başka bir şey değildir.

Önümüzdeki günlerde tamamlanması beklenen bu plan gereğince, Afgan gericileri Mardin-Nusaybin, Urfa-Birecik, Ceylanpınar ve Diyarbakır-Lice'ye yerleştirileceklerdir. Böyle bir gücün PKK önderliğinde gelişen Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesinin önemli kazanımları elde ettiği bu alanlara yerleştirilmesi tesadüfi değildir. Oluşturulan bu yeni milis gücü vasıtasıyla, PKK hareketinin kitleler üzerindeki otoritesi sarsılmak, mevcut ajan-muhbir ve MİT örgütlenmesi güçlendirilmek, Kürdistan'da halâ varlığını sürdüren aşiretsel, dinsel ve mezhepsel çelişkiler körüklenmek, anti-Komünizm ve anti-Sovyetizm yoluyla karşı-devrimci propaganda yoğunlaştırılmak istanmaktadır. Zaten, geçmişte yerli gericilerin büyük darbeler yediği, sömürgeci otoritenin önemli oranda sarsıldığı alanlarda uygulamaya konması bile, sadece bu neden bile bu politikanın iç yüzünü

kuşkuyla yer bırakmayacak bir biçimde sergilemektedir.

Yönetime gelişinin birinci nedeni olan Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini işbirlikçi-tekelci Türk burjuvazisinin yararına sonuçlandırmak isteyen askeri-faşist cunta, Kürdistan halkına ve PKK'ye karşı açtığı sömürgeci savaşa rağmen; PKK hareketinin eskisinden daha güçlü bir yapıya kavuşmasını önleyememiştir. PKK, bir yandan örgütlenmesini sağlamlaştırır, iç ve dış ittifaklarını güçlendirir ve yeni dönemin koşullarına uygun hazırlıklarını hızla tamamlarken, öte yandan Türkiye devrimci-demokratik hareketleriyle FKBDK'ni oluşturarak, düşmana en kahredici cevabı vermiştir.

Bu gelişmeler karşısında ürken sömürgeci-faşist cunta uygulamaya koyduğu bu yeni politikayla aynı zamanda sınır boylarını da denetimi altında tutmaya, Kürdistan halkının ve devrimcilerinin Kürdistan'ın diğer parçalarıyla olan ilişkilerini kesmeye, yoksul Kürt köylüsünün işlediği yetersiz ve kıraç toprakları da elinden alarak ve işsizlik oranını arttırarak zorunlu göç olayları yaratmaya, kısaca Kürdistan halkının birlik ve bütünlüğünü parçalamaya, dağıtmaya çalışmaktadır.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini daha doğduğu andan itibaren boğmak isteyen sömürgeciler bu tür karşı-devrimci taktiklere geçmişte de başvurmuş; ama bu taktikler her defasında PKK kadro ve taraftarlarının uyanıklığı metaneti ve cesareti sonucunda boşa çıkarılmıştır. Geçmişteki yoketme planlarının bir parçası olan bu politikanın da, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ulaştığı seviye ve PKK hareketinin gücü karşısında iflas edeceği açıktır.

Zafer Kürdistan Halkının Olacaktır



Sömürgeci-faşist Türk cuntasının yeni milis güçleri

Buna karşılık bölge devrim ve sosyalizm güçleri de yoğun çabalar harcamaya çalışmakta, Türkiye, Kürdistan, Irak, İran ve daha birçok ülkede emperyalizme ve bölge gericiliğine karşı devrimci mücadeleler eskisinden daha güçlü olarak gelişip büyümektedir.

Ama Ortadoğu'da her ne kadar saflar belirginleşmiş, devrimci mücadeleler büyük kabarmalar göstermişse de, bu mücadelelerde proletarya önderliği ne yazık ki

Bütün bu muhalefetler ve öncülükler irdelendiğinde; birçok eksiklik içinde oldukları, bu eksik konumlarıyla da sosyal bir dönüşüme yol açmalarının çok güç olduğu anlaşılabilmektedir. Türkiye Kürdistan'ında ise; devrimci mücadelelerin proletaryanın önderliğinde gelişerek güçlü temeller üzerinde yükselmesi, devrimin en zor ve en ciddi aşamasına girmiş bulunması, vb. özellikleri dikkate alınırsa, Türkiye ve bölge halkları ile dünya ilerici güçleri ve sosyalist sistem açısından bu mücadelenin bü-

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ

(Baştarafı Geçen Sayıda)

DÖRT BİRLİK-CEPHE KONUSUNDA PRATİK GELİŞMELER VE ÖNERİLER

Çağımızda, yani modern toplumlar da tüm ittifaklar, birlikler, anlaşmalar ve cephe, devlet ya da çeşitli örgütler düzeyinde, en genel biçimiyle ekonomik ve siyasal örgütler arasında yapırlar, ve belli bir anlayışın ürünü olarak ortaya çıkarlar. İttifak bir anlayışa dayalı olarak, değişik güçlerin, ortak amaçlarını gerçekleştirmek için ortak hareket etme olayıdır. Ancak, Kürdistan toplumu gibi ilkel aşiret ve kabile anlayışının ağır etkisini yaşayan toplumlardadır ki, bu konuya, belli bir teorik anlayıştan yoksun olarak ve ilkesiz bir biçimde yaklaşılır. Birlikler, ahbap-çavuş birlikleri, aşiretvari birlikler olmaktan öteye geçemez. Bu tip yaklaşımların, çağımızın ittifak ve birlik anlayışıyla tepeden tırnağa kadar zıt olduğunu, birlik adı altında bu biçimde oluşturulan şeylerin ise, ayrılığı daha da yaygınlaştırdığını ve ilkel aşiret bağlaşımlarının, siyasi bir maske ile meşrulaştırılması çabasının bir ürünü olduğunu, burada açıkça belirtmek gerekir. Kürdistan somutunda, geçmişte ve günümüzde birlik konusunda birçok adımlar atılmıştır; ama bunlar, çoğunlukla daha büyük bir dağınıklıkla oluşmasına, hatta birlik adı altında bir yığın komponun ve entrikanın ortaya çıkmasına yol açmıştır. Biz, Kürdistan somutunda çokça ortaya çıkan ve halâ günümüzde de devam eden bu olumsuz durumlara düşmemek için, birlik, ittifak, cephe konularını, daha başlangıçtan itibaren sağlam temellerde ele almak ve bu konularda çığırtkanlık yapan çeşitli güçlerin gerçek durumlarını açıklamak zorundayız.

Birlik, ittifak, cephe, bunlar gerçekten büyük kavramlardır. Çağımızda, ulusal ve toplumsal gelişmenin sağlanması, hele hele, devrim gibi yüce bir davanın başarıya ulaşması için vazgeçilmezdirler. Ama, ekonomik birlik adı altında en soyguncu tekellerin ortaya çıkarıldığı, ulusal birlik adı altında en imhacı ulusal baskı sistemlerinin kurulduğu, siyasal birlik adı altında en azgın sömürgeci imparatorlukların oluşturulduğu da bir gerçektir. Yine Kürdistan gibi ülkelerde, birlik adı altında en soysuz güdülerin doyurulmak istendiği, en iğrenç kişisel ve ailesel çıkarların geliştirilmek istendiği ve en çağdışı aşiretsel varlığın yaşatılmaya çalışıldığı da bilinen bir gerçektir.

Çağımızın, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi pratiği konularında biraz bilgisi olanlar, değişik sınıf ve tabakalar arasında, çeşili düzeylerde ittifaklar, birlikler, cephe oluşturulmadan, fazla ilerleme kaydedilemediğini çok iyi bilirler. Ayrıca bu konularda, doğru bir perspektife dayanmamanın ve ilke yoksunluğunun sonucu olarak, büyük emeklerin heba edildiğini, önemli yanlışlara düğüldüğünü, büyük kayıplar verildiğini de belirtmek gerekir. Özellikle işçi sınıfının az geliştiği, ulusal ve toplumsal yapısında ortaçağdan kalma güçlerin ağır etkisinin yaşandığı dayanılmaz ulusal baskı ortamında her boydan ideolojik ve politik eğilimin kol gezdiği Kürdistan gibi ülkelerde, proletarya hareketinin ve diğer sınıf eğilimlerinin, esnek bir ittifak anlayışına bağlı kalmadan gelişme sağlamaları, son derece zordur. Kürdistan'ın somut koşulları, en çok bu alanda duyarlı olunması gerektiğini, tüm güçlere hatırlatmaktadır. Gerek geçmişin olumsuz pratikleri ve gerekse günümüz somut koşullarının açık dayatması, bunu zorunlu kılmaktadır.

Kürdistan'da sınıf güçleri zayıftır; sınıfların oluşumu eksik, içiçe ve karmaşıktır. Bu durum, ittifaklar meselesine büyük bir özen ve dikkatle eğilmeyi zorunlu kılmaktadır. Hele hele kendisinden çok şey beklenen Proletarya Hareketinin, bu konuda çok duyarlı olması gerekmektedir. Proletarya, sınıfsal kurtuluşunu ve bu temelde halkın ulusal kurtuluşunu gerçekleştirmeye çalışırken, ittifaksız yol alamayacağını, iç ve dış ittifaklarını, her düzeyde özenle hazırlamadan, teorik çerçevesini çizmeden, somut ilkelerini belirlemeden ve pratik adımlarını sağlam temellerde atmadan gelişemeyeceğini, hareketi ileri boyutlara götüremeyeceğini bilmek zorundadır. Ayrıca, düşmanın, dünya gericiliğinin tüm olanaklarını ve tarihten kalma tüm gerici yapılanmaları yedeğine alarak üzerine geldiği bir ortamda, Proletarya Hareketi, böyle bir düşmanla başedebilmek için ittifaklar konusunda usta olması gerektiğini bilmelidir.

Bu düşünceyledir ki, burada, Kürdistan'ın tüm parçalarına ilişkin olarak, mevcut hareketlerin geçmiş pratiklerini ve bugünkü durumlarını, bu konuyla bağlantılı olarak ayrı ayrı ele alacağız, onlar için bazı

yaklaşımlar ortaya koyacağız ve Kürdistan bütünlüğü için bazı somut önerilerde bulunacağız. Özellikle bunu, PKK Hareketinin "ittifak tanımayan, kendisinden başka güçlerin varlığını kabul etmeyen, yalnız ve yalnız kendisinden bahseden, ama kendi dışında başka kimseye olanak tanımak istemeyen sol sektör ve tehlikeli bir akım" olarak lanse edilmek istenmesi karşısında, bazı pratik hatırlatmalarda bulunmak için yapmak gerekmektedir. Reformist küçük-burjuva milliyetçilerinin ve sosyal-şoven eğilimlerin, geçmişte bir bardak suda kopardıkları fırtınanın içyüzünü açıklamak için, yine bu konuda kendilerinin ne durumda olduklarını net bir biçimde ortaya koymak için, bazı hatırlatmalar yapmak zorunlu olmuştur. Yaratılmak istenen bu durum karşısında, PKK Hareketinin bu konularda, geçmişte ve gelecek için ne tür bir anlayış içinde olduğunu berrak bir biçimde açıklamak gerekli olmuştur. Biz, burada, bütün bu konuları açıklıyoruz ve yargıyı devrimcilere ve halk kitlelerine bırakıyoruz.

A - Kuzey-Batı Kürdistan'daki Durum:

Somut ifadesini PKK Hareketinde bulan proletaryanın ideolojik ve politik önderliği, birlik, ittifak ve cephe konularına, daha bir eğilim olarak ortaya çıktığı dönemden beri kendi teorik perspektifleri doğrultusunda bakmış ve pratik adımlarını bu doğrultuda atmıştır. PKK Hareketinin teorik gelişmesi ve bunun bir sonucu olarak 1977'de hazırladığı Siyasal Programı, bu Programın bir açıklaması olan Kürdistan Devriminin Yolu adlı broşür, Partinin ilanını yapan Kuruluş Bildirisi, ve diğer çeşitli yayınlarda dile getirilen teorik görüşler, PKK Hareketinin bu konularda hangi ilkelerden hareket ettiğini açık seçik ortaya koymaktadır. PKK Hareketi, daha oluşumunun ilk dönemlerinden günümüze kadar, teorik görüşlerini, siyasal programını, stratejik ve taktik anlayışını açık bir biçimde ve yazılı olarak ortaya koymuştur. Bunlarda dile getirdiği somut belirlemeleriyle birlik, ittifak konusuna hep ilkesel düzeyde yaklaşmış, kendi ilkelerini açıkça ortaya koymuş ve bu konularda ilkesizliğe karşı çıkmıştır. Bu anlayışının bir sonucu olarak, somut bir Ulusal Kurtuluş Cephesi Program Taslağı hazırlamış ve ilk adımların bu temelde atılabileceğini gerekli görmüştür. PKK Hareketinin bu anlayışı, onun pratik faaliyetlerine de yol göstermiştir.

PKK Hareketi, Türk sömürgeciliğinin Kuzey-Batı Kürdistan'da gelişmesinin yarattığı modern objektif temel üzerinde doğan bir güç olarak, neden Türkiye'nin büyük kentlerinde, ve Türkiye'deki komünist ve devrimci-demokratik gelişme içinde bir ideolojik eğilim olarak doğduğunun bilimsel izahını daha önce yapmıştır. PKK Hareketi, ideolojik bir eğilim olarak şekillendiği daha 1974'lerde, kendisini Türkiye devrimci-demokratik hareketinin en sıkı bir ittifak gücü olarak ortaya koymuştur. Gençliğin en geniş anti-faşist örgütlenmesi olan ADYÖD'nin oluşumunda en aktif bir şekilde yer alarak, üzerine düşen görevi yapmıştır. Ortaya çıkışının bu ilk yıllarında, Türkiye devrimci hareketiyle bağdaşıklığı nasıl anladığını, bu pratiğiyle de açıkça kanıtlamıştır. Bu olay, devrimci gençlik hareketi düzeyinde de olsa, iki halkın devrimci-demokratik güçleri arasındaki somut bir ittifaktır. Böyle bir oluşum içinde, daha ideolojik bir eğilim olan PKK Hareketi, Türkiye'nin devrimci-demokratik güçlerine, Kürdistan halkının temel sorunu olan ulusal kurtuluş sorununun doğru açıklanması temeline her türlü birlik meselesinin tartışılabilirliğini belirtmiş ve bunun yapılmasını istemiştir. Daha sonraki yıllarda da, ilişki kurabildiği oranda çeşitli grup ya da örgütlere, bu sorunun tartışılarak, iki halkın yararına olan sonuçlara varılmasını önermiş, imkân bulduğu ölçüde, tartışma ve birlikte hareket etme eğiliminde olmuştur. Ancak ilişki kurduğu güçlerden ulusal soruna doğru devrimci yaklaşım bulamama, onların sorunu örtbas etme ve bu yönlü faaliyetleri, pratikte sürekli işlemez hale getirme doğrultusundaki çabalarıyla karşılaşma sonucunda, PKK Hareketi, Marksizm-Leninizme, Kürdistan proletaryasına ve halkına bağlılığın bir gereği olarak, kendi öz gücüyle bağımsız bir ideolojik ve politik güç biçiminde gelişmesini sürdürmüştür.

Aynı yıllarda, PKK Hareketinin ilk çekirdeğinin şekillendiği 1975'lerde, Hareketin bugünkü önderliği tarafından, o zaman da Kuzey-Batı Kürdistan'da varolan çeşitli küçük-burjuva akımlara dostluk ilişkileri önerilmiş, çeşitli konularda tartışıp belli sonuçlara varılarak, ulusal kurtuluşçuluk temeline ortak hareket edilmesi istenmiştir. En başta, bugün kendilerine "Devrimci Demokratlar" denilen ve o zaman

Dr. Şivan önderliğindeki Hareketten kalma olan unsurlara, bir konferansta bir araya gelinmesi, burada, Kürdistan'ın tarihi ve toplumsal özellikleri, devrim ve örgütlenme sorunları, birlik, vb. gibi çeşitli konularda tartışılması, kararlaştırılacak doğru belirlemeler etrafında ortak çalışılması önerilmiştir. PKK eğiliminin bu doğru önerisine karşı onların cevabı, "gelin bizim partiye girin" olmuştur. PKK'nin o zamanki kadroları, böyle bir yaklaşımın yanlış olduğunu belirterek, örgütlenmenin nasıl oluşması gerektiğini, ortada bir partinin varolup olmadığını, varsa bu partinin nasıl kurulmuş olduğunu, programının ve tüzüğünün ne olduğunu, vb. konularını öncelikle bir konferansta tartışmayı istemişlerdir. Ama, bu hareketin şimdi de önderliğini yapan o zamanki önderlik, böyle bir tartışmadan ısrarla kaçınarak, olumsuzluğun temellerini daha o yıllarda böylece atmıştır. Bu eğilim, daha sonra olumsuzluğunu alabildiğine geliştirirken bu noktayı hatırlamak, doğru bir anlayış temelinde yapılan bu dostluk çağrısını neden reddettiğini, kendi kitlelerine ve halka açıklamak zorundadır. Yine aynı yıl, bugün kendine parti adını takmış olan Özgürlük Yolu'na da gidilmiş, bugün de devam eden önderliğine, yine aynı konularda tartışılması ve dostluk ilişkilerinin geliştirilmesi önerilmiştir. Ama bu eğilim de, böyle bir sorununun ve yaklaşımının olmadığını, ilgisizliğiyle ortaya koyabilmiştir. Diğer bir pratik gerçek de, gelişmesinin zirvesinde olan KDP Hareketinin sorumlu bir unsuruyla 1975'de yapılan bir konuşmada, bu unsur, "proletarya önderliği olarak yola çıkmanın Kürdistan'a yapılabilecek en büyük kötülük olduğunu, böyle bir eğilimin Kürdistan'ın üzerinde sallanan bir 'Demoklesin Kılıcı' olacağını, sosyal farklılaşmanın çok zayıf olduğu Kürdistan'a sınıfsal temelde girmenin verilebilecek en büyük zarar olacağını" söyleyerek bu konudaki olumsuzluğunu daha başlangıçta sergilemiştir. (Eğer kendileri isterlerse, yer, zaman ve kişileri açıklayabileceğimizi belirtelim).

Daha sonraları bir kaşık suda fırtına koparan bütün bu güçler, eğer kendi ideolojik ve politik hatlarının doğruluğuna güvenselerdi, PKK'nin çok sınırlı bir çekirdek olduğu bu dönemde, yaptığı bu doğru önerilere dürüst bir şekilde yaklaşırlar, ideolojik ve politik temelde yapılacak tartışmalarla, olguları açıklığa kavuştururlar ve bu temelde çeşitli ittifaklar, birlikler geliştirmeye özen gösterirlerdi. Ama, kendilerine güvensizliğin bir ürünü olarak, hiç bir zaman böyle bir yaklaşım içine girme cesaretini kendilerinde görememişlerdir. Ancak bu tür çabaları sonuçsuz kaldıktan sonradır ki, PKK Hareketi, kendi adımlarını öz gücüne dayanarak atması gerektiğini daha iyi kavramış ve bu temelde ideolojik-politik bir güç olarak bağımsız gelişmesini sürdürmüştür.

Türkiye'deki devrimci eğilimler ile Kürdistan'da çeşitli gruplar biçiminde ortaya çıkan küçük-burjuva milliyetçiliğinden ittifak ilişkileri konusunda olumlu bir yaklaşım bulamayan proletarya eğilimi, teorik anlayışını sürekli geliştirerek, ve bu temelde kendi programını ortaya çıkarıp 1977'de ilân ederek, Kürdistan somutunda proleter devrimci bir partinin gerçekleştirilmesi faaliyetine girişmiştir. Bu dönemde, daha 1965'lerde oluşturulmuş olan KDP'nin otonomici programı dışında, Türkiye devrimcilerinin ve Kürdistan'da devrimcilik iddiasıyla ortaya çıkan güçlerin, Kürdistan somutuna ilişkin herhangi bir programları yoktur. Bundan da öteye, bu güçler Kürdistan'ın adını bile ağızlarına almaktan korkmaktaydılar.

İşte böyle bir ortamda, proletarya eğiliminin 1977'de ilân ettiği Program Taslağı, Kürdistan'daki devrimci program eksikliğini giderici bir olay olduğu gibi, aynı zamanda ittifaklara bilimsel ve ilkel yaklaşımın da çok açık bir örneğidir. Gerçek anlamda, kalıcı ve sağlam ittifaklar, ancak program temeline gerçekleştirilen ittifaklardır. Bu anlamda, PKK'nin ilân ettiği program, ulusal demokratik devrim aşaması için hazırlanmış Kürdistan proletaryasının asgari programı olarak, uğruna işçilerin, köylülerin, devrimci küçük-burjuvazinin, aydın-gençliğin ve genel olarak tüm yurtsever güçlerin savaşabileceği bir programdır; aynı zamanda tüm bu güçlerin ittifak, cephe yapabileceği ilkeler bütünlüğüdür. Böyle bir program ortaya çıkarmakla PKK Hareketi, ittifak ve cephe meselesini reddetmediğini, tersine Kürdistan'da ulusal kurtuluş çıkarı olan tüm sınıf ve tabakaların cephesi meselesinde; en doğru ve tutarlı yaklaşımı benimseydiğini ortaya koymuştur.

Ayrıca PKK Hareketi, sadece program ilânıyla da yetinmemiş, bir yandan kendi örgütlenmesini geliştirirken, öte yandan 1978-79-80 yıllarında işçi, köylü, gençlik ve küçük-burjuvazi içinde sürdürdüğü yoğun pratik çalışmayla, programını bu sınıf ve tabakalara

PROBLEMİ VE ÇÖZÜM YOLU 4

maledebilmiştir. Yalnız teorik formüllerle ve siyasal ilkelerin belirlenmesiyle yetinmemiş, bunları topluma taşırmayı ve maddi bir gerçeklik haline getirmeyi başarmıştır. Daha bu yıllarda, programında belirlediği ilkeler temelinde işçi sınıfının, köylülüğün, aydın-gençliğin ve küçük-burjuvazinin en ileri kesimlerinin ittifakını sağlayabilmiştir. PKK Hareketinin tüm özellikleri, teorik ve pratik gelişimi incelenirse, başlangıçtan beri ittifak anlayışıyla yola çıktığı, kendisinin, ideolojik, politik ve örgütsel düzeyde komünist bir çekirdeğin etrafında birleşmiş tüm devrimci-yurtsever güçlerin bir ittifakı, cephesi olduğu, böyle bir ittifak yaratmada göz kamaştırıcı gelişmeler sağladığı açıkça görülecektir. Örgüt yapısını ve etrafında birleştirmiş olduğu yüzbinleri bir yana bırakırsak, buna en açık bir örnek olarak, bugün cezaevlerinde yargılanan beşbin'in üzerindeki üye ve taraftarlarının işçi, köylü, gençlik, esnaf, vb. yurtsever kesimlerden olduğunu gösterebiliriz. Bu durum, devrimci bir temelde, sömürgecilğe ve iç gericiğe karşı direnme temelinde, toplumun devrimci ve yurtsever kesimlerinin somut bir ittifakı değil midir? Ve PKK Hareketi, böyle bir gelişmeyi daha ilk olduğu dönemlerde bile ortaya çıkarabilmiştir.

İşte böylesi gelişmeler karşısında ve PKK Hareketinin toplumsal temellerine oturmasından sonradır ki, 1965'lerden beri ideolojik ve politik bir eğilim olan reformist küçük-burjuva milliyetçileri, bir türlü sağlayamadıkları bu gelişmelerin, kendileri dışında sağlandığını görerek ve bunu bir türlü hazmedemeyerek, 1979'larda "UDG" (ÖY, KUK, DDKD) adı altında birleşip, PKK'ye çeşitli biçimlerde saldırabilmişlerdir. Yine Türkiye sol hareketi içindeki sosyal-şoven eğilimler, elli yıldan beridir Kürdistan halkına, adını bile belletmedikleri, varlığını bile tanıtmadıkları halde, bu halkın içinde somut bir güç olan PKK Hareketine karşı, 1978'lerden itibaren, en iğrenç saldırılar düzenleyebilmişlerdir. Burada, bazı sorular sormak gerekiyor: kökenleri bu kadar geçmişe uzanan bu hareketler, eğer Kürdistan halkının gerçekten sahibi olduklarını iddia ediyorlarsa, geçmişte bu halkın öz örgütlenmesi için neden çaba harcamadılar? Onbeş yıldan beri bir eğilim olarak varolan küçük-burjuva milliyetçiliği "UDG"ler biçimindeki güç birliklerini neden daha önce somutlaştıramadı? Yoksa koşullar mı uygun değildi? Gerçekten bu örgütler en güçlü dönemlerini 1970-1975 yıllarında yaşamadılar mı? Özellikle bizim "UDG" hakkındaki doğru belirlemelerimizle, kendi içyüzlerini açığa çıkardığı için bugün şiddetle saldırıyorlar. O zaman şunu söylüyoruz: mademki bu birlik düşmana karşı oluşturulmuştu, o halde hangi siyasal gelişmelere yolaçtı? Mademki bu birlik düşmana karşı oluşturulmuştu, o halde faşist-sömürgecilerin en çok saldırıya geçtikleri 1981'lerde neden daha da geliştirilip bir eylem birliği haline getirilemedi de, dağıldı? Yoksa, düşmanın en çok saldırdığı dönemler, halk güçlerinin birliğinin yaratılmasının en çok gerekli ve zorunlu olduğu dönemler değil midir? Yine Türkiye sol hareketi içindeki sosyal-şoven eğilimler, uzun bir geçmişe sahip olmalarına rağmen, neden daha önceleri Kürdistan gerçeğini ağızlarına almadılar da, PKK Hareketinin gelişmesiyle birlikte, her türlü yöntemi kullanarak Kürdistan'a ve Kürdistan halkının ulusal kurtuluş gerçeğine, PKK'nin şahsında saldırma gücünü kendilerinde görebildiler?

Her iki eğilim de, bütün bunları yaparken; "yavuz hırsız" misali kendi gerçek durumlarını gizleyebilmek için, büyük bir çığırtkanlıkla sürekli PKK'yi suçlayıp durdu. 1978-79'larda en çok suçlanan ve üzerine saldırılan olgudur PKK. Bir yandan faşist-sömürgeciler en azgın saldırılarını PKK'ye yöneltirken, öte yandan bu güçler de çeşitli biçimlerde PKK'ye saldırmışlardır. Düşman saldırılarının anlamı açıktır, peki ya bu iki eğilimin saldırıları ittifak aşkına mı yapılmıştır(!)? Her iki eğilimin, yani Türkiye devrimci hareketi içindeki sosyal-şoven eğilim ile reformist-milliyetçi eğilimin, o dönemde, Kürdistan halkının kurtuluşu için önerdikleri ciddi bir programları, gerçek anlamda bir ittifak programları ve anlayışları, belirgin bir eylem çizgileri var mıdır? Eğer gerçek anlamda bir ittifak anlayışları olsaydı, daha o dönemde bile halkla bir ölçüde bağlantılarını kurabilmiş olan PKK Hareketiyle de ittifak kurma yolunu araştırmazlar mıydı? Ya da gerçekten ittifakçı olmanın bir yolu da, böyle bir hareketle ittifak kurmaktan geçmiyor muydu? En azgın saldırılar karşısında bile, gelişme kaydedebilmiş olan PKK gerçeğine saygılı olmak ve bu gerçeklikle ittifak aramak tek doğru devrimci tutum değil miydi? Özellikle Türkiye devrimciliği içinde olan güçler, eğer gerçekten Kürdistan halkıyla ve onun ulusal kurtuluş gerçeğiyle ittifak

yapmak istiyorlardıysa, en azından PKK Hareketinin gerçek durumunu değerlendirmeleri ve doğru bir anlayışla eleştiri geliştirmeleri gerekmez miydi? Me-seleyi "ajandır, çetedir" diye ele alıp geçiştirmek, en basit seviyesiz ve olumsuz bir yaklaşım değil miydi? Yine reformist küçük-burjuva milliyetçiliği, eğer gerçekten yurtseverlik temelindeki ittifaklardan yanadıysa, neden PKK Hareketinin bilimsel bir değerlendirilmesini yapmadı da, her türlü yöntemi kullanarak ülke içinde ve dışında sürekli saldırdı? Bu durum, ittifaktan yana olan bir gücün yaklaşımı olabilir mi? Halbuki PKK Hareketi, Kuzey-Batı Kürdistan koşullarında, halkın direnme umutlarının en çok kırılmış olduğu bu dönemde, büyük güçlükler ve zorluklar altında, en ilkel donanımla, bir avuç genç insana dayanarak; en güçlü bir direnişin destansı örneklerini verebiliyordu. Neden böyle bir gerçeğe saygılı olunmadı ve doğru bir değerlendirmesi yapılmadı? Geçmiş pratikte PKK'yi sakterlikle suçlayan bu güçlerin, tüm bu soruların cevabını vermeleri gerekir. PKK'ye karşı geçmişte takınmış oldukları tavırlarının doğru ya da yanlışlığını açıklamaları, aynı tavırlarını bugün neden sürdüremediklerinin izahını yapmaları gerekir.

İşte böyle yoğun bir saldırı ortamında, PKK Hareketi, bütün bu saldırıları boşa çıkararak teorik ve pratik gelişmesini sürdürmüş, 1980'lere gelindiğinde kendisini ülke içinde ve dışında dosta-düşmana kabul ettiren bir devrim gücü haline gelmiştir. PKK Hareketi sarsılmaz bir devrimci direniş ruhuyla sürdürdüğü mücadelesinde, teorik alanda doğru bir çağ anlayışını kavrayıp, Kürdistan'ın tarihi ve toplumsal özelliklerini doğru ve kapsamlı bir biçimde açıklayarak, Kürdistan devriminin özelliklerini, hedeflerini, görevlerini, stratejisini ve taktiklerini doğru bir tarzda belirlemiş, halkımızı parti ve cephe düzeyinde siyasal programlarına kavuşturarak; örgütlenme ve önderlik konularında da doğru bir anlayış benimseyip proletarya ve halkın örgütlenmesini, asgari düzeyde geliştirmiştir. Pratik alanda, işçi, köylü, gençlik esnaf, kadın, memur, vb. kesimler içinde yaptığı çalışmalarla; yüzbinleri, hatta milyonları, ulusal kurtuluşçu düşüncelerle uyarıp, bunlardan önemli bir gücü bir araya getirerek; Türk sömürgecilerinin ve yerli gericilerin temellerini sarstığı mücadelesi içinde üç yüzün üzerinde şehit, beşyüz'ün üzerinde idamlık tutuklu, beşbin'in üzerinde tutuklu ve onbinlerce, hatta yüzbinlerce işkenceden geçirilmiş sempatan vererek; dış alanda Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini bölge ve dünya devrimci güçlerine, sosyalist ülkeleri, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketlerine tanıtp önemli bağlantılarını kurarak ve bu temelde ilkel-milliyetçi ve reformist-milliyetçi akımların geçmişte yaratmış oldukları olumsuzlukları bu alanda önemli ölçüde ortadan kaldırarak; Türkiye ve Kürdistan'daki siyasal gelişmeyi en önde etkileyen bir akım yaratarak; bunlar gibi daha birçok gelişmelere, ağır acılar pahasına da olsa yolaçarak, Kuzey-Batı Kürdistan'da devrimci bir ulusal kurtuluş hareketi yaratmış, bu hareket içinde proletarya önderliğini sağlamış ve kendisinin de proletaryanın öncü müfrezesi olabildiğini kanıtlamıştır. Burada yeri gelmişken, reformist küçük-burjuva milliyetçilerinin "PKK kendisini önder sayıyor, PKK kendisinden başka yurtsever bir güç görmüyor" biçimindeki iddialarını da cevaplayalım. En önce, "PKK'nin kendinden başka yurtsever güç görmüyor" biçimindeki iddianın doğru olmadığını ve bu konuyu daha sonra ele alacağımızı belirtelim. Ama PKK'nin kendisini önder bir güç olarak gördüğünü belirlemesi doğrudur. Evet, PKK kendisini, yukarıda belirtmiş olduğumuz bir mücadele ile ortaya çıkarmış bir güç olarak, proletarya ve halk önderliğinin gereklerini yerine getiren bir güç biçiminde tanımlamaktadır ve bu hakkı da kazanmıştır. Ancak, bu tür sızlanmalarda bulunan çevrelere sesleniyor ve diyoruz ki: sizlerin de kendinizi önder bir güç olarak gördüğünüzü, kendinize "sosyalist parti", "proleter devrimci", "ulusal kurtuluşçu", "devrimci demokratlar" biçiminde adlar taktığınızı, bu tür sıfatlar yakıştırdığınızı biliyoruz. Ama, Kürdistan koşullarında bu tür sıfatlara sahip olmanın, kişiye ya da örgüte ne tür görevler yüklediğini açıklayabilir misiniz? Proletaryanın öncü hareketi ya da halkın önderi olduğunuzu, hangi teorik ve pratik çalışmalarınıza dayandırdığınızı, şimdiye kadar hangi ideolojik, politik ve pratik gelişmeye yolaçtığınızı, Kürdistan proletaryasının ve halkının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde ne kadar mesafe kattığınızı, hangi mücadelelere dayanarak böyle bir iddiada bulunabildiğinizi ve böyle soylu ve sorumlu bir yere yükselmeyi nasıl hakettiğinizi, halk kitlelerine açıklar mısınız? Biz, mücadele pratiğimizi böyle açıklayarak hakkettiğimiz yeri belirliyoruz ve sizleri de böyle bir açıklamaya davet ediyoruz!

Devam edelim. PKK Hareketinin 1980'den sonraki teorik ve pratik gelişmesine geçmeden önce, mücadelede yeni koşulların ortaya çıktığı ve özellikle de ittifaklar konusunda açık dayatmaların olduğu bu döneme kadar, reformist küçük-burjuva milliyetçiliğinin ittifak ve cephe konusundaki yaklaşımını ve pratiğini kısaca görelim.

Kuzey-Batı Kürdistan'da çeşitli gruplar biçiminde karşımıza çıkıyor olsalar da ortak bir eğilim olan reformist küçük-burjuva milliyetçiliğinin tarihi, 1960'lı yılların ortalarına kadar uzanır. 1970'lere gelindiğinde küçük-burjuva milliyetçiliğinin seçkin temsilcileri, bir yandan Türkiye'deki yasal sol (TİP) içinde, öte yandan Güney Kürdistan'daki yarı-feodal, yarı-burjuva hareketin yanında görülürler. Bunların buralarda bulunmaları, belli bir ittifak anlayışının ürünü değil, tersine kendi gelişmelerini ancak bu güçlere dayanarak sağlayabilmelerinin bağımsız eylem geliştirme gücünden yoksunluklarının zorunlu bir sonucudur. Ama bu dostları, gerçekte, kendilerini geliştirmemiş, tersine daha da çok çökertmiştir.

Ağırlıklı yanı kariyerizmden kaynaklanmak üzere, 1975'lerde birçok grup biçiminde ortaya çıkan küçük-burjuva eğilimi, diğer konularda olduğu gibi, ittifaklar konusunda da ilkeli olamamış, ya ilke olarak belirlenemeyecek kadar genel olan sloganlara dayanarak, ya da çoğunlukla ilkeyi bile düşünmeyecek çeşitli çıkarlar karşılığında, işbirlikleri geliştirmiştir. Özellikle Güney Kürdistan'daki yarı-feodal, yarı-burjuva önderliğin yenilgisiyle, biraz nefes almaya başlayan bu eğilim içindeki çeşitli gruplar, 1978'lere kadar bir yandan Güney Kürdistan'daki küçük-burjuva ağırlıklı hareketle, öte yandan Türkiye'nin reformist ve çoğunlukla sosyal-şoven olan hareketleriyle, ittifak ya da birlik içinde yaşamışlardır. Bunlar içinde en önemlileri olarak DDKD-KYB, DDKD-TKP, ÖY-TİP, ÖY-TSİP arasındaki ilişkileri anmak gerekir. Ancak şurasını çok iyi bilelim ki, ister Güney Kürdistan'daki hareket olsun, isterse Türkiye'deki hareketler olsun, genel eğilim olarak bunların hepsi, bizim küçük-burjuva milliyetçilerimizi sürekli kendilerinin bir uzantıları haline getirmeye çalışmışlar ve bu doğrultuda bunlardan yararlanmışlardır. 1978'lerde İran'da ortaya çıkan devrimci gelişmelerden sonra, reformist-milliyetçi akımların yeni bir ittifak gücü olarak, Doğu Kürdistan'daki burjuva ağırlıklı hareket gelişme göstermiştir.

1979 yılında hükümette olan Ecevit, seçimdeki başarı oranını arttırmak için, bir yandan devlet güçleriyle PKK Hareketi üzerinde azgın bir biçimde saldırırken, öte yandan da kendi hükümet ve parlamento ortaklarını (ya da uşaklarını demek daha doğru olur) çeşitli oyunlar tezgahlamaları için Kürdistan'a göndermiştir. Bu güçlerin de teşviki ve katılımıyla esas olarak Ecevit hükümetinin yarattığı ortama dayanarak ÖY, DDKD ve KUK önderleri "UDG" adı altında bir araya gelmiş, kendi gerçek yüzlerini açığa çıkaran proletarya eğilimini, yani PKK Hareketini tecrit etmek amacıyla, bir yandan Türkiye'nin devrimci-demokratik güçlerinin Kürdistan'da sadece kendi varlıklarını kabul etmeleri için onlarla ilişki geliştirmeye, öte yandan propaganda ve pratikle PKK Hareketine saldırmaya çalışmıştır. Bu doğrultuda ve planlı bir biçimde PKK'ye yöneltilen saldırılar, eğer boşa çıkabilmişse, Kürdistan halkı için hiçbir ciddi kazanım amaçlamayan bu saldırgan blok eğer dağıtılabilmişse, bunda, Ecevit hükümetinin yıkılmış olması ile, Türkiye'nin devrimci-demokratik güçlerinin bunları ciddiye almamasının önemli etkisi ve esas olarak da, PKK'nin sanıldığından daha çok kitle temeline ve devrimci direniş gücüne sahip olmasının temel rolü vardır. Özellikle bizim bu değerlendirmemizin doğru olmadığı iddialarına karşı, okura ve tüm yurtseverlere şunu öneriyoruz: "UDG" blok'u dağıtıldıktan sonra ortakların birbirilerini eleştiren yazılarını (çok can sıkıcı da olsa) lütfen okuyunuz. O yazılarda, bizim belirlediğimiz gerçeklerin nasıl itiraf edildiğini bulacaksınız. Özellikle DDKD'nin ÖY'na karşı yazdığı "Özgürlük Yolu mu, oportünizmin yolu mu" başlıklı yazıda, aralarındaki esas eleştiri konusunun nasıl "anti-Apocu" ilkeye yeterli sadakat gösterilip gösterilmemesi olduğunu, ÖY'nun bu ilkeyi pratikte kararlı bir biçimde uygulayamamış olmasından dolayı nasıl suçlanarak yerden yere vurulduğunu göreceksiniz. Ve bütün bunların sonucunda yargıyı sizler veriniz.

Devam edelim. 1980 yılında, 12 Eylül'den önce ve özellikle de, faşist-askeri bir darbeyle ordunun yönetimi ele geçirdiği, tüm devrimci hareketleri ve yurtsever halk güçlerini ezmek için azgın bir saldırı başlattığı, her yönüyle yeni koşulların ortaya çıktığı 12 Eylül'den sonra, PKK Hareketi, durumların kapsamlı bir değerlendirmesini yaparak, acil bir dayatma ola-

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ PROBLEMİ VE ÇÖZÜM YOLU

rak ortaya çıkan ittifak ve cephe sorunlarını belirli bir çözüme kavuşturabilmek için bu yönlü yoğun bir çaba içine girmiştir. Sözlü ve yazılı başvurularla Türkiye'nin devrimci-demokratik hareketleriyle ilişki aramış, ittifak sorunlarının görüşmelerle çözülmesini istemiştir. (Bu konuda, sözlü başvurulanan kişiler bellidir ve yazılı başvuruların birer nüshası elimizde mevcuttur). Ancak Türkiye devrimci güçlerinin önemli darbeler yemeleri ve dağınlık içinde olmaları, bu çabalarımızın kısa sürede sonuç doğurmasını engellemiştir. Aynı biçimde, Kürdistan'daki çatışmalı ve olumsuz ortama son vermek ve ittifak, cephe sorunlarını tartışarak çözüme götürmek için, küçük-burjuva milliyetçi akımlara öneride bulunulmuştur. 1980'nin sonbahar aylarında, bu güçlerle ve Ortadoğu ile Kürdistan'ın diğer parçalarının ilerici-yurtsever hareketlerinden bazılarının da katıldığı bir kaç toplantı yapılmıştır. Bu toplantılarda, PKK temsilciliği, özet olarak, "halkımızın mücadelesinin çıkarları açısından biraraya gelmenin gerekli olduğunu, bunun için tartışılıp ortaya çıkartılacak siyasal ilkeler temelinde, cephe ya da ittifakların yaratılması gerektiğini, bu konuda geçmiş olumsuzluklar için hiçbir engelleyici şart öne sürülmediği gibi, bunların da ancak böyle bir yaklaşımla aşılabileceğini" açık bir biçimde dile getirmiştir. Yine aynı toplantılarda, küçük-burjuva milliyetçileri, özellikle yabancı örgütlerin güçlerini kendilerine siper ederek, hep bir ağızdan şu beyanda bulunmuşlar ya da bunu onaylamışlardır: "öncelikle geçmiş ele almak gerekir; PKK geçmiş pratiğini eleştirmeli, mevcut mücadele çizgisinden vazgeçmeli ve bize özeleştiri vermelidir; bunu yapmadan PKK ile konuşacak hiçbirşeyimiz yoktur ve bu toplantıları biz PKK olmadan kendimiz sürdüreceğiz sonuca ulaştıracağız". (Katılan tüm güçler ve kanıtlar, bunun böyle olduğunu açıkça bilirler).

Herşeyden önce, herhangi bir gücün, istediği kişi ya da gruplarla, istediği kadar toplantı yapmaya (eğer başarabilirse) hakkı olduğunu belirterek, sunu söyleyelim ki, "PKK bize özeleştiri vermelidir ve devrimci direniş çizgisinden vazgeçmelidir" istemi, çok seviyesiz ve çirkin, ayrıca içinde koyu bir cehalet taşıyan, olumsuz bir yaklaşımdır. Hiçbir siyasal hareketin, başka bir siyasal hareketten böyle bir istemi olamaz. Onların bu yaklaşımı, ağaların ve aşiret reislerinin, halktan istedikleri "gel önümde diz çök" feodal anlayışına tıpa tıp benzemiyor mu? Modern siyasal örgütler, kendi özeleştirimlerini örgütlerine ve kitlelerine karşı yapmazlar mı? Bu konuda Lenin'in: bir partinin dürüstlüğü, tutarlılığı ve güçlülüğü, örgütüne ve proletaryaya karşı açık olmasından ve hataları karşısında özeleştiri yapabilmesinden geçer, biçimindeki doğru belirlemesi oldukça açık değil mi? Yoksa bu güçlerin, böyle bir gerçeği bilemeyecek kadar bilinçleri karışık mıdır? Eğer biliyorlardıysa, böyle bir istemde neden bulundular? Yoksa onlar, özellikle bazı güçlere dayanarak, bu zor dönemde PKK'yi "dize getirmeyi mi" umut ve hesap ettiler?

Böyle anlamsız, ilkesiz ve sonuçsuz toplantıları onlara bırakarak, PKK, ağır baskı dönemlerine ilişkin Leninist tahliller ışığında ve somut koşulları irdeleyerek, devrimci çalışmasını sürdürmüştür. 1981 Temmuzunda I. Konferansını yapmayı başararak, faşist Türk sömürgecilerinin devrimci mücadeleyi ezmek için tüm gücüyle çalıştığı bir ortamda toplanmış ve devrimci gücünü, düşmanın karşısına dikmiştir. PKK Merkez Komitesi, Konferansta sunduğu (ve kabul edilen) Politik Rapor'unda, daha doğuşundan itibaren PKK Hareketinin geçmiş pratiğini ele almış, devrimci eleştiri süzgecinden geçirmiş, hata ve eksikliklerini belirleyerek, özeleştirisini önce örgüte ve daha sonra da bunu yayınlayarak proletarya ve halk kitlelerine karşı yapmıştır. Politik Rapor'da, içinde bulunulan ağır baskı döneminin özelliklerini ve önümüzdeki döneme ilişkin devrimci görevleri açık bir biçimde belirleyerek; böyle bir dönemden devrimci çıkışı, kendi kadrolarına gösterdiği gibi, teoride ve pratikte tükenme noktasında olan Türkiye devrimciliğine de ana hatlarıyla gösterebilmiştir. Aynı biçimde, Kürdistan ulusal kurtuluş cephesi ile Türkiye devrimci-demokratik hareketiyle ittifak ve cephe sorunlarını kapsamlı olarak ele almış ve ilkesel düzeyde açıklıklar getirmiştir.

Konferanstan sonra geçen yaklaşık on ay gibi bir süre içinde yaptığı çalışmalarında PKK Hareketi, devrimci direnişçiliğin pratik gereklerini önemli ölçüde yerine getirmiş, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde devrimci savaş ve devimci örgüt çizgilerine açıklık getirmeye çalışmış (bu konuda çalışmalar sürdürülüyor), başta Filistin Kurtuluş Hareketi olmak üzere Ortadoğu'nun devrimci-ilerici, dünyanın sosyalist ve ulusal kurtuluşçu güçleriyle Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin önemli bağlantılarını kurmada ileri adımlar atmıştır. En önemli olarak da, Kürdistan ve Türkiye'de cephe sorununu kapsamlı bir biçimde

ele almış, bu konuda açıklamalı iki cephe programı hazırlamış, ilgili güçlere ve tüm kitlelere sunmuştur ve sunmaktadır.

PKK Hareketi, sorumlu devrimciliğin bir gereği olarak, en başta Türkiye devrimci hareketiyle ittifak sorununa, doğru bir teorik çerçeveden kaynaklanan kapsamlı bir siyasal programla yaklaşmıştır. Türkiye devrimciliğinin tarihinde geliştiremediği demokratik halk devrimi meselesini en güçlü bir teorik yaklaşımla ele almış, tarihin ve günümüzün sistemli bilimsel bir değerlendirmesini yaparak, açık bir siyasal program önermiştir. Önerilen açıklamalı Anti-Faşist Birleşik Direniş Cephesi Program Taslağı somuttur ve "SERXWEBÜN sayı 2-3"de yayınlanmıştır. Eğer PKK Hareketi, Türkiye devrimci güçleri tarafından eleştirilme isteniliyor ise, bu görüşleri eleştirilmeli ve eleştirileri dostça cevaplanmazsa o zaman sorumlu tutulmalı ve yine eğer ittifak yapılmak isteniliyor ise, böyle kapsamlı ortak siyasal ilkeler etrafında yapılmalıdır. Bu doğrultuda, tüm Türkiye devrimci güçleri görüşlerini açıklamalı, ilkeler etrafında ve devrimci yaklaşım temelinde tartışma olmalıdır. Tüm bu tartışmalar ise, söz olsun diye değil, Türkiye halkıyla Kürdistan halkının devrimci mücadelede ilkeli, sürekli dayanışmasını, enternasyonalist birliğini yaratmak için yapılmalıdır. İki halkın kurtuluş mücadelesinde zafer için kalıcı birlik ancak böyle mümkün olacaktır. Ve bu konuda, PKK, üzerine düşeni yapmış, en doğru yöntemi önermiştir. Tüm Türkiyeli devrimcilerin de zaman geçirmeden görüşlerini açıklamaları gerekmektedir. Ancak burada şunu da belirtelim ki, böyle bir yaklaşım temelinde bugün önemli pratik adımlar atılmış, Türkiye devrimci güçlerinin ağırlıklı kesimi böyle olumlu bir yaklaşıma benimsemiş, bu kesimlerde sosyal-şovenizmin etkisi önemli oranda kırılmış ve bu güçler Kürdistan gerçeğini tanımaya başlamışlardır. Çalışmalar bu doğrultuda geliştirildikçe (ki tarafımızdan geliştirilecektir) Türkiye ve Kürdistan devrimci güçleri en sağlıklı çıkış yolunu bulacaklar ve devrimci mücadele hızla atılım yapacaktır.

Yine PKK Hareketi, Kürdistan proletaryasına ve halkına karşı sorumluluğunun bir gereği olarak, Konferanstan sonraki çalışmaları içinde, kendi asgari programı ışığında, Kuzey-Batı Kürdistan için bir Ulusal Kurtuluş Cephesi Program Taslağı hazırlamış ve bu Cephenin, Türkiye devrimci-demokratik hareketi, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki yurtsever hareketler ve dünya devrim güçleriyle ittifak ilişkisini açık olarak belirlemiştir. Taslak, sistemli bir tarihi ve toplumsal tahlil ile birlikte, Kürdistan halkının birliğinin, hangi amaçlar etrafında yaratılabileceğini açıkça ortaya koymaktadır. PKK Hareketi, hazırladığı Program Taslağından reformist küçük-burjuva milliyetçilerini haberdar etmesine rağmen, onlardan olumlu bir yaklaşım göremediği için, program temelinde bir tartışma ortamı içine girememiştir. Geçerken şunu da belirtelim ki, Kürdistan'da bir ulusal kurtuluş cephesi yaratma sorunu, bazılarının sandığı gibi, PKK Hareketinin birkaç küçük-burjuva grupta oluşturacağı ittifakla tamamlanmış olmayacaktır. Böyle bir ittifak, meselenin bir parçası olsa da, esas olarak ulusal kurtuluş cephesi sorunu, işçi-köylü ittifakı temelinde ve bu ittifak etrafında aydın-gençliğin, küçük-burjuvazinin ve diğer yurtsever güçlerin siyasal ve örgütsel birliğinin yaratılmasıdır. Sorunu böyle gerçekçi bir biçimde ele alan PKK Hareketi, bu birliğin uğrunda savaşacağı Program Taslağını, burada ek olarak yayınlayıp, tüm ilgili halk güçlerine sunmaktadır. Ne kadar engellenmeye çalışılırsa çalışılsın, bütün bunları altderek ve program amaçlarına uygun olarak tüm halkın ulusal kurtuluş cephesini yaratmak için gereken pratik adımları başarıyla atmakta kararlıdır. PKK böyle kapsamlı ve devrimci bir Program Taslağı ortaya çıkarmışken, geçmişte bu kadar eskiye uzanan küçük-burjuva milliyetçiliği, şimdiye kadar Kürdistan halkının amaçlarını dile getiren hangi ilkeleri ortaya çıkarmış ve hangi programı önerebilmiştir? İlkesiz, şekilsiz ve amaç yoksunluğu içinde, sadece bir takım basit, kişisel çıkarlar uğruna biraraya toplanma dışında, hangi pratik adımları atabilmiştir? Gerek Kuzey-Batı Kürdistan halkının siyasal birliği için ve gerekse bu birliğin Türkiye devrimci-demokratik hareketleriyle, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki yurtsever güçlerle ve dünya devrimci güçleriyle ilişki ve ittifakı için hangi ilkeleri ortaya çıkarabilmiş ve şimdiye kadar doğru temellerde ne geliştirmiştir? Gerçek durum bu iken, kendilerinin birlikten yana ve PKK'nin ise ittifaka karşı olduğu biçiminde asılsız şeyler yayabilmekte ve seviyesiz çığlıklar atabilmektedirler. Şimdi okurun, şu soru etrafında durumu değerlendirmesini istiyoruz: buraya kadar açıkladığımız gibi, hem Kürdistan halkının Ulusal Kurtuluş Cephesi için ve hem de bu halkın Türkiye halkıyla ortak cephesi için iki tane kapsamlı Program hazırlayıp yayınlamış ve bu doğrultuda Türkiye'nin

devrimci-demokratik güçlerinin ağırlıklı bir kesimiyle pratik ilişki içine girmiş olan PKK Hareketinin, ittifaka karşı olduğunu söylemenin, gerçekte hiçbir ilişkisi var mıdır, ve bu iddiada bulunanların kendi ikizlülükleri açık değil midir?

Devam edelim. 1980'den sonra PKK Hareketinin devrimci çalışmaları ve gelişimi kısaca böyle iken, şimdi de reformist küçük-burjuva milliyetçiliğinin durumunu görelim. Bu eğilim içindeki çeşitli grupların önerileri, değişik düzeylerde ve ittifak yaratma adı altında sohbet toplantılarını devam ettirmişler, 1979'daki ortaklarından birini de kendinden uzaklaştıran ikili, bu sefer de varlığı bile tartışmalı bir başkasını yanlarına alarak ve sayısı belli olmayan koltuk değneklerine dayanarak, bir "prensip üçlüsü" icat etmişlerdir. Gelişme göstermelerini bir yana bırakalım, sürekli bir dağılma ve parçalanma içinde yaşamışlar, eskiden bazı şeyler yazıp çizerken, şimdi nefesleri tükenmişçesine, suspus olmuşlardır. Hiçbir ciddi açıklama getirmeyen ve sadece dayatmalarının PKK'ye ulaşması için zorlamalar temelinde oluşturulan "KUK" toplantısı dışında, diğerleri biraraya bile gelememiş, ve kendi geçmişlerini ağızlarına bile alamamışlardır. Peki, o halde şimdi biz soralım: PKK Hareketinden büyük bir gürültüyle istediğiniz "geçmiş değerlendirme" işini sizler ne yaptınız? PKK Hareketinin yapmış olduğu ve her sorumlu örgütün yapması gereken, kendi geçmişini bir toplantıyla değerlendirerek örgüte ve halkına açıklamada bulunma görevini yapabildiniz mi? Halk karşısında açık olma sorumluluğunu gösterebildiniz mi? Teorik ve pratik her alanda gelişim sürecinizi, ortaya çıkardığınız gelişmeleri ve hatalarınızı tüm kadrolarınız ve halk karşısında izah edebilir misiniz? Eğer hiç hatanız olmadı ise, o başarı dolu (!) yaşamınızı, oluşturduğunuz ittifakların sağladığı politik zaferleri halka neden açıklamıyorsunuz? Yeni oluşturmak istediğiniz birlik ve yalnız bir bildiriyle açıklanarak dünyada en büyük sorumsuzluk örneği verilen "prensipçilik" hangi siyasal amaçları gündemine koymuştur ve hangi koltuk değneklerine tutunmuştur? Bütün bunları izah etmelisiniz ve amaçlarınızı açıkça ortaya koymalısınız. Bunu yapmalısınız ki, ne olup olmadığını halk tanısin ve bir yargılama yapsın. Özellikle en çok sözünü ettiğiniz birşey de, "halk yargılasın" dır. Evet, biz de bundan yanayız ve bunu istiyoruz. Ve pratikte halkın yargılama yaptığını açıkça görüyoruz. Bunun için, şimdiye kadar ne yaptığımızı ve bundan sonra da ne yapmak istediğimizi açık bir biçimde halka sunduk ve sunuyoruz. Ama halk sizi neyinizle tanıyabilecek ki, bir yargılama yapabilsin? Neyinizi halka açıklayabildiniz ki, halk sizi gerçek kimliğinizle tanıyabilsin? Ve bu nedenle, nereden başlayıp nereye geldiğinizi ve ne yapmak istediğinizi halka açıklamak zorundasınız diyoruz.

Evet, küçük-burjuvazinin bu eylemsiz temsilcilerine şunları söylüyoruz: Başkalarından istediğiniz özeleştirmeyi biz sizden istemiyoruz; ancak yukarıdaki soruların açık cevabını kendinize ve halka açıklamak zorundasınız. Eğer ittifak gücü olmak istiyorsanız, herşeyden önce kendi geçmişinizin bir değerlendirmesini yapmalısınız. Teorik görüşlerinizi açıkça ortaya koymalı ve Kürdistan halkının birliği için öngördüğünüz siyasal programınızı ilân etmelisiniz. Türkiye devrimci-demokratik hareketiyle ve Kürdistan'ın diğer parçalarıyla nasıl bir ilişki biçimi düşündüğünüzü açıklamalısınız. Bunların pratiğe aktarılmasının yolu olan stratejik ve taktik hattınızı açıklamalı ve bu doğrultuda manevradan uzak, dürüst pratik adımlar atmalısınız!..

Geçerken bu eğilimle ilgili başka bazı şeylerden de söz etmek gerekiyor. Özellikle 1978'lerden itibaren hızlanan bu küçük-burjuva hareketlerden ayrılmalar sonucu ortaya bir de "Bağımsızlar" ucubesi çıkarılmıştır. Yıllardan beridir sözde siyaset yaptığını söyleyen bu güçler, pratik ve örgütsel alanda hiçbirşey yapmamışlar ve sürekli örgütlenmelerin dağılmasını körüklemişlerdir. Bu eğilimin temsilcilerinin de gerçek yüzü ve nasıl bir tasfiyeciler oldukları artık açıkça ortaya çıkmıştır. Esas olarak kişisel kazanç peşinde koştukları, siyasetçiliği ise gerçek yüzlerini gizlemek için bir maske olarak kullandıkları artık hemen herkes için günyüzüne çıkmıştır. Yine ağır baskı koşullarını yaşadığımız bu dönemde, reformist küçük-burjuva hareketlerden ayrılmalar çoğalmaktadır. Bu hareketlerin teorik ve pratik hattının yanlışlığını görerek gerçekleşen ayrılmaları olumlu buluyoruz; yanlış terketmek eğer doğruya yönelmeyle birleşirse olumludur. Ama biz; bu ayrılmalar giderek mücadele kaçıklığı halini aldığı anda, bunun tasfiyecilik olduğunu açıklayarak, şiddetle karşı olduğumuzu burada da belirtmek isteriz.

Devam edelim. PKK Hareketi Anti-Faşist Birleşik Direniş Cephesi hakkındaki yazısını yayınladıktan ve özellikle de birkaç örgütle birlikte, diğer tüm örgütlerle

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ PROBLEMİ VE ÇÖZÜM YOLU

re, ortak bir platform etrafında Cephe kurma çağrısını resmen yaptıktan bir hafta sonra, örgüt sorumlularının bulunmadığı bir alanda ve sorumluların birbirinden çok uzaklarda oldukları kesin bilindiği bir zamanda TKSP, KUK, Ala Rızgarî imzalı ve halka dağıtılmak üzere hazırlanmış bir bildiri bize resmen verildi. Kendi aralarında prensip olarak güçbirliği yaptıklarını açıkladıkları bu bildirideki, ittifak ve birliğe yaklaşım mantıklarını açık görebilmek için, şu aktarmayı almak zorunda kaldık: “Dağınıklığın son bulması, emekçi halk kitlelerinin sarsılan güvenlerinin yeniden sağlanması, devrimci hareketin daha da güçlendirilerek, sömürgeci-faşist diktatörlüğün alaşağı edilmesi için, zaman yitirmeksizin harekete geçilmelidir. (Burada hemen sunu soralım: iki yıldan beri halâ bir tek siyasal ilke belirleyememiş olarak gerçekte zamanı siz yitirmiyor musunuz? -biz ekledik). Planlı-programlı ve kararlı bir mücadelenin örgütlendirilmesi için, varolan sorunların aşılaraq, hem Kürdistan’da, hem de Türkiye genelinde en geniş güçbirliklerinin, giderek cephelerin oluşturulması zorunludur. ... Türkiye ve Kürdistan’da yaşanan bugünkü nesnel koşullara göre, ideolojik-politik hatları birbirine yakın olan güçlerin birliği gibi, safları daraltan politikaların da yanlış olduğu görülmektedir. Bunun için, en geniş güçbirlikleri için çaba göstereceğiz ve var olanlara güç katacağız.”(Bu bildiri 29.1.1982 tarihli bildiridir.) Yazılanlar böyle iken, aynı güçler, bizim anti-faşist cephe için program önerili çağrımıza, yaklaşık üç ay sonra, “cepheye yaklaşım yöntemi-miz farklı olduğu için”, vb. gerekçelerle olumsuz cevap verdiler. Peki ya burada, söylenen ile yapılan birbirine taban tabana zıt değil midir? Bu baylara soruyoruz; cephe için varolan pratik çabalara sizler böyle mi güç katacaksınız? “Planlı-programlı” hareket edilmesinden dem vuruyorsunuz, ama hani sizlerin plan ve programı? Birakalım programı, yaptığınız “birlikte” bir tek ilke bile var mıdır? Neden bizim hem anti-faşist cephe ve hem de ulusal kurtuluş cephesi için iki program önerimizi ve bu temelde ittifak ve cephe yaratmak için bir araya gelme çağrımızı olumsuz karşılıyorsunuz? Yoksa ilkeler üzerinde tartışma gücünü ve cesaretini kendinizde göremiyor musunuz? Peki ya bu açık çelişkili tavrınızla tabanınızın bile sizlere olan güvenini yitirmekte olduğunu düşünmüyor musunuz? Evet, cephe ve ittifaka yaklaşım ve yöntem farkımız olduğu doğru ve açıktır. Çünkü biz, ilkeler üzerinde tartışmak, meseleyi program temelinde ele almak ve ortak amaçlar doğrultusunda pratik adımlar atmak önerisinde bulunuyoruz. Ve sizler ilke denen şeyleri ağızınıza bile almadan, programı ise çok sonraları, ileri aşamalarda belirlecek bir olgu olarak geriye bırakıp, deyim yerinde ise geçmişteki gibi “güçbirlikçilik” oynuyorsunuz. Biz, sizlere, böyle bir yaklaşımın sorumsuzluk ve bataklığa batmak olduğunu söylüyor, kendimiz böyle bir yere gelmeyeceğimiz gibi, doğruyu dayatarak sizlerin de orada boğulmasını engellemek istiyoruz. Ama fazla ısrar ederseniz, sizleri bataklıkta boğulmaya terketmekten başka çaremiz kalmayacağını, açıkça belirtmek isteriz.

Aynı süreçte, aynı güçlerin sorumluları, hem bizzat kendileri ve hem de diğer Kürdistan parçalarındaki dayanakları aracılığıyla PKK’ye şöyle bir beyanda bulundular: “PKK bizi dost ve yurtsever görmeli ve bunu ilân etmelidir”. Çok seviyesiz ve sorumsuz bir beyan değil midir bu? Bir hareket, başka bir hareketin adlandırmasıyla yurtsever olabilir mi hiç? Eğer bu güçler kendi yurtseverliklerine inanıyorlarsa ve kendilerine güveniyorlarsa, PKK’dan daha ne için medet umuyorlar? Eğer kendilerine güveniyor ve inanıyorlar ise, Lenin’in belirttiği gibi, “en güvenilir dostlarla bile” ittifaklara neden girmiyorlar? Ve eğer PKK ile tartışmaya girmek için kendilerini “yurtsever” ilân etmesini istiyorlarsa; bu PKK için büyük bir üstünlük olacaktır. Ama kendileri için ise bu çok acımacak bir durumdur! Biz, size yurtsever olabileceğinizi ancak şu temelde belirtebiliriz: tüm teorik belirlemelerinizi açık olarak ortaya koymalı, Kürdistan halkının siyasal birliği için öngördüğünüz Programınızı açıklamalı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devriminin özellikleri, görevleri, iç dış ittifakları, temel mücadele biçimi konularındaki görüşlerinizi açık olarak belirtmeli, ayrıca geçmişinize ilişkin teorik ve pratik gelişmenizi kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutmalı ve tüm bu konuları önce kendi kendinize, yani örgütünüz ve daha sonra da halka açıklamalısınız. Aynı zamanda büyük bir azim ve çabayla, büyük zorluklar ve kayıplar pahasına ortaya çıkarılan gelişmelere, cezaevinde, kentte, kırdan, ovada, dağda, ülke dışında gösterilen yüce devrimci direniş mücadelesine saygılı olmalısınız. Eğer bütün bunlara ilişkin olarak halk nezdinde doğru ve doyurucu açıklama yaparsanız ve olumlu pratik davranış gösterirseniz, elbetteki PKK’nin, bu gelişmelere saygılı olacağını, böylesi gelişmeleri-

nizi açık bir biçimde gördükten sonra, PKK’nin sizleri yurtsever ilân etmeye ve dostluk ilişkilerini ileri seviyelerde geliştirmeye hazır olduğunu bildiririz. Bu yapılmaz iş, yani, sizler kendi kendinize ve halka karşı açık olamazsanız, PKK’nin sizlere “yurtsever” demesi, hiçbirşey ifade etmez.

Belirlenen bu doğru şeyleri yapmadıkça bugün yaptığınız gibi sağda solda “PKK kimseyi dost görmüyor, kimseyle ilişki kurmuyor dostluk anlayışını değiştirmelidir” biçimindeki sızlanmalarınızın ciddiye alınması mümkün değil. PKK’nin geçmiş mücadelesi içinde kurmuş olduğu ilişkilere ve ortaya çıkardığı gelişmelere şöyle bir bakarak, söylediklerinizde biraz gerçekçi olabilmelisiniz. PKK, bugüne kadar sürdürmüş olduğu devrimci mücadelesi boyunca, ülke içinde milyonları uyarmış, yüzbinleri etkilemiş ve değişik sınıf ve tabakalardan onbinleri biraraya getirerek devrimci mücadele temelinde en sağlam ittifakı yaratmıştır; başta Filistin olmak üzere Ortadoğu’nun tüm devrimci-ilerici güçleriyle sağlam dostluk ilişkileri kurmuş ve bunu dünya çapında önemli oranda geliştirmiştir; Türkiye devrimci-demokratik güçlerinin ağırlıklı kesimiyle siyasal ilkeler temelinde güçlü ilişkiler kurmuş ve bunu en ileri düzeylere doğru götürmektedir; Kürdistan halkının ulusal kurtuluşçu birliği için en kapsamlı programı hazırlamış ve bu doğrultuda pratik çalışmalarını sürdürmektedir. Gerçek durum bu iken, PKK bu kadar dostluk ilişkisi ve ittifak yaratmış iken, sizin o asılsız sızlanmalarınızın ciddi bir anlamı ve sonucu olabilir mi? Artık o tüm beyanlarınızla, düşünebilen ve gerçeği görebilen güçleri etkileyebilir misiniz? Eğer bu kadar ilişki ve ittifak yaratmış olan bir güç ile dostluk ilişkisi kuramıyor iseniz, buradan, sizlerin kendi durumunuzu ve anlayışınızı yeniden gözden geçirmenizin gerektiği doğru sonucu çıkmaz mı?

Bundan da öteye, bizim reformist-milliyetçilerimiz “yurtsever bir birlik oluşturmak istediklerini” söylemektedirler. Ama böyle bir birliğin ilk adımları, dürüst pratik çabalar içinde tartışarak, kapsamlı bir teorik çerçeve ve sağlam bir siyasal program ortaya çıkarmak olmaz mı? Ve böyle bir yaklaşımın en somut örneğini de, her yönüyle açık olan bir Ulusal Kurtuluş Cephesi Program Taslağını hazırlayıp sizlere sunarak, PKK vermemiş midir? PKK’nin ortaya çıkarmış olduğu Program Taslağı kapsamlı ve açıktır. Kürdistan’da bir ulusal kurtuluş cephesi ancak böyle bir program temelinde oluşabilir ve bunun pratik adımları ancak böyle bir program ışığında atılabilir. Ayrıca biz, sadece bir program önermekle yetinmiyoruz; reformist-milliyetçilerimizin açık bir teorik anlayıştan yoksun olarak ve sadece bazı çıkarlar karşılığında Avrupa, İran, Irak, vb. yerlerde kurmuş oldukları ilişkilerini teşhir ederek; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin dünya sosyalist, devrimci ve ilerici güçleri ile kalıcı bağlarını kurarak, ve ülke içinde en geniş yurtsever birliği yaratmaya çalışarak; böyle bir programın hangi stratejik anlayışla pratiğe aktarılabilceğini açıklıyoruz ve gösteriyoruz. Yine ayrıca, ulusal kurtuluş programının pratiğe aktarılmasının ancak ulusal kurtuluş mücadelesi ile mümkün olacağını, böyle bir mücadelenin en temel biçiminin bir ulusal kurtuluş savaşı olduğunu söylüyoruz, ve bu savaşın stratejisini ve taktiklerini en geniş biçimde açıklıyor ve gerektirdiği pratik çalışmaları yapıyoruz. Ve bir ulusal kurtuluş cephesinin yaratılması için her türlü pratik çalışmayı mutlaka yapacağımızı açıkça ilân ediyoruz.

Aynı biçimde, reformist-milliyetçilerimizin de meseleleri sağlam temellerde ele almalarını istiyor ve onlara şunu söylüyoruz: açık bir teorik çerçeveniz ve sistemli bir programınız olmadan, temel olarak kendi gücünüze dayanmadan, Türkiye’de ve Kürdistan’ın diğer parçalarındaki gelişmelere, yada Avrupa’nın çeşitli burjuva liberal çevrelerine dayanarak Kürdistan’a bir otonomi oturtmanız mümkün değildir. Herşeyden önce, buna, Kürdistan’daki devrimci gelişme izin veremeyecektir. Bunun için, küçük-burjuva darkafallılığına son vererek, meselelere kapsamlı ve gerçekçi yaklaşmalısınız. Sorunu, belli bir teorik yaklaşım ve açık bir siyasal program temelinde ele almalısınız ve Kürdistan halkının özgücüne güvenmelisiniz. Programınızı pratiğe aktaracağınız, açık ve doğru bir stratejik anlayışa sahip olmalısınız. Bu doğrultuda Kürdistan halkının siyasal birliğinin, yani cephesinin yaratılması için doğru bir yaklaşım içinde olmalı ve zaman geçirmeden, engelleme yapmadan, dürüst pratik adımları atmalısınız. Böyle bir cephenin, Türkiye devrimci-demokratik hareketiyle ittifakını doğru ele almalı ve gerekli pratik adımları atmalısınız. Bu anlamda, Türkiye’nin burjuva liberalleriyle otonomi temelinde uzlaşma eğilimleriniz, Kürdistan halkına olduğu kadar Türkiye devrimine de büyük zarar vermektedir; bunu terketmelisiniz. Yine Kürdistan’ın diğer parçalarıyla ilişki ve ittifak meselesini doğru ele

almalı, tümü ile onların eylemine davanma anlayışınızdan vazgeçmelisiniz. Hiçbir açık değerlendirme ve eleştiri yapmadan, diğer parçalardaki yarı-feodal, yarı-burjuva ve küçük-burjuva hareketlerle kurduğunuz ilişkiler, basit çıkarlara dayanan gerici ilişkilerdir, böyle bir tarzı, otonomicilikle teslimiyet temelinde uzlaşma biçimini terketmelisiniz. Bunun yerine, Kürdistan’ın kapsamlı bir tahlilini yaparak, diğer parçalarla, gerçek ulusal kurtuluşçuluğun çıkarları ve Kürdistan halkının yararları doğrultusunda ilişki kurma anlayışını benimsemelisiniz. Ortadoğu’daki ilişkilerinizi belli bir siyasal anlayış ve siyasal çıkar temeline oturtmalısınız. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin dünya devrimci güçleriyle, sosyalist ülkeler, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleriyle ittifakını doğru ele almalısınız. Bu doğrultuda, emperyalizmin Avrupalı sosyal-demokrat kanadıyla kurduğunuz ilişkiler çok tehlikeli ve halkımız açısından zararlı sonuçlar getireci ilişkilerdir; bu tür ilişkileri terketmeli ve bu güçlere dayanarak sonuç alma anlayışınızdan vazgeçmelisiniz. Yine aynı biçimde programınızın pratiğe aktarılabilmesi için doğru pratik mücadele biçimleri benimsemelisiniz. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devrimini zafere ulaştıracak olan, temel mücadele biçiminin ne olacağını açıklamalısınız. Geçmişte yaptığınız gibi, dernekçilik, seçim ve parlamento oyunlarının devrimi zafere götürecek mücadele biçimleri olamayacakları apaçık ortadadır, bu anlayışlardan vazgeçmelisiniz. Ve ulusal kurtuluş siyasetini zafere götürecek tek doğru mücadele biçimi olan ulusal kurtuluş savaşı konusunda, tavrınızı açıklamalısınız. Eğer gerçekten ulusal kurtuluşçu olmak istiyorsanız, ulusal kurtuluş savaşını kabul etmek ve bunun gerektirdiği pratik çalışmaları yapmak zorundasınız.

Bütün bunları, böyle doğru yaklaşımlar içinde ele almak, halka karşı sorumlu olmanın ve halkın çıkarlarını savunup geliştirmenin tek doğru yolu değil midir? Ve sizler, böyle yaklaşımlar içine girdikçe sahteliklerden uzaklaşarak, yurtseverliğe ilerleyeceksiniz. Ve işte o zaman, bizim sizlerle ilişkilerimiz sıklaşacak ve devrimci-yurtsever doğrultuda en sağlam birlikler kurabileceğiz. Bu konuda bizim sizlere önerimiz açık ve somuttur; böyle birlikler kurmayı amaçlamaktadır. Eğer gerçekten yurtsever birlikler oluşturmayı istiyorsanız, neden bunlar üzerinde tartışmaktan ve böyle bir yaklaşım içine girmekten ısrarla kaçınıyorsunuz? Eğer biz doğru ölçütler geliştiremiyorsak buyurun sizler geliştirin ve bize bunun, üzerinde tartışarak doğruyu bulup kabul edelim. Ve oluşturduğumuz birliğe de hep birlikte “yurtsever birlik” diyelim. En doğru yaklaşım, halka karşı sorumlu olmanın en doğru biçimi bu değil midir, ve bunu yapmak zorunda değil miyiz? Ama sizlerin bütün bunları yapmadığınız ve doğru bir yaklaşıma gelmediğiniz koşullarda, eleştirinizi ve teshirinizi yapmakta haksız mıyız? O zaman neden çılgınlık koparıyor, dayanaklarınıza şikayetlerde bulunuyor ve başkalarından medet umuyorsunuz? Sizler bu durumda kaldıkça, biz teorisyen ve programsız hareket edişinizi, stratejik ve taktik anlayıştan yoksunluğunuzu, örgütsüzlüğünüzü ve çeşitli oyunlar çeviren pratik davranışınızı sonuna kadar eleştireceğiz. Halkımızın yararına olumlu sonuçların ve tüm engellemelere rağmen yurtseverlerin birliğinin ancak bu temelde sağlanabileceğine inanıyoruz; ve çabalarımızla bu görevleri başaracağız da. Ama sizler de, bu eleştiriler karşısında olumlu tavır takıp, küfür etmeyi düşmanlık yapmayı bir tarafa bırakmalısınız. Eğer anlayışınıza ve gücünüze güveniyorsanız aynı biçimde bizi eleştirin, ideolojik eleştiriler şiddete dönüşmesin ve düşmana hizmet edecek durumlar ortaya çıkmasın. Eğer siyasal program etrafında birleşemezsek, çeşitli düzeylerde güçbirlikleri yaparız. Olumlu yaklaşımlar içine girmeniz, ideolojik-politik çizgide bağımsız olunmak kaydıyla, ulusal kurtuluşta sağlam birliklerin oluşması sonucunu doğuracaktır. Ve PKK Hareketi, böyle bir anlayışın gereği olarak, Kürdistan’daki tüm yurtsever sınıf ve tabakaların birleşmelerine zemin olabilecek bir program önerip, doğru bir başlangıç yapmıştır.

Sonuç olarak, ittifak ve birliklerin sistemli bir program temelinde geliştirilmesi ve cephe meselesinin bu temelde kadrolara ve halka götürülmesi gerektirdiğini ısrarla belirtiyoruz. Başka bir biçimle ve geçmişteki “UDG” yöntemiyle hiçbir yere varlamayacağını açıkça söylüyoruz. Yeniden eski durumlara düşülmemesini ve yurtseverlik sorumluluğu taşıyan güçlerin birbirlerine olumlu yaklaşımlarını salık veriyoruz. Ve tüm devrimci-yurtsever güçleri biraraya getirebilecek, onları halkla birleştirebilecek tek doğru yöntem budur, bundan başka bir yol da düşünülemez.

Filistin Direniş Hareketi yokedilemez

Baştarafı S : 20'de

Jen ihtiyarlara varncaya kadar tüm Filistin halkını böyle bir savaşa hazırlasak dahi Filistin'e kurtuluş ufkü asla açılmayacaktır. Aynı şekilde eğer Arap ülkeleri bölgedeki ilerici ve barıştan yana olan tüm güçlerle sıkı bir dayanışmaya girmez ve sosyalist sistemin desteğini sağlayamazlarsa, yani bu kavgada yalnız başına kalırlarsa yine kurtuluş ufkünün açılabilceğı söylenemez.

SERXWEBÜN- Genelde bölge gericiiliğı, özelde Arap gericiiliğinin bölge ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerine karşı geliştirebilecekleri muhtemel politikalar, mihverini Filistin Direniş Hareketinin teşkil ettiğı, Arap-İsrail çelişkesinin çözümünde ABD emperyalistlerinin Arap gericiiliğine yüklemek istediğı yeni rol, buna bağılı olarak Camp-Dawid ve Prens Fahd Plânları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Ö. QUATISH- İsrail'in Sina topraklarının 1/3'ünden çekilmesi ve siyonist güçlerin Amerika'nın yeni işgalci güçleriyle yer değiştirmesinden sonra, karşı karşıya kalacağımız en büyük tehlike emperyalizmin siyasi manevralarıdır. Sina'dan tam bir geri çekilmenin gerçekleştiğı ve Mısır'ın bir parçası olan bu toprakların kurtulduğu inancında değiliz. Tersine gerçekleştirilen şey müttelikler arasında yalnızca bir güç değiş-tokuşudur. Yani Sina'daki siyonist kemer geçmişteki iki aşamaya göre daha farklı bir şekilde, daha ağır ve derin bir iz bırakarak Amerikan kemeriyle yer değiştirmiştir. Birinci aşamada siyonizmin direkt işgali vardıysa şimdi emperyalizm aracılığı ile dolaylı bir işgali vardır. Bu durum eskisinden daha çok kötü ve tehlikelidir. Eski işgal gayri-meşru, haksız ve uluslararası alanda reddedildiğı halde, şimdiki durumda en azından Mısır tarafından onaylanmış ve üzerinde anlaşılmış meşru bir işgaldır. Oysa siyonizm Sina konusunda bu kadarına inanmamaktaydı. Bundan sonradır ki emperyalizm, Camp-Dawid anlaşmasının ilk aşamasının gerçekleştiğini, Mısır-İsrail çelişkesinin sona erdiğini söylemektedir.

Anlaşmanın ikinci aşaması ise işgal altındaki mücadeleciler güçleri tarafından boş bırakıldı. Hatırlanacağı üzere Camp-Dawid'in bu aşaması özerklik planını içermekteydi. Şimdiye kadar büyük bir mesafe katetmeleri gerekirdi. Fakat rüzgar, her zaman emperyalistlerin istediğı yöne esmemektedir. Bu, bölgenin kaderinin her zaman için emperyalizm tarafından belirlenemeyeceğinin en iyi örneğidir.

Ama emperyalizm bu sınırdan duracak mı? Biz emperyalizmin kendi iradesini kabul ettirebilmek için bölgedeki askeri ve siyasi saldırılarını sürdüreceğı düşüncesindeyiz. Bu saldırı Camp-Dawid'in çıkmaza girmesi ve Sedat'ın öldürülmesinden önce açıklanan kötü sesli Fahd Plânı perdesinin gölgesinde sürecektir. Başında Suudi Arabistan'ın bulunduğu Arap gericiiliğı, Fas toplantısında darbe yiyen ama ölmeyen planını yeniden yinelemektedir. Eğer emperyalizmin bölgedeki genel çizgisi güçleri birleştirmek ise, Suudi planı da bu zincirin ilk halkasıdır. Açıkça anlaşılacağı gibi bu çaba sadece Suudi Arabistan, Somali, Sudan, Umman ve Ürdün gerici yönetimlerini birleştirmekle kalmamakta, aynı zamanda Camp-Dawid'te ısrar eden gerici Mısır yönetiminin Arap alemine dönmesi için de aralanmış bir kapı olmaktadır. Ashnda Fahd, gerçekte Amerika tarafından hazırlanmış bu plânın tercümanından başka birşey değildir. Emperyalizm doğrudan Camp-Dawid vasıtasıyla gericiileri birleştirmenin zor olacağını bilmektedir. Eğer gerici güçler bizzat kendileri parçalanmışlarsa, kendi aralarında böyle bir birliğı sağlayabilmeleri oldukça güçtür. Bu nedenle Fahd Plânının hedefi gerici güçleri birleştirmek ve Camp-Dawid'le darbe yiyen Arap resmi güçlerini "Arap resmi güçlerinin dayanışması" adı altında yeniden güçlendirmektir. Bilindiğı gibi, Camp-Dawid, Arap resmi güçleri açısından en iyi ayrışma olayıydı. Arap Karşı Koyma ve Direniş Cephesi (SUMUD) ve ardından gerçekleşen Arap Zirvesi buna örnekler.

Bu plânın şimdiki görevi Karşı Koyma ve Direniş Cephesi'nin hareket noktalarını elinde bulundurarak, bağımsız hareket etmesini engellemektir. Bundan dolayı bizler, gelecekte emperyalizmin bölgemizde sürdüreceğı aralıksız saldırılarında, karşı karşıya kalacağımız tehlikenin en büyüğünün gerici güçlerin flamasını

yükselten Fahd Plânı olduğunu söylüyoruz. Elbetteki, bütün bunlar Arap bölgesinde yeni bir ayrışmanın göstergesi olacaktır. Camp-Dawid'te ısrar eden Mısır bile Fahd Plânından yanadır. Suriye ve Libya gibi teslimiyet ve ihanete karşı koyan yönetimleri kendilerinden ayırdıkları da objektif bir gerçektir. Tüm ilerici güçleri "toplular barış", "Arap ulusunun birliğı" ifadelerinin gölgesi altında yapılan bu plânın tehlikelerine karşı uyanık olmaya çağınıyoruz.

SERXWEBÜN- Arap ulusal hareketi ve özellikle Filistin Devriminin Ortadoğu hareketleri içindeki yeri ve rolü nedir? Arap ulusal hareketinin günümüzde içinde bulunduğu durum, karşılaştığı sorunlar, Red Cephesinin Arap ulusal hareketindeki yeri, Arap ulusal hareketi ile Filistin Devriminin birbirleri üzerinde oynadıkları rol konusunda ne düşünüyorsunuz?

Ö. QUATISH- Şimdiki durumda sözkonusu plâna karşı çıkan güçler iki kesimden oluşmaktadır. Birinci kesim, Arap ulusal kurtuluş hareketi, ikinci kesim ise rolü ve etkinliğı ile Karşı Koyma ve Direniş Cephesi'dir. Şimdilik üzerinde tartıştığımız sorun saldırıya karşı koymanın kısa sürede sona erip, ermeyeceğı meselesidir. Ayrıca düşmana nasıl karşı konulacağı ve bunun biçimlerinin neler olacağı konusunda da bazı görüş ayrılıkları mevcut. Bize göre ilk yönelme stratejik bir nitelik taşımaktadır. Bunu kavrayıp gerçekleştirmeden Ortadoğu'da hepimizin arzuladığı yere ulaşmak mümkün değildir.

Kuşkusuz, düşmanın hergün içişlerimize karışmasından uzak, tüm uluslarla mutlu bir hayat yaşayabilmemiz için yerine getirmemiz gereken stratejik görevlerimiz vardır.

Bu görevlerden ilki, her Arap ülkesinde birleşik bir ulusal cephe yaratmayı, ikincisi de, yine bu cephelere önderlik edebilecek birleşik bir komünist partisi kurmayı başarmaktır.

Filistin Komünist Partisi 1919 yılında kuruldu. Dünyada da ilk kurulan komünist partilerinden biridir. Kuruluşlarının üzerinde 50-60 yıl geçen komünist partilerine raslamaktayız. Buna rağmen, resmi komünist partileri, bölgedeki ulusal-demokratik kurtuluş savaşının öncü konumunu halâ alamamaktadır. Sadece Filistin'de birçok marksist güç görmektedir. Eğer objektif koşullar, komünist partilerinin yanında M-L grupların doğmasını zorluyorsa biz de şunu söylüyoruz; bu durumun sürekliliğine dair tarihsel ve mücadelesel bir kanıt yoktur. Çünkü bu güçler ya çakışır veya çakışmazlar. Yani ya II. Enternasyonal'in sosyalist partilerine tabi olan reformist çizgide işçi sınıfını temsil etmeyen partiler olurlar, ya da sonuçta işçi sınıfının kurmay heyetini oluşturmaya üzere tek yönde birleşirler.

O halde birleşik bir komünist partisi ve birleşik bir ulusal cephe birleşmeleri için, Filistin ve Arap komünistlerinden istediğimiz nedir?

Öncelikle İsrail'e karşı gerçekten doğru bir tavır alma sorunu var. Bölgede adil ve kalıcı bir barışın sağlanmasından yana olan tüm güçler için, dünyada düşmanlığın, gerginliğin, şiddetin odağı olan siyonist devletin kökünü kurutmaktan başka bir araç yoktur. Fahd Plânının ilk aşamasının hedefi gerçekleşse bile, siyonist devletin Filistin toprakları üzerindeki varlığı sürdüğü bölgede barış sağlanamaz.

Üzerinde tartıştığımız bir diğer konu da komünist parti ve güçlerin yönetimi teslim almaya ciddi olarak eğilmeleri gerektiğı konusudur. Bu konuda korku, panik ve yönelmemezmek olmalıdır. Bizler, geçmişte uyanıp gerçekten akılcı yolda yürüyen, ama bugün çıkarlarının yolunun düşman güçlerle ittifakta olduğunu inanan ulusal burjuvazinin ihtiyarladığını ve başaşağı düştüğünü söylüyoruz. Örneğin Mısır 1952 Temmuz devrimiyle uyanmaya başladı. Britanya, Fransa ve İsrail'e karşı savaştı. Yine Arap gerici güçleriyle savaşarak sosyalist sistemle ilişkilerini geliştirmeye başladı. Ama aynı Mısır bugün ABD'nin kucagındadır. Irak burjuvazisi, Sedat'ın Kudüs'ü ziyareti sırasında Karşı Koyma ve Direniş Cephesi SUMUD'tan daha ileri giderek, ondan daha sert bir tavır takındı. Ama şimdiki durumda Irak yönetimi Mısır'la ve kısa bir süre önce de Suudi ile ittifaka girerek, Irak halkı adına bu güçlere tavizler vermektedir.

Irak'ın iç siyasetini ele alırsak; baştan sona, yoketme, terör, Kürt ulusu üzerine baskı,

köylüleri göçettirme siyaseti olduğunu görürüz. Irak yönetimi özgürlükleri yokederek terörle herşeyi haaslaştırmaya çalışmaktadır. Burada, Irak'ın kendi gücünü nasıl çarçur ettiğinden, onun ucunu Suriye'ye nasıl yönelttiğinden, Arap gericiileri ve Ürdün'le nasıl ittifaka girdiğinden, ulusalcılık, yurtseverlik adı altında, şovenist şairlerle Arap ulusunun gücünü nasıl tehdit ettiğinden ise bahsetmek istemiyoruz.

Irak burjuvazisi hızla kendi sonuna doğru ilerlemektedir. Yurtsever-demokratik mücadeleye bu burjuvazinin önderlik edebileceğı doğrultusundaki bir iddia gerici, faşist bir iddiadır.



Filistin Halkı yılmayacaktır

Bizler, bu düzenin geçici olduğunu yerine sosyalizmin onun ardından komünizmin geçeceğini biliyoruz. Fakat nasıl olacak? Önemine rağmen sadece broşür ve bildiri yeterli mi? İşte bu sorun gerçekten önemli bir sorun. Askeri mücadele biçimlerini geliştirmeli, demokratik mücadelenin önemine rağmen bununla yetinmemeli mücadele silahlı mücadeleyle taçlandırılmalıdır. Bu en sağlıklı mücadele biçimidir.

Karşı Koyma Cephesi ile ilgili görüşlerimize gelince; düşmanın plânlarına karşı mücadelede, bu cephe taktiksel bir öneme sahiptir. Bizler, karşı Koyma Cephesi'ndeki ülkelerin eksiklikleri, kötülükleri ve açıkları üzerine konuşup, buradan hareketle cephenin faydasının olmadığı sonucunu çıkaran görüşlere katılmıyoruz. Kendisine yönelttiğimiz eleştirilere rağmen, Karşı Koyma Cephesi'ne gerçekten yüksek değer veriyoruz.

Suriye'de iktidarda Suriye Komünist Partisi'nin değil de, Baas Partisi'nin veya Libya'da iktidarda yurtsever bir önderliğin değil de, başkasının bulunduğu biçimindeki yargılar hatalıdır. Bizler durumun objektif hükmünü vermeliyiz. Objektif olarak bu ülkelerin çoğunda ulusal burjuvazi vardır. Halâ müttelik bulunduğumuz bu ulusal burjuvazi çeşitli alanlarda emperyalizmin plânlarına karşı koymaktadır. Bundan ötürü bu silahın hesabımıza lağvedilmesi büyük bir hatadır.

Stratejik çözümün yalnız başına bu silahla gerçekleştiremeyeceğı açıktır. Ama verdiğimiz savaşta bu silahtan yararlanılmaması ve güçlendirilmesinin hedeflenmemesi ve kullanılmaması, büyük bir cinayettir. Gerçekten şimdiye kadar bu cephenin çok faydasını gördük. Eğer bu yönde daha güçlü adımlar atarsa, çok daha büyük bir rol oynayabilecektir. Biz, saflarını birleştirip, kendi siyasi kararını resmi Arap olayına dayattığı takdirde, bu cephenin, gericiilerin resmi Arap olayına dayattığı siyasi kararları iptal ettireceğı kanısındayız. Bu cephe güçlerini stok etmediğı, III. Şam Karşı Koyma ve Direniş Cephesi'nin Konferans Kararlarını pratiğe geçirebildiğı oranda bir güç olabilir. Kendi aralarında birlik ve dayanışmayı hayata geçirebilmeleri halinde, emperyalizmin Suriye, Libya, Cezayir, Filistin Devrimi ve Demokratik Yemen'i vurması mümkün olamaz.

Aynı şekilde Karşı Koyma Cephesi, gelişmelere bağılı olarak uluslararası ilişkilerde «bir ayağı yağda, bir ayağı balda» siyasetini terketmelidirler. Yani ipin Amerika'ya bağılı olan ucu komlodur. Mevcut durum uluslararası açık siyaset yönünde çözümlenmelidir. Yine her ülkede demokratik özgürlükleri ve ulusal cephenin çer-

çevesini genişletme konularına önem vermemelidir.

Ama sorunlar sadece bizde değildir. Düşmanın da öldürücü sorunları ve açıkları vardır. Gerici güçler, bizzat kendileri Sudan'ın yarım mezarı olduğunu belirtiyorlar. Bu yönetimin savunma harcamaları, emperyalizmin ondan sağlayacağı kardan daha fazladır. Fas'ta, Tunus'ta kitlelerin mücadelesi yükseliyor, Lübnan'da objektif bir olay var. Bu olayın önemi büyüktür. Emperyalizm buna "silahlı mücadele hastalığı veya silahlı mücadele mikrobi" adını vermektedir. Savaş bir fidan gibi gelişerek Filistinlilerden Lübnanlılar durumuna sıçradı. Bu durum yaygınlaşırsa sökü-

lup atılması mümkün olamayacaktır.

Yalnız eklemek istediğim bir nokta daha var. Bu bizleri sevindiren bir olgu. Bugün Sudan'da yükselen ve olgunlaşan Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi, gerici yönetimi tehdit etmektedir. Hemen yarın olmasa bile bu yönetimin yıkılması çok yakındır. Sudan'da artan ekonomik bunalım, yönetim değişikliğı için objektif şartları olgunlaştırmıştır. Büyük acılar ve idam sehpalarıyla geçirdikleri uzun mücadele tarihleriyle işçilere, köylülere ve öğrencilere, kendilerini pratik önder olarak ispatlayan Sudanlı komünist yoldaşlara bu konuda güvenimiz tamdır.

Suudi Arabistan ise, fesatlığın, terörün, ortaçağ baskıların ve koyu sansürün hüküm sürdüğü bir indirdir. Mekke'de Harem-i Şerif'te olanlar aslında halkın çektiğı zulmün oranını, izah eden zalimliğin bir biçimiydi. Peki Suudi'nin doğu bölgesinde neler oldu? Kuzey Yemen'deki Ulusal Cephenin, ABD'nin, Suudi'nin, Kuveyt'in ve diğerlerinin yardımına rağmen Kuzey Yemen yönetimini ateş-kese zorlaması basit bir olay mıydı?

Ya Lübnan'da neler oluyor? Lübnan, Camp-Dawid'çilere, gerici Araplara ve onların plânlarına karşı Lübnan ve Araplar düzeyinde ilk savunma hattını oluşturuyor. Bu basit bir olay mıdır?

Fas'ta işgal altındaki topraklarda neler oldu? Şimdi Irak'ta neler oluyor? Camp-Dawid'in ilk yeri olmasına rağmen, Mısır'da bile kitlesel ve devrimci atılımlar olmaktadır. Bunu gözardı edemeyiz.

Yine Türkiye ve Pakistan gibi faşist ve terörist diktatörlüklerle yönetilen ülkelerde de durumlar sakin değildir. Bölgeye her geliş ve gidişinde Ankara'ya uğramadan duramayan Haig'in kendisine durak edindiğı bu ülkelerdeki faşist yönetimlerin yıkılması uğrunda mücadeleler verilmektedir. ABD'nin yeniden şişirdiğı bu güçler, gerçekten zorlu sorunlarla karşı karşıyadır. Bizler, kısa bir süre sonra bu yönetimlerin yıkılacağını söyleyemezsek bile, Türkiye ve Türkiye-Kürdistanı'nda yürütülen mücadeleler onu felce uğratabilir. Bunun için, her gün baskısını artırarak, emperyalizmin bölge üzerindeki plânlarını uygulayabilmek için aralıksız faaliyet yürüten bu yönetim (cunta) kendi eliyle kendisini vurmaktadır.

SERXWEBÜN- Bugün gerek ulastığı askeri seviye ve gerekse dünya ve bölgedeki siyasi durum gözönüne getirildiğinde, Filistin Devriminin diplomatik bir çözüm aşamasında olduğunu söyleyebilir misiniz?

Buna bağlı olarak, Filistin Devrimi için öfte sürülen özerklik talep ve plânlarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Hareketinizin anlayışına göre, çağımızda ulusal kurtuluş devrimlerinin, özel olarak da Filistin Devriminin stratejisi ne olmalıdır?

Ö. QUATISH- Eğer, haklar silah zoruyla alınamıyorsa, diplomasi yoluyla hiç alınamayacaktır. Bizler diplomatik faaliyetleri gözden uzak tutmuyoruz. Ama sorun, bu faaliyetleri hangi yönde ve nasıl yürüteceğimiz, bu yöntemin doğru olup olmadığı, devrimimize hizmet edip etmediği, engelleyip, engellemediği sorunudur. Düşman bugün gözünü Filistin Devriminin ayağına değil, başına dikmiştir. Onunla değil anlaşmaya varmak, bir oturum yapmayı da hi düşünmemektedir. Fakat, düşmanın bize ait görüşünü değiştirmeye mecbur bırakılacağı gün de gelecektir. O gün, devrimimizin gelişip daha da güçlendiği zaman olacaktır. Bunun için, devrimimizin, gücünü ve dayanışmasını sağlamlaştırıp, günbegün geliştirmemiz, korumamız ve tasfiye edilmesini önlememiz gerekmektedir. Düşman güçler ottonomi ve sivil idareyi kuramayacakları gibi, bizim davamıza herhangi bir çözüm yolu da getiremeyeceklerdir. Çünkü halkımız, 1965'lerdeki gibi güçlü bir direnme ruhuyla savaşacak ve yenilmeyecektir.

Bunun içindir ki bizi Lübnan'dan atsalar bile -ki bu da mümkün olmayacaktır- Filistin Devriminin ölmeyeceğine dair sonsuz inancımız var. Ottonominin kendisi ulusların haklarını vermez, tersine ulusları öldürür. Ottonomi ismini kendilerine eldiven yapanlar, siyonist işgalin üstünü örtmekte ve gizlemektedirler.

FHKC olarak stratejimiz, tüm ülke topraklarını kurtarıp, bu topraklar üzerinde Filistin Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni kurmaktır. Kim ki Filistinlileri Lübnan topraklarında oturmaya mecbur ediyorsa, Filistin Devriminin sömnesine hizmet ediyor demektir. Bugün belki güçsüzlüğümüzden ötürü başka topraklarda yaşamaya mecburuz. Fakat yarın güçlendiğimizde, hiçbir güç, bizi değil Lübnan, ne Uganda, ne de boş Arabistan saharalarında bu biçimde yaşamaya zorlayamaz. Siyonistler topraklarımız üzerinde egemenliğini sürdürdükçe «bir elimize Ay'ı, diğer elimize Güneş'i» verseler dahi, biz Filistin'den başka birşey istemeyeceğiz.

SERXWEBÜN- Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nin önderlerinden biri olarak, FHKC'nin mücadelesi ve Filistin Devrimine baktığı açısı hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

Ayrıca Filistin Devriminde öncü örgüt olarak bir proletarya partisinin olmaması sizce bir eksiklik değil midir? Bu durum mücadeleden hangi sorunlara ve sonuçlara yolaçmaktadır. Bu bir eksiklikse giderilmesi için yolu nedir?

Ö. QUATISH- Dügümlü sorulardan biri olan bu sorunuzla sık sık karşılaşmaktayız. Bizler, IV. Ulusal Kongrede -ki geçen Nisan ayında yapılmıştı- halkımızın özlemi olan Filistin komünistlerinin birliği konusunda önemli bir görevle karşı karşıya kaldık. Kongrede ağırlıklı olarak duruma gerçek ve cesur çözümler getirmeye çalıştık. Örgütsel yapımızı sağlamlaştırarak, bu temelde mücadeleyi yükseltebilecek çabalarını hızlandırdık. Tüzüğümüzde ve programımızda birtakım yeni değişiklikler yaptık. Bu değişiklikler ufkumuzu açtı, ve bizi daha güçlü kıldı. Filistin sahasında başka devrimci-demokratik gurupların varlığını idrak etmeye götürdü.

Eğer solun içinde çalışmaz ve birliği yaratamazsak FKÖ'nün içinde solun etkinliğinden bahsedebilir miydik? Gerçekten bu konuyu teorik olarak ortaya koymak başka, pratikte hayatta geçirmek başka birşeydir. Bu mesele, pratik sahada yoğun çaba, günlük faaliyetlerde aynın ve aralıksız çalışmayı gerektirmektedir. Biz ise buna hazırız ve IV. Kongremizde merkezi olarak dile getirdik. Filistin'in tüm yurtsever ve sol güçlerinin birliğini öneriyoruz. Tarafların da bu öneriye büyük bir önemle eğilmeleri zorunludur.

FHKC'si açısından durum açıktır. FHKC'si 1967 Haziran yenilgisine kadar, diğer ulusal burjuva hareketlerinde olduğu gibi, Arap milliyetçi çizgisinde mücadele vermektedir. Yenilgiden sonra, Arap sahasında ilk devrimci dönüşümler de ortaya çıktı. FHKC'si olarak biz, ideolojik ve siyasi açıdan milliyetçi örgüt çizgi-

sinden, proletarya örgütü olma çizgisine geçtik. Ama daha sonraki dönemde birçok bölünme olayları, önümüze büyük engeller çıkardı. Bu bölünmelerde dış etkilermelerden söz etmek istemiyoruz. Fakat objektif gerekçeleri, yeni bir parti kurma işinin FHKC'ni dönüştürmekten daha kolay olduğu biçimindeydi. Bu konu daha birkaç yıl öncesine kadar da teorik olarak tartışılmaktaydı. Ama şimdi, FHKC'nin, bir daha o ulusal ve küçük-burjuva ve radikal bir örgüt tipine dönmeyeceği açığa çıkmıştır. Artık bugün, Filistin sahasında FHKC'nin ideolojik ve örgütsel hüviyeti hakkında kafalarda herhangi bir soru işareti bulunmamaktadır. Ama, bu konuda halâ bazı zaaf ve eksikliklerimiz vardır. Aynı şekilde, cephele siyasi inşa olayını tümüyle pratiğe aktarmada, merkez ve kadrolar olarak hepimizin gerçekleştirmesi gereken büyük görevler beklemektedir. Bu dönüşümü sağladığımızdan ötürü kıvançlıyız.

SERXWEBÜN- Bizim açımızdan bugün cephe sorunu pratik ve güncel bir önem arzlemektedir. Bu konudaki tecrübelerinizi, mücadelecilerimize aktarmak bakımından bu soruya ilişkin cevabınız özellikle önemlidir.

FHKC'nin yaratılması ve FKÖ'nün oluşturulmasında hareketiniz hangi sorunlarla karşılaştı? Yani ulusal kurtuluş güçlerinin birliğini nasıl sağladınız?

Ö. QUATISH-Bildiğiniz gibi, Filistin halkı ulusal kurtuluş savaşını veriyor. Bu savaşta çeşitli sınıfsal güçlerin ulusal kurtuluşun sağlanmasında çıkarları vardır. Filistin'i yurt edinme ve işgal hareketinden yalnızca işçi sınıfı zarar görmedi. Filistin orta ve küçük-burjuvazi de bu işgal hareketinden etkilendi. 1920'lerin sonları ile 1930'ların başlarında Filistin'de yağ, sabun vs. alanında gelişen milli zanaatlar vardı. İşgalci, yurt edinme göçleri başlayınca çeşitli alanlarda sanayi tesisleri inşa edildi. Bu durum ulusal, orta ve küçük burjuvazinin elindeki Filistin küçük işyerlerinin iflasına ve yok olmasına neden oldu. Ekonomik alanda siyonist hareketin tahrip etkisi Filistin işçileri ve yoksul köylüleri ile sınırlı kalmadı. Aynı şekilde büyük feodaller de ellerindeki toprakları kaybettiler. Önde gelen feodaller siyonist hareketin «Yahudi Ulusal Sendikaları» ile anlaşmalara girerek, onlara toprak satılar. Bunun ardından siyonist hareket İngilizlerin desteğiyle yoksul köylüleri ve tarım işçilerini topraktan kovdu.

Pratikte sadece Filistinli işçiler zorluklarla karşılaşmadı. Küçük-burjuvazi ve ulusal-burjuvazi de kendisini «siyonist iş» ve «siyonist sermaye» tarafından öne çıkarılan zorlukların içinde buldu. Bunun içindir ki 1936 Devriminde tüm bu katmanlar vardı. Hatta hareket ulusal-burjuva şahsiyetlerin önderliğindeydi. Bu harekete köylüler, tarım işçileri, işçiler ve özellikle Filistinli Arap İşçileri Cemiyeti de katıldı. Emperyalizme dayanan işgalci, sömürgeci ve yıkıcı, bölgede düşmanlık güden siyonist hareket kendi varlığını tüm Filistinli halk kesimlerine büyük zararlar verecek şekilde biçimlendirdi. Buradan çoğu sınıf ve katmanların geçmişte neden bu komploya karşı çıktığını ve ulusal-burjuva kesimlerin halâ şimdiki devrim hareketine neden katıldığını anlayabiliriz. Bazı Filistinli büyükler (burjuvalar) halâ devrimle ilişkilerini koparmamışlardır. Tabii tüm bu sınıf ve tabakaların aynı düzeyde devrimci olamayacakları, zor, katı ve uzun mücadele koşullarına aynı düzeyde dayanıklılık gösteremeyeceklerini biliyoruz. Bu sıfatlara sadece işçi sınıfı sahip olmasına rağmen, tek başına ulusal kurtuluş mücadelesini sürdürmesi mümkün değildir. Zaten bu tür bir anlayış yanlıştır. Ama işçi sınıfı çeşitli ideolojilere sahip toplumun tüm sınıf ve tabakalarını bir partide örgütleyebilir mi? Elbette hayır. Örneğin FHKC'si tüm sınıfların partisi olamaz. Her sınıfın kendi çıkarlarını dile getiren ideoloji ve partisi vardır. Aynı aynı ideolojilere sahip olan çeşitli sınıf ve tabakaların bir sepete koymak mümkün değildir.

Şimdiye kadar karşılaştığımız en büyük sorun tasfiye sorunudur. Ekim savaşından bu yana çalışmalarımızı engelleyen en belirgin ve en tehlikeli sorun buydu. Bizler çoğu durumlara müsamaha gösterebiliriz, ama bazı kırmızı noktalar var ki bunlara, aynı tarzda müsamaha göstermemiz mümkün değil. Sonuç, İsrail'i itirafa, onunla barışma ve görüşmeye kadar varırsa, Filistin için siyasi temelde herşey kaybolur.

Camp-Dawid komplosunda olduğu gibi, bugün de İsrail'in itirafını açıkça talep eden

Fahd Planına karşı koyuyoruz. Tehlike sadece Fahd'da değil, ne Fahd, ne de Amerika bizi korkutuyor. Bizi korkutan yolun ortasında durmuş ve gelecekte bu yamalı yolda yürümeye hazır Filistin ulusal-burjuvazisidir. Yarın Filistin Devriminde şüpheli plânların peşine düşen bir sapma ortaya çıkarsa, bu durum FKÖ'yü ve halkımızın birliğini tehdit edecektir. Askeri alanda hangi çatışma olursa olsun kesinlikle bizi öldüremez. Tecrübelerimizden bunu öğrendik. Ama ulusal-burjuvazinin bu siyasi çözümlere hazır olması, bizi zayıflatabilecek veya parçalayabilecektir. Bundan ötürü silahlı mücadele hendeklerini terk ettirip, öne çıkardıkları diplomasi ve görüşmeler yoluyla siyasi olarak bitirme tuzakları kuruyorlar. Buna karşı mücadele etmekteyiz. Filistin resmi önderliği devrimci güçlerin eline geçinceye kadar da bu mücadeleye devam edeceğiz. Eğer gerçekten devrimin sürmesini ve zafere ulaşmasını, eğer dayatılan siyasi çözümlerin boşa çıkmasını istiyorsak tüm devrimci güçlerin FKÖ içindeki konumlarını güçlendirmeleri, bunun için mücadele etmeleri gerekir. Sorun konumumuzu güçlendirerek önderlik edelim şeklinde kişisel bir sorun değildir. Gelecek aşamada halkımızın mücadelesine stratejik dayanaklar temin etmemiz gereken zorunlu bir görevdir.

SERXWEBÜN- Faşist Türk yönetiminin Ortadoğu'daki rolü, Türkiye Devrimi ve özellikle Türkiye Kürdistanı'nda gelişmekte olan bağımsızlık mücadelesinin bölge devrimleri ve anti-emperyalist hareketler açısından önemi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ö. QUATISH- Türkiye, emperyalizm açısından, bölgede önemli bir yer işgal etmektedir. Bugüne kadar, tarihi olarak bölgede meydana gelen birçok olaya el uzatan Türkiye, bugün de ABD ve Avrupa'nın askeri ve casusluk üslerinin bir yuvası durumundadır. Devrimci-yurtsever hareketleri ortadan kaldırma görevini önüne koyan Türk devleti, şimdi bu faşist diktatörlük vasıtası ile daha geniş yoketme eylemini başlatmıştır. Gelişmeler, bu faşist diktatörlüğün içindeki durumunu düzelttikten sonra, emperyalizmin bölgeye ilişkin gerici plânlarını uygulamada daha faal rol oynayacağını göstermektedir. Yani Türkiye, Suriye halkasını kırma görevini üstlenebilecek, yeni baskı araçlarının yaygınlaştırılmasında Pakistan gibi bir rol oynayabilecektir.

Kuşkusuz, böyle bir yönetimin değişikliğe uğratılması, halkımızın ve bölge halklarının mücadelesini olumlu yönde etkileyecektir. Eğer bu başarılabirirse, emperyalizmin bölgedeki en önemli mevzisi düşecek ve bir bütün olarak bölgenin siyasi haritasında büyük değişiklikler meydana gelecektir.

SERXWEBÜN- Bir bütün olarak Kürdistan sorununun Ortadoğu devrim hareketi ve anti-emperyalist mücadele içindeki konumu hakkında bir değerlendirme yapar mısınız?

Ö. QUATISH- Kürtler bölgede uygarlık tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bugün Kürt ulusunun karşılaştığı en büyük tehlike de, bizler gibi haritadan silinmekle karşı karşıya olmasıdır. Kürt ulusu Türkiye, İran, Irak gibi devletlerin egemenliği altındadır. Kürdistanlı devrimcilerin, ülkelerinin her parçasında, uluslarının kurtuluşu için mücadele ettiklerini biliyoruz. Ve haklı mücadelelerini sonuna kadar destekliyoruz.

Ayrıca Kürt halkı köşede kalmış bir halk değil, uzun mücadele tarihi boyunca uygarlığa damgasını vurmuş olan bir halktır. Halkımız, Kürt halkının bu durumundan gurur duymaktadır.

Bugün Kürt halkının bulunduğu her üç ülkede de korkunc bir baskı ve zulüm yaşanmaktadır. Türkiye'de idamların, toplu tutuklamaların olduğu, yüzbinlerce insanın cezaevlerine doldurulduğu bilinmektedir. İran'da halâ ortaçağ cezaları yürürlüktedir. Şah dönemindeki sahte hukuk bile şimdi ortadan kaldırılmıştır. Yine Irak'ta Kürdistan bölgesine yoğun saldırılar yapılmaktadır. Irak faşist diktatörlüğü eğer bugün baskıların dozajını azaltmış ise, bunun nedeni İran'a açmış olduğu düşmanca savaştır. Irak hükümetinin 1975 yılında İran Şahı ile Cezayir'de yaptığı anlaşmanın asıl hedefinin Kürt hareketine darbe vurmak olduğu bilinmektedir. Irak hükümeti bugün de aynı şekilde Kürt hareketine darbe vurma yoluyla savaş sorununu çözmeye çalışmaktadır. Aynı şey İran için de geçerlidir. Yani her iki taraf da «benimle hareket et» diyerek Kürt hareketini bitirmek istemektedir. Gerek Ankara, gerek

Bagdat, gerekse Tahran, kendi iç sorunlarını daha fazla baskı, terör ve tutuklama temelinde çözmeye çalışmaktadır.

Ve bizler bu halkın, bu ulusun çektiği acı ve verdiği kayıplar yetti artık diyoruz. Bizleri birbirimize bağlayan bağlar ise, halklarımızın maruz kaldığı ortak acılardır. Bu nedenle imkânlarımız elverdiği oranda bu dayanışmanın gerekliliğini dile getirdik ve getireceğiz.

Ama ne yazık ki önemi gerçekten büyük olan böyle bir mücadele Filistin halkı ve bölge halkları tarafından yeterince bilinmemektedir. Bunun en büyük nedeni Kürt halkının bir değil, birkaç düşmanla birden mücadeleye tutuşmasıdır. Bundan ötürü Kürt arkadaşlarımızın karşılaştıkları ve karşılaşılabilecek zorluklar çok büyüktür. Ama Kürdistanlı devrimci hareketlerin ve Kürt ulusunun bu zorlukları aşacağına inanıyoruz.

SERXWEBÜN- Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci demokratik hareketler ve PKK hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

ÖMER QUATISH- PKK ile ilişkilerimizi güçlü mücadele bağlarına borçluyuz. Mücadelemiz boyunca bir çok ülkedeki demokratik ilerici ve komünist güçlerle kurduğumuz ilişkilerden daha belirgin ilişkileri Kürt arkadaşlarla geliştirmiş bulunmaktayız. Bu hizmetleri gururlandırmaktadır. PKK ile ilişkilerimiz sadece siyasi temelde değil, günlük pratiğe de aktarılan güçlü yoldaşlık ilişkileridir. PKK ile partimiz arasındaki bağlar enternasyonalist dayanışma temelinde hergün daha da gelişmekte ve pekişmektedir.

Dünyanın her tarafındaki Marksist-Lenistler, ilk önce «Bütün dünyanın işçileri ve ezilen halkları birleşiniz» tezini ileri sürmektedirler. Bizler ise en azından Ortadoğu'daki işçiler ve ezilen halklara birleşin diyoruz. PKK'li yoldaşlarımızı bu konudaki görevlerini mücadele pratiklerinde hayata geçirdiklerini görmekteyiz. Bunların, yanısıra günlük pratik, ortak yaşam, etkilenme vs. gibi etmenler PKK ile olan ilişkilerimizi daha fazla ilerletebilenmenin objektif koşullarını oluşturmaktadır. Kürdistan halkının mücadelesinin zafere ulaşmasında bizlere de büyük görevler düşmektedir. Vietnam halkının mücadelesinde devrimci güçler «Biz emperyalizme birden fazla mezar kazacağız.» demektedirler. Bizler de birden fazla cephe açacağız diyoruz. PKK ile aramızdaki ilişki örnek bir ilişkidir. Çeşitli ülke devrimcileri arasındaki her ilişki, mücadele tecrübelerinin akatarılması, güç birikimi vb. gibi konularda önemli faydalar sağlamaktadır. Bundan dolayı PKK ile olan ilişkilerimize büyük değer veriyor ve şu şian kaldırıyoruz: bölgemizi tehdit eden ortak düşmana karşı koymak için. Ortadoğu'daki işçiler ve ezilen halklar BİRLEŞİNİZ.

SERXWEBÜN- Son olarak gazetemi: o ractığıyla ülkemizin devrimci-demokratik kamuoyuna iletmek istediğiniz bir mesaj var mıdır?

ÖMER QUATISH- Özellikle bize bu fırsatı tanıyan gazeteniz Serxwebün'un kurtarılmış Kürdistan'ın resmi yayın organı olmasını temenni eder, tüm devrimci-demokratik güçlere, her savaşçıya, gazetenizde çalışan tüm yazar ve muhabirlerinize mücadeleciler selamlarımızı iletiriz.

Şimdiki durumda sol güçlerin parçalanmışlığının devrimci mücadeleye zarar verdiği, enerji kaybına, ortaya çıkan imkanların yeterince değerlendirilememesine, yan savaşların ateşlenmesine neden olduğu açık bir gerçektir. Bundan dolayı devrimciler bölünmeden değil, birlikten yanadırlar. Her alanda olduğu gibi bu alanda da PKK'nin kendine düşen görevleri yerine getireceği inancındayız.

Bizler biliyoruzki, Filistin ve Kürdistan halkları için mücadele etmekten başka bir yol yoktur. Ortadoğu'nun siyasi haritası birgün mutlaka değişecektir. Ama kuşkusuz bu temenni ve dualarla gerçekleşmez. Bunun için daha çok mücadele, daha çok fedakarlık ve daha sıkı ittifak gerekir.

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC)'nin bir üyesi olarak, genel sekreterimiz George Habbas, her savaşçı, her çocuk ve her tutuklu adına, bölgemizde doğacak yeni güneşe doğru Kürdistan halkı ve demokratik güçleri ile elele olduğumuzu, gazeteniz aracılığıyla bir kez daha duyurmak istiyoruz. Teşekkür ederim.

Jineka Kurd, Nasên Wan Dî Girtîngehê Daye Lî Ser Qirkîrîn û Zılma Dîbêje

Dan û nişandîne jina Kurd bi rewsa daye nisandan duwêşîn. Xwendevan, kêmahiyên gotîna bi rûxweşî dîbi kû bîbine.

Pîrs: Dî derheqê hepsa Diyarbekir de dikarî hin tişt diyar biki?

Bersiv: Gelek eziyet heye. Gelek lêdan hene. Him li gelê me, him ji li ser hevalên girti gellek eziyet heye. Dê û bav li derva li diji vî eziyetê li berxwedîdî. Xusûsî li ser Mazlum Doğan gelek eziyet heye. Bizmar ji li piyê wi dane. Li wi û diya wi li cem hev lêdanê li wam kirîne. Li miqabilê diya Mazlum, lêdanê li Mazlum kirîne.

Pîrs: Dema girti maliyê xwe dibîm, tewrê kedxwara bi çî awayî ye? Dîtin bi çî awayî ye? Wan bi hev û du didî diyarîkîrîn?

Bersiv: Dîtin girtiya tew tîneye. Roja dîtinê de me û dê û bavê girtiya tîdîxî rîzê. Dawiyê dibêjin, “haydê kurê we tîneye” û disa rîzê xîradîkî. Li cem du leşkerî girti, “dayê wî çewane” dê û bav, em ji “em başî kurê min” dibêjin hewqas, wekidî nahêlî kû em xebirdî. Yek ji dema dibî dîtinê, li wan dîxî. Li maliya ji eziyetê dîkî. Wîsa dîkî, kû mali nê girtiya nebin û li kurê xwe negerî. Kurê wan bi dilê xwe bîkujî. Lê, çîqas zîlm li ser maliya hebeji disa mali li kurê xwe pîrs dîkî.

Bi xusûsî an tiştê derxistîne. Xwûşk an ji pireka girtiya dema kû bîcî dîtinê, cûzdanê wan distînin û dibêjin “kû namûsa we hebe ji maliyên xwe re bêjin bire nê” disa ji dê û bav dîcî. Lê disa gelê me dîçe, dîtinê xwe kê nîkî. Lê eziyet gellek heye. Ajan û leşkerên xwe yê nebaş datînin vî derê.

Pîrs: Dema kû hevalên girti li berxwedîdî, jibo kû vî berxwedanê bîşîmî kîjan metoda pêktînin.

Bersiv: Kedxwara!
-Belê.

Bersiv: Ana hevalên me şêş meh ketîne berxwedanê. Şêş meha kedxwara jibo vî bîşîmî xebatî. Hetta kû gel ji digirtî. Li berçavên wan eziyetê dîkî. Dî zîndanê de li ser hevalên jin eziyetê dîkî. Keçîk ji mehek ketî berxwedanê. Hevala xebêr şandiye gotîne “ev berxwedan ji were be-se” jibo we. Lê hevalên dî, şêş meh li berxwedanê. “Kimlik”ên xwe ji, ji sawci re negotî. Hakim çîma go. Mazlum Doğan ji hakim re got kû; “hakim, tî ana leşkerê xwe bîbî û nan bîdî wan.. Lê, tî rewşa me pîrs naki, şêş meha em birçî bî avî. U tî naxwazî bî bîhîzî kû em dî çî rewşî dane.” Hakim çî bersiv da wî. “Lawo, ez tîkîlî pê nakîm.” Dawî Mazlum Doğan got kû “tu ‘kimlik’ê me pîrs dîkî. Tu nîzani kû çîlûpênc heval dibî serûmê dane” “çîma ew hevalê we ne lîvrî” pîrs dîkî. Pîrs dîkî kû “kimlik”ê wa kaye?” “Emê çewa ‘kimlik’ a nişanê we bîdî” dawiyê çî. Dî eziyetê da ew 45 hevalê me anî. Wan ji “kimlik” ên xwe ne dan. Bî serûm, zîncîr û dibî eziyetê da wan anî. Lê ew çîbîkî ji berxwedana hevala nayê şîkandî. U heval dev ji berxwedanê bernadî.

Pîrs: Jibo kû hevala bîkî kû dev ji berxwedanê berbidî. Çî eziyet û lîdana li maliyan dîkî?

Bersiv: Mesele; maliyên girtiya dîcî dîtinê. “Kaye kurê min” dibêjin. Ew ji “kurê we tîneye” bersiv dîdî. Wê hingê maliyên girtiya li derva lîberxwedîdî. Mesele çewa? “Jî kurê xwe re bêjin bîra berxwedanê neke.” Car ji, li ber wan digerin. “Werî, jî lawê xwe ra bêjin, bese ev berxwedan, bîra dev jê berdin.” Lê gel û heval dev ji berxwedanê bernadî. Şêş meh berxwedana wan dom kîr. Heval ketîbî renge mîrî jî. Çîlûpênc hevalê me, maliyên Mazlum Doğan, Hayrî Durmuş, Şîkrî Gül-müş, Mehmet Şener û Ferhat Türk û gîş-

tek maliyên hevala û bavê Mehmet Zengin serîlêdan. Wan girtî û eziyet û lîdanê li wan kîrî. Disa ji tiştê bîdest nexistî. Dawiyê hevala jîberxwe va “kimlik” ên xwe dan.

Pîrs: Eziyet li ser gunda çewane? Bî çî awayî eziyetê dîkî? Kîjan gunda?

Bersiv: Li gunda hê zêdetîr dî beyaniyê da operasyona dîkî. Pêşî hawîdorê gund digîrî. Dawî leşker dîkevî nava gund. Jin û zîlama, jîhev pardîkî. U ji leşkera re dibêjin kû; herî, wî çî ji jîna dîkî, bîkî. Leşker ji jîna re dibêjin kû “ana em çî ji we bîkî, em dîkarî. Lê disa em nîkarî bîkî.” Anî gelê me ta vî kurtê dîxî bî eziyetê. Kedxwar li ber pireka eziyet û lîdanê li zîlama, li ber zîlama pireka dîkî. Lê jin disa ji, bî berxwedanî. Nayên leystîka kedxwara. Tu tiştê nakeve destê wan. Anî herdem eziyet heye. Mesele, li gundê Dênkê du heval çîne tuvaletê. Panzer anîne û tuvaletê bî ser wande xera kirîne. Eziyeteka gîran heye. Bî her çêşî eziyetê dîkî. Him li derva him li hepsa bî cop ewk li hevala dîkî... Goyê wan ji jêdîkî. Bizmar dîkutî. Bî her rengî eziyetê dîkî. Mesele hevaleka me ya dî hundîr daye. Navê wê A. ew bî xwe nexweşe, nexweşe bî hale. Jê ra gotîne “were em te bîbî doktor” lê hevala me ne çîye. Disa hatîne, “were te bîbî doktor” ew ji bawerî wan kîrîye. Wê bêhîş kirîne, û bî her rengî eziyet û pisitîyê lê kirîne. Got kû “dema şîyar bûm kû ez tazî me, gellek tişt bî min kirîne.” Bona wê bîdî xebêrdan her tiştî kirîne lê hevalê xebêr nedaye.

Pîrs: Dî derheqê qirkîrîna hepsa Diyarbekir de tu agahdarî bî hin tiştî yî?

Bersiv: Hucra Mazlum Doğan niv metre dirêj û firehiya wê nebû. Mî bîhist kû dî wê derê de, şêş meh kû Mazlum Doğan hîştîne. Wî bî bavê wî diyar nedîkîrî. Roje kê bavê wî dîçe dîtinê. Leşker ji, ji serleşker bî ferman Mazlum tîne çem bavê wî. Bavê wî mêze dîke kû Mazlum nabîne. Bê çav wî hîştîne. Bavê wî dibêje “kurê min çî bûye ji çavê te, çavê te kor kirîne?” “Bavo tiştê nabe. Em tu car nayên leystîka wan tu car” Yûzbîşî vî dîbîhîze gellek acîs dîbe û dibêje “we bî çî awayî kurê wî bî vî rewşê anî cem wî” Anî bella pisitîya wan dertê derva serleşker bî leşker ve dîxeyide. Mazlum çar meh bî tu kesîra nehîştî kû hev bîbîrî. Ta kû Mazlum disa dîtin.

Bî voltajeka mezin elektîrîk dabûnê. U wî xîstîbû nav avê.

Dî dema dawiyê da kû wî bî bavê wî re berhev dîkî, nahêlî ne Mazlum ne ji bavê wî tiştê bêjin. Ketîbûne mîlê wî û wî anîbûn. Dî ser da ji, li bavê wî xîstîbûn.

Dema kû bavê wî dîçe wî disa bîbine Mazlum kuştîbûn. Bî her rengî eziyet û lîdanê lê kirîbûn û wî ameliyat kirîbûn. Jîbona kû ev dernekeve derva, dîbe kû va tiştî kirîbî. Laşê wî tenê nişanê bavê wî dabûn. U gef lê xwarîbûn kû vî tu kesîra nebêje. Li wê derê nehîştî kes lê mêzeke, ev qedexê bû. Leşker bî cenaze ra ta gund mezêl hatîbûn û bî vî awayî bo kû bûyer dernê derva benda avakîrîbûn.

Jî ber vî, yanî bela kû kesê kuştî nişanî tu kesî nadî ku hatiye kuştî ev ne kufşe. Însanê me pê nîzanî. An ji, dîkevî şuphê. Lê ew bî qatî nahêlî kû li kuştîya mêzekî. U car bî car ji ew bî xwe wan bînerd dîkî.

Mîrovên kû tîen kuştî; bîra dost, heval û nasbî ji, mîrov nîzane kî hatiye kuştî. Bella ku nahêlî em li wan mêzebîkî. Bo ku vî hovitîyê bî dîzi pêktînin, bo vî yeke ên ku tîen kuştî û eziyetê gîran dibînin mîrov nîzane. Sazûmana kedxwar bî vî awayî ji dîke. Yek ji va ji ji Hilvanê ye. Hevaleki ji vî hêlê ye. Lê ez navê wî nîzanîm. Lê ku piştî kuştîne bî heft roja pê da cenazê wî ku dane dê û bavê wî, yek ji wan ji hevalê Cemal Kîlîç e. Ji xeynî hewqas dem pê da, dema ku laşê wî bîdî dê û bavê wî, ji maliyên Cemal şêşsed hezar pere ruşvet dîxazî. Piştî ku vî bertîlê sitendî gotî ku emê bî tera werî

Lî Ser Qetîkîrîna Endamê KM ya PKK Mazlum DOĞAN, Cepha El Salvador FPL (FMLN) Berpîrsiyarê SWÊD Mesaja Kû Jî PKK ra Bo Sersaxiyê Şandiye.

Hogîrên Hêja!

Lî Tirkîyê tekoşîna qahremanîya gelê El Salvador ra hat diyarîkîrîn. U em hovitîya cuntaya leşkerîya Tirkîyê dîzanî.

Ferqa gelê El Salvador, Kurd û Tirk tîneye. Em ji kedxwarî, zîlm û zorbazîyê êş dîkîşîm. Ev ne tasadufe ku cunta li El Salvador û a Tirkîyê bî destê emperyalîzmê, ABD ê piştîgirtî dîbine. Ew jîbo pêşketîna pêşverû û şoreşgerî bîdî seknandî dîxebatê dane. Jî rejîmên xwînrêj ra çek peyda dîkî. U hêzên leşkerî xurt dîkî.

Ta neha li El Salvadorê 40.000 kes hat kuştî. 600.000 kes ji derket derê welatê cîran bûne. Koçberê bî hezari ku li Amerîka bû disa şandî El Salvador û kuştî. Evana nişana pilana Reagan ê aşitîyê ne. 1981 de ev pilanê bî hîş dane hazîrîkîrî du armanca wî heye; ya yekemî, dî dest da tevgera şoreşgerîya çekdari bîdî seknandî û pelîsandî, ya duyemî ji, bîngeha şoreşê ê sosyali ji hev bîfelîşî. Bî armanca xwe serfiraz nebûne. Lê em ji herdemî zêdetîr bî qewetî. Gelê me ji politîqa emperyalîzm a ABD ê qirkîrîne

nefret dîke. U bî kî û gîre. Ji xeynî dest avêtîne pêştîr ku tî rê nemaye ABD vî dîde diyarîkîrî bî vî ji, bîxîstîna xwe tîne holê. Ji ber vî yekê ji, piştîgirtîya dîktatorê faşîst ên Latin Amerîkî distîne. Dî dest avêtîneka pêş de (û piştîgirtî wî) evê ev ji gelê me ra tî mana dana qurbanî mezî. Lê, em bawerîne ku zafer ewê ya me be.

Tekoşîna xwe ya li dîji emperyalîzmê de, em agahdarê tekoşîna gelê dîne ku bîyarên me ne. Bî misalî; li Tirkîyê gelê Kurd û Tirk hwd. Em li Tirkîyê cunta faşîst qirkîrîne wî, û li dîji hevalên PKK ê bîyarên bîdarxîstîne wîye li Kurdistanê bî vî tewrî hîşk protesto dîkî û gelê Kurd ra bî dilekî germî mesaja xwe ya piştîgirtîyê diyardîkî.

**Bijî El Salvador û Gelê Kurd!
Bîmre Emperyalîzm a ABD!
Bîmre Cuntayên El Salvador û Tirkîyê!
Bijî Enternasyonala Proletarya!
Endamê Cepha FPL (FMLN)
Farabundo Martî**

ta ser mezêl. Lê disa ji bawerîya bavê wî bî wan nedîhata. Dî navê de ku çend roj derbasdîbe û dîcî mezêl vedîkî wê hingê dibînin ku; çavê vî hevalî ji hêlîna çavê wî hatîne derxistîne. Bî va tewrê hov û dij insanetîyê li dîji kesê me. bîyarên me û hevalên me, şerê tînebûnê li darxistîne. Bîra û hevalên me dîkujî, nahêlî ku em wan ji bîbîrî. Dî serda leşkerê xwe dîşîrî û ew li ser me teade û zîlmê dîkî. Li me dîxî, li ser mezêl ji zorba dîkî. Nahêlî ku ew meytê xwe bîbîrî. Dîşon an naşon em pê nîzanî, bî kîfen û paqîkîrîne dibêjin “Emê veşêrî” û vedîşêrî ji. Bî hefta ta ku herdem; çar an ji sisê, penç cenaze ji hepsê dertê. Lê ji ber digotîne berê de mî daye nişandî, ji ber wa seba tu kes nîzane ku vana kîne, çî kesî û kurê kîne, em pê nîzanî. Hin qîsmek cenaze dîdî xwedîyê wa, hin ji bî dîzi ew vedîşêrî. Tu kes nabîne, û ev jîbo gîştêkî girtiya heye; vî tewrê xwe bî zîman ji dîdîne diyarîkîrî û ji hevalên me ra dibêjin “kuştîna wana bî çî awayî bû, evê ya we ji dî nêzîk da bî wî awayî be” gardîyan vîya bî devê xwe digot “ezê we tîxîm bî îşkencê, bî jop û lîdanê. ezê we bî kujîm” Lê disa ji dî vî rewşê da, li dij va tewra li berxwedîdî. Nayên leystîka kedxwara, û bî zanîstî li berxwedîdî. Heval ji wan re dibêjin ku “wun dijîmîne me ne, em dibî destê we de û ana ji esîrê destê we ne, bo vî yekê wun dîkarî gellek tişt bîkî, her tişt ji destê we tî” ew cîhêk u xwedîyê vî rewşê ye, ev der ne gîrtîngehe. Ji vî derê ra mîrov nîkare bêje ku ev der gîrtîngehe. Bî gotîneki, ev der qampe, û jîbo esîrê me hatiye çekîrî. Jîbo Kurmanca, jîbo tevgerê û dozavanên gelê Kurdistan çêbûye. Yanî ew der ne gîrtîngehe qampa esîraye. Zîndaneka toritîyê ye. Li vî derê her tişt heye. Em dibêjin ku; em ji îşkencê polîsa ên derva xelasbûn. Lê îşkence û eziyetê li vî derê hene ne li gora aqlên insanî û ji yê polîsa zêdetîrî.

Wek ku; goştê hevalên bî xêzdîkî û xwê tîdîxîne û wî ciyê ku dîqelêşê bî xwê dîdîrî. Bizmara li piyê hevalên me dîxî. Jop û elektîrîkê li ser wan dîcîrî. Wek hevaleki me navê wî F... ye, jîbona wî hewzekî çekîrîne. Rewşa hewzê ji awhaye; cama bîrîne û hewzê bî camê tûj û brandî tîjîkîrîne. U vî hevalî 35 rojan dî nava wê hewza bî cam da hîştî ta ku ava wê hewzê gîştêkî reng guhart, sorbû... lê dî wê rewşê da ji heval tu tiştê diyarnekîr ta ku navê xwe ji ji wan re negot. Nehate leystîk û fenê wan û li berxwedî.

Ew kesê ku digîrî, leşker dawiyê davêjin ser mala wan. Dibêjin ku “werî ji me ra muxbîrî bîkî, emê pere bîdî we” ji sebiyên piçûk ra van tiştan dibêjin. Lê sebiyên Kurdistanê ji armanca kedxwara pê dîzanî û nayên leystîk û fenê wan. Ew ji lîberxwedîdî. Yek gotîneki ji ji wan re nabêjin. Yanî sebiyên Kurdistan ji, ji polîsên kedxwara bî hîştîrî. Xwedî zane-

bûnê ne. Lê iro em dibî sazûmana wan dane, esîrê dijîmîrî. Lê ev ji heye, gelê me lîberxwedîde, tewrê berxwedanî heye. Lê kesê sist, bî hîş û mejî ên ku xwe hindakîrîbûn ewana ji xwe ra dîkî ajan û hevalbend. Dî nav van kesan de qîsmekî ji wan dî vî demê da hîşê wan hatiye serê wan û xwedî li rewşa netewî derdîkevî û dibêjin ku “îro roja wane, lê evê sibê roja me be” ta ku tîen pere dîdîne wan. dibêjin werî li ser va şahidî bîdî, vana vî û wî “werî li ser va şahidî bîdî, vana vî û wî kuştîne werî li dîji wa bî peyîrî” lê kesê dîcî ji dî bêjin ku “em vana nasnakî bo vî yekê em nîkarî bî bextreşî li ser wan gotîna bêjin. Bextreşî li wan bûye” ji ber vî yekê hakim li wan gefan dîxwe û ji wan dîxeyide, dibêje “we demê berê şahidî li ser van dîda, lê wun ana nadî. Ger ku şîkaka we hebe, xema we gere tunebe. Emê wa bîdîne îşkencê, eziyetê li wan bîkî. Dîbe ku wun ji tiştê şîk nekî” Li ber va gotîne hakim ji disa ev kes tewrê xwe naguhêrî. U tiştê nakeve destê kedxwarê Tirk.

PIRS: Yanî ew kesê ku demek şahidî dîkîrî, qey ana nakî? U hukûmet dî xwaze ku bî zorê bike ku vana şahidîyê li ser hevala bîdî, tewreki wa bî vî awayî heye?

BERSIV: Tabî. Tewrê wa gîştêkî bî vî awayî ye. Ji wan re dibêjin “çîma wun dîtîrî, werî em li cem wene, li piştî wene, em hukûmetî, netîrîrî” li ber va gotîna ji disa gelê me li gotîne wan nanêre. Ji seda yek beji ew ji zûbîzû vî tewrî danayne. Jêra dibêjin “ka bêje kîjane, nişanî me bîde” dibî va gefa da ji disa gelê me xwedî li gîrtîyên xwe dertê û li dîji wa na peyîve “ez şahidî nadîm. Ez kesekî ji wa nasnakî û ez nîzanîm” bî vî tewrî li dîji berdevkên kedxwara derdîkevî gelê me xwedîyê tewrê erîniye. Tewrê gel başe. Li gora ev zîlm û zorba ziya dijwar ku li ser gelê me heye, û li gora zîlma li ser gelê Tirkîyê ku hê bî dijwartî li Kurdistanê tî ajotî, şîyarbûn û tevgera bawerîyê dî nava gel da heye.

Ku destê xwe davêjin namûsa pirekên girti, dê û bavê girtiya li cem hev tîdîxî bî eziyet û îşkencê û gefa li wan dîkî hwd. disa gel bî dilsozî xwedî lihev û girtiya dertê.

Nivîs Berdewam. Dîke !

JI TUTANAQÊN MAHKEMÊ, DOZA PKK

“TEKOŞÎNA SERXWEBÛN Û AZADIYA KURDISTAN
JI TUTANAQÊN MAHKEMÊ BÛYE MALÊ DÎROKÊ”

Dest pêk di hejmara derbasbûyî deye.

Disa li ser bingehê kedkara, organizasyona avabûye li diji wan kû teade û zilmê bike ew bixwe, xwe tîne dike.

Di ronahiya vê de li ser hin tîştê ezê bisekinim. Ez vi ji, bîdme nişandan. Di dema ifade sitendina me, hevalek ji, li cem me hebû. Û li vê derê dide nişandan kû dan û sitendinê xwe bi partiyê ra tîneye. Bi esasî zewaca dîlxwazeki meye. Min hatani wê hingê wê naznedakir. Bi rasti ji, wê nasnedakir. Lê dema ji ifadê min anin wê hingê ez di hepsa “istihkam”ê da bûm. Wê birbûn hepsa yeki. Dema kû ez hatim hepsa yekemin min wê dit û ji min ra bi vi awayî got “li wê derê du kaxez bi min dane imzakirin” min got kû te imza nekirina wê “tecawîzî min kirin, cop xistin min, ez ji mecbûr bûm min imzâ kir” got. Min ta neha vê ji kesekira negot. Ji kesira neda diyarkirin. Lê rasti eve.

Yani îşkence û eziyet ji berê va bi sistem û politika dewletê serdest tê meşandin, û eve kû win dema ifadê distinin, kû bahsa ifada sawci û hakim dîkin ev “ne ifada teye kû dibin eziyet û îşkence da” hatiye sitandin, dibêji. Yani li polis û karakola eziyet û îşkence tê kirin, bi vê gotina xwe ji, didi rastkirin.

Dîlxwazên partiyê hevalbendên wê, ew ji bîhgehê karker û belengaza dibin. Bi gera çini tevger datinin. Ji ber vê ji hin tewrên wan li diji kesa bê xweşî dibe kû çêbûbe. Tewrên wana bi xeletî dibe kû çêbûbe. Lê ev ne politika partiyê ye. Ne li gohra idîoloji ya partiyê ye. Ev kes tînen cezakirin, ji hêla partiyê. Bi hêsani tînen cezakirin an ji, vê xeletî û çewtiyê wan bi wan dide naskirin. Min dewletê jibona vi misal nişan da.

Ezê ana li ser hin tîştê jibo rewşa xwe bisekinim.

Hin gotinên dij min hene. Dîxwazî bersiva van bîdim. Dîxwazî ji nûve dest pêkim, an ji jina xwe bi çiroki bîjim.

Bi puan di sala 1974-75’a da di “imtihan”a üniversitê da min Hacettepe qazançkiribû. Û min qeyd a xwe lê çêkir. Di dema berê da ji ez bi meyla çepi bûm. Bi gelek rengî weşinên çep, kovar, rojname û pirtûka min dîxwend. Dîlxwazî ya min Marksîzm û Leninîzm ra hebû. Dema kû ez hatim dibistana mezî wê hingê ADYÖD (Komala Xwendekarên Şoreşgerê Dibistan a Mezîn ên Ankarê) hebû. Neqlek du neqil ADYÖD ê, û çend neqil DGB ê (Yekîti ya Xortên Şoreşger) û çûme TSİP ê. (Partiya Karkerên Sosyalistê Tirkîyê). Lê li van dera min kesa zêde nasnedakir. Min nasnedakir. Dawiyê ADYÖD hate girtin. Wê hingê diçûme Komela Hacettepe û hwd. Li van dera di derheqên, dewletê, pîrsgrîka demokrasi, faşîzm, avakirin û bi rêxistina partiyê, û di derheqê pîrsgrîka tekoşînê da bi kesên di peyivim û me li ser van dijiti gotindakir. Ê kû weki min li ser van pîrsgrîka disekini û xebirdida yek ji wan Şahin Dönmez bû. Kû ez û Şahin Dönmez di dibistaneki da bûn. Ji haziriya dibistanê va em bihevra bûn. Şahin Dönmez piştî sala 1975’an pê de ica gelek ji li ser netewe û mafên çarenûsi dipeyivî. Ji xeynî Şahin Dönmez di wê derê da ev pîrsgrîkê ji hêla hin kesên di ji di hat peyivandin. Bi taybetî ji, ji hêla TKİP (Partiya Karker û Gundîyên Tirkîyê) va. Bi navê “Di Doza TKİP’ê da Pîrsgrîka Karker û Gundîya” kovar û pirtûk derdiketin, û ev hebûn. Ew li diji hin kesa derdiketin kû çima hay û baya wan li ser pîrsgrîka netewa û mafên çarenûsi tîneye. Min wan ji dîxwend. Ji xwe çavbirçitiya min hebû. Çi-qas pirtûk, rojname û nîvis hebin, an ji derketana dixwesta kû wan bixwinim. Hin qismeki min xwend. Jibo hin qismeki ji firsend nedi. Ev mesela bi awaki diye. Lê min giştêki bi rêz dîkir.

Di vê pîrsgrîkê de wê hingê xweşkeka min a xwendevan hebû li Ankarê. Him meaş distend, him ji dibistanê berdewam dîkir. Jê pere peyda dîkir û min dîxwend. Li ser hin pîrsgrîka disekinin.

Li ser van pîrsgrîka di xebata xwe da:



ŞAHÎN DÖNMEZ ÎN ÎSTANBÛLÊ, DÎROKÊ MAHÎYÊ, DÎROKÊ MAHÎYÊ, DÎROKÊ MAHÎYÊ.

ji xwe min li bajarên din xwendevani kiribû. Dema dîlxwezê şoreşgeriyêbûm derheqê dewletê, demokrasi û pîrsgrîka netewî da min dîxwend. Giştêki bîhgehên ilkê Marksîzm-Leninîzmê bi qewî min dîxwest kû ez têbîghijim. Wê hingê bi Şahin re di derheqê pîrsgrîka netewî û mafên çarenûsi da me xebirdida. Di van pîrsgrîka de ditinên Şahin hê bi hêz û zelal nebûbûn. Bi rasti hê baş nizanibû. Lê hawîrdorên xwe tîştên kû bihistibû bi wan dipeyivîya. Wê hingê ez têgihîştim kû, hin kesên kû di derheqên van pîrsgrîka de xwedî ditinên û ditneka zelal heyê evî ji, dan û sitendina wi bi wan re heyê, bo vê yekê Şahin va pîrsgrîka tîne holê. Dema me nan dîxwar, çay vedîxwar an ji, em rûdînîştin dîxwest kû di derheqê van pîrsgrîka de ditinê xwe em diyarbîkî û wi van pîrsgrîka derdixiste pêş. Dîxwest kû em li ser van pîrsgrîka xebat bîkî. Van bi wezinînin. Tabîi wê hingê vana bi hêla hin kesên di ji hebû. Li ser pîrsgrîka netewî pirtûk û nîvisa min xwend û wezinandina vê pîrsgrîkê min kir. Tîştê kû min dit wana xwend. Wê hingê hê “pîrsgrîka netewî mafê çarenûsi halkîrîna wê” -kû ev ya Lenîne- pirtûkên Stalin û Marks hwd. hê derneketibûn. Li yê din geriyam, pîrskir, lê min nedi. Ditinê grubê siyasî kovar û nîvisên wan de ditina wan hin bûm. Pirtûkên min xust destê xwe wan xwend.

Ta dema 1976’a ica ez ji, di derheqê pîrsgrîka netewî da xwedîyê hin ditina bûm, min pirtûk xwendibû û ez ji zanîyê hin tîştê bûm. Lê weki vê hingê ditinên min ê zelal hewqas wê hingê çenebûbûn. Lê wê hingê ji dem bi dem ditina min û Şahin çêdibû, me hev didit. Ji xeynî Şahin hin kesên di ji hebûn. Wana dawiyê di vê rêxistinê da cih negirtin. Wan ji, di pîrsgrîka netewî da ditin diyardakirin. Fîkrê wan ji hebû. Vê fîkrê dianin pêş.

Di dema çêbûna DDKD (Komala Şoreşgerê Rojhilata Çandî) ez çûme çêbûna DDKD’ê. DDKD û DDKD’îya hiznakim. Min DDKD û DDKD’îya Burjuvayê netewekar didit. Ji pêşî da li diji wan bûm. Ez çûme wê derê. Axatînin wan min neceband. Min xwe di xêza enternasyonalîstê yê kesekî Marksîst-Lenînist didit an ji min dîxwesta ez wîsa bîm. Wan ji netewekar didit. Ji ber vê yekê min xwe nêzi wan ne didit û zêde bi wan re dan û sitendinê nekîr. Ji xwe ditneka Marksîst-Lenînist bi wan re tunebû.

Demek hevaleki di, min bi Haki da naskirin. Baş nayê biramin kû ewder SBF bû (Fakulta Zanîstiya Siyasî) an ji baxçê wê bû nayê biramin. Haki; pîrsgrîka netewî ji dinavde, di derheqê gelek tîştê da ditin diyardakir. Ditina bi gelek rengî ya DDKD’ê ji anî holê, xebata wan, idîoloji ya

wan, ditina wan bi giştêki wejinand û li diji wan bi hişkî ditin diyardakir. Ev li xweşiya min çû. Piştî wê demê jibo kû vi kesî bîvinim, pêra bîaxivim min xwest. Lê liser hev min vi kesî nedi û pêra nepeyivîyam. Lê heyraniyamin jêra hebû kû di pêşketinê da ev dîlxwestin ta gihiştê qeyseki kû bi wana bixebîtim, ev xwestin di dilê min da geş dîbû. Lê ji xeynî heyraniya min diçû û li gohra ditinên min bûn. Min nizanibû kû vana; grubekî, tevgerê an ji tîştêki dinê ne. Lê min dîxwest kû ew ji min qebûl bîkî, nêzi min bîn û wezîfên xebatê da min bîdin xebitandin. Û di vê pîrsgrîkê da ji, ez gellek bi heyecan bûm. Dema kû ez hatim welat ji nas û dostên xwe ra bahsa vi hevalî kir, bahsa ditinên va pîrsgrîka ji wan re kir û bahsa hevalên Haki; Cemil û Duran- kû dawiyê bûne hevalê min ji- ji wan re kir. Tîştê kû ez hin bûbûm giştêki ji wan re min digot. Va; li Rojhilata-Navin tengasiya aborî û siyasî heyê. Rojhilata-Navin bi zengîni û rewşa xwe hêlaka gellek girînge. Bo kû hakimiyeta aborî pêk bê, dibe kû zengîniya Rojhilata-Navin bikeve dest. Di herdemi da Rojhilata-Navin bûye navça siyasî. Ên kû; hukumdariya dinê diparêzin, dîxwazî ji destpêka demê berê be, dîxwazî ji dema feodalîte de be ta dema kapitalîstî de be xwestine xwedî li Rojhilata-Navin derkevin, bîrne xwedîyê vêderê. Îro Rojhilata-Navin di navbera sistemê kapitalîst û sistemê sosyalîst da cihki gîjîjan dinêye. Di Rojhilata-Navin de, Kurdistan cihki gellek girîng digre û cihki stratejîke. Dibe kû girîngiya jeopolîtîka Kurdistan bi tîgihîştin. Ger kû ji Rojhilata-Navin emperyalîzm bê avêtin û derxistin Rojhilata-Navin ji sistema kapitalîst-emperyalîst bê derxistin bi çarenîni bîngeha paşverûtîyê di bîngeha xwe da xwedî dike ev navçe li Kurdistanê dibe kû şoreşek bi cih were. Ev ji şoreşa Kurdistanê. Ev ji rêberîya şoreşa Kurdistanê ji destê burjuvazîyê netewekar derkeve, dibe kû bikeve destê karkerên Kurdistanê, ancak bi vi awayî vê wezîfa girîng evê pêk bê. Jibo vê ji, partiyeka serbîxwe û di rêberîya karkera de; karker, gundi, esnaf, ronakbîr û qismên welatparêz bi civandina rêxistina ve girseyên gel evê bi cih were, ev dibe kû pêk bê. Ha di va pîrsgrîka de wezîfên xwendevan û ronakbîrên Kurdistanê hene. Wezîfên me hene. Em di wan pîrsgrîka de xebat bîkî. Min ji ew ditinên kû di nav hevala de dihatin xebitandin ji hawîrdorên xwe ra digot. Hetta sala 1976 a di meha hezîranê de bû herhalde. Di wê demê da li Sûrûç, xortekî Sûrûçî hatibû kuştin. Navê wi nayê biramin, lê xwendevanê dibistan a me bû. Bo meşîna meytê wi hin heval ji hatibûn. Ji Ankarê Hayrî û Kemal ji di nava wan da bûn. Li Sûrûçê vana hatibûn girtinê. An-

bûn hepsa Diyarbekirê. Hê dan û sitendinê min bi wan re tînebû ji disa ji, ji Karakoçanê derketim hatim min wan dit. Wek kû tê biramin, kû ez ne şaşbim, nêzi 1200 i pere min xerçîk da wan. Gelleki bi nîzki wan dibûm, min dîxwest bi wan re tevger bîkî. Dawiyê, em bîjin ku; min yekî naskir, an ji hevalek ji xwe ra çêkir, an ji bîçim ciki jibona vê ditinê min dîxwest kû ez bixebîtim, serê sala 1977 a di wê demê da ica bi her rewşî jibo xwe feda yê vê dozê bîkî min biryar sitend kû dev ji dibistanê berdim. Rêxistin an ji bi vi rengî wezîfe kirin nê gotin bû. Lê, ev hevala hê baş bawerî bi min ne anibûn, bella kû min ditinên wan baş famnekiribû, tîneghiştibûm. Wezîfa ne didan. Ger kû tîştê bîhatana peyivandin ew bi îdeolojîki li serê disekinin, min ji gohdariya wan dîkir. Ji vê xwestina min ra destûr dan û razî bûn. Min got kû ava ezê herim, ez pere-mere naxwazim. Ji xwe tînebû ji. Di wê demê da bi metodên rengî me pera peyda dîkir. Misalek; mî seri li malîyê xwe dixist û digot kû; ezê qatîxek ji xwe ra bîstinim. Bo vê yekê pere ji mire hewceye. Wan ji car bîcar 1000, 700, 900 û 600 banknot dîxandî. Min ji vi perî dibîr an dida Haki an ji dida Cemil, an ji xwe ra pirtûka min distend. An ji ez malekî an ji hevalekî Diyarbekirî nasdikim, li Ankarê, li Îstanbûlê disekine, ez vi dibîhîzim, û edresa wi distînim û diçîme cem wi. Tu çewayî, gumaniya te çîye. Jê ra ditina tevgerê min diyardakir. Bo kû dîlxwaz li dora vê ditinê bîcivînin. Ger kû min yek kesî ji Batmanê nazkîrîbe, az li dû wi diçûm bo kû wi bi vî tevgerê bîdme naskîrîn, hîskîrîn, û bi vi girseyên gel bîbinim ez dîxebîtim. Batman wek di wê demê da ana ji bajarêki kû lê karker pîrîn. Her rêxistin armanca wê eve kû, li Batmanê bîngehekî ji karkera ji xwe ra çêbî be. Ev organizasyonê kû bi navê rêberîya karkera derdikevin giştêki xwedî vê armançê ne. Demek berî min hevalê Haki hatibû Batmanê. Lê, bella kû bi Kurmancî nizanibû û ji hêla rêxistinê burjuva yê netewekar; Ev Tîrke, li vê derê cî digere, him Tîrke him ji Kurdîtiyê dike. Van gotinên wan li diji heval tînen kirin. Dema kû ji Batmanê derkeve wi xwestibû kû yekî bi Kurmancî zane were cem wi, ber van yeka ji Batmanê ew derdiketibû. Dema min vêya bîhist jibo kû ez herim cem Haki gelekî min lîbt li xwe da, min digot; min bîhêlin kû ez herim cem wi, mî berdîn ez herim hwd. Lê Haki ji Batmanê derketibû. Min ji Haki ra got kû ez bîçim wêderê. Lê wi ji bela kû ez hê nûh bûm û ne dîxwest kû ez bîkevîm bîn barê giran. Lê ji alî di ji, ne dîxwest kû ev şewqa min bîskîne ji ber vê yekê got kû «tu zani». dawîya sala 1976 min walîz-malîzê xwe civand û bi vi perê min ji malîyê xwe qopandî bu ez hatim bajarê Başûr. Min dibîhîsta, evê li Ceylanpınarê çîbîbe. Seminerek derheqê faşîzmê da heyê. Dîketim erebê û diçûme Ceylanpınarê. Li qahwê rûdînîştim an ji diçûm TÖB-DER ê (Komela Mamostê Tirkîyê). Bi şexsî bîkesan re hevaltî û dostî dîkir. Kû mumkun bîbûna bîçim mala wan. Piştî rojê diçûm dîketim seminerê û tîştê min dîzaniya dani holê. Wek turîstan digeriya. Sala 1977 a de ica ez li Batmanê mam. Li ser hev diçûme Batmanê û hefteki disekinin. 3 roj 5 roj disekinin.

HAKIMÊ DURÎŞMÊ : Li kuderê dimayî?

GIRTÎ: Carna li derva ji dimam. Di meha havînê de. Nêzi meha Nisanê ciyê razandinê min ne didit. Xwarin ji min ne didit. Mî çê dîkir. Li derva radîzam. Lê, em bîjin kû ez diçûm li TÖB-DER ê rûdînim. An ji Lis-Der (Komela Xwendevanê Lisê) heyê, diçûm rûdînîştim. Nêzi êvarê xwendevanek, xortek ger kû bigotina “kekê haydê îşev em herin mala me” min vê firsendê ji destê xwe bernedida rast diçûme mala wan. Roja din bê dawetîrîn ji carna diçûm. Yani bi zahmetî idare dîkir, bo propaxandê min xebat dîkir.

Nivîs Berdewam Dike !

Türkiye ve Kürdistan'da son siyasal gelişmeler

Baştarafı S : 1'de

yüzbinlerle ifade edilen tutuklamalar yapıldı. Türkiye'de sendikalar, dernekler, meslek kuruluşları, partiler kapatıldı; meclisler dağıtıldı; grev ve toplu sözleşmeler yasaklandı; basın ve yayın üzerinde tam bir sansür uygulandı; cı-kartılan yasa ve kanunlarla düzendeki boşluklar tamamen kapatıldı ve işçi sınıfı başta olmak üzere, tüm emekçi kesimler tam bir cendere içine alındı. Türkiye'deki sol yelpaze içinde yer alan devrimci grupların aralarında en ufak bir birlik ve dayanışmanın bulunmaması bir yana; her birisi hazırlıksız vakalanma sonucu imhadan kurtulamayınca; halk yığınları arasında faşist cuntaya karşı gelişen kin ve nefret öncü güç tarafından iktidar amaçları doğrultusunda yönlendirilemedi. Ve cunta, pürüzsüz bir ortamda, kendini her sahada kurumlaştırma olanağını bulabildi.

Faşist cunta için iktidara gelisinin en önemli nedenlerinden biri olan Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi ile onun öncü gücü olan PKK'yi yok etme; ve kendi tekelleşmesine hizmet edecek düzeyde, işçi, köylü, esnaf kesimlerin de azgınca baskı ve katliam, sömürü ve talan hareketine benzeri görülmemiş bir biçimde hız vermek tek çıkar yoldu.

Kürdistan'da işçi sınıfı örgütsüzlük koşullarında, her türlü sosyal olanaklardan yoksun olarak, en az ücretle; 8 saatlik işgününün de uzun süre çalıştırılmakta, bunun yanı sıra yoğunlaşan iflaslar sonucu isten atılmalar artmaktadır. Köylünün ürettiği ürünlerin ucuz fiyatla alınması bir yana; çoğu kez zorla gaspedilmekte ve tarımsal girdiler gereğince karılanamıyarak, topraktan kopuş hızlanmaktadır. Özellikle kırsal alanlarda açlık tehlikesi başgöstermiştir. Günlük gereksinmelerini karşılayamaz bir duruma gelen köylülüğün önemli bir kesimi, yaşamını sürdürebilmek için; topraklarını yok pahasına feodallere veya kapitalist çiftlik sahiplerine satmakta ve mülksüzleşmektedir. Esnaf kesiminde de iflaslar birbirini izlemekte, proleterleşme ağır basmaktadır. Aydın-gençlikte zoraki asimilasyonun hızlandırılması bir yana üzerindeki baskılar katmerleştirilerek, zorla elde tutulmak istenmektedir. Bu değişimlere karşı en ufak özel teşebbüse dahi olanak tanınmadığı gibi; devlet denetiminde de olsa, yeni yatırımlara gidilmediğinden ortaya çıkan işsizler ordusu, eskiden olduğu gibi şimdi de Kürdistan'a finanse edilmesinden çekinildiği için, ucuz iş gücü olarak Ankara, İstanbul, İzmir gibi kentlere ve Avrupa ile Arap ülkelerine döviz karşılığı satılmakta; göç teşvik edilmektedir. Bu yöntemle, hem artan döviz ihtiyacı karşılanmakta, hem de Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini en dinamik güçten yoksun bırakılmaktadır.

Bu uygulamalarında o kadar ileri gitmektedir ki, küçük ticaret erbabının ve dönüşüme uğramak üzere olan küçük feodal kesimlerin, ayakta kalabilmek için, Türkiye'deki orta sınıflarla ekonomik temelde geliştirmek istedikleri girişimleri, tamamen bertaraf ettiği gibi, reformist temeldeki çıkışları da boğmaya çalışmaktadır. Artık Kürdistan'daki işbirlikçilerine de güvenmeyip, Kürdistan'da hüküm sürdüğü katmerli sömürgeciliğin devamı için, her alanda direkt devletin kurumlaş-

masını sağlamaktadır. Bunun daha da etkinleştirilmesini amaçlayarak, ajan-muhbir ağının örgütlendirilmesini geliştirirken, aşiretsel, mezhepsel çelişkileri kışkırtmasının yanı sıra asimilasyon temelinde ahlâksal ve kültürel çöküntüyü de hızlandırmaktadır.

Sosyal yapıda bu uygulamaları yaparken, 73'lerden itibaren gelişmeye başlayan 78'lerde de niteliksel bir düzeye ulaşarak PKK biçiminde somutlaşan Kürdistan Ulusal Bağımsızlık Mücadelesini yok etmek için en adi yöntemlere başvurmadan çekinmemektedir. Faşist cuntanın önüne koyduğu önemli görev PKK hareketini yok etmektir. Bunun için de PKK aleyhine tüm devlet olanaklarını kullanarak basın, yayın, radyo, televizyon ve ajan-muhbirler vasıtasıyla yoğun bir ajitasyon propaganda başvurarak, en geniş kitleleri etkilemek istedi, fakat sonuçta tam bir hayal kırıklığına uğradı. PKK, cuntadan sonra uzun vadeli halk savaşının çok yönlü hazırlıklarını devam ettirirken, Kürdistan halkının yüzyıllardır özlemini duyduğu bağımsızlık ve özgürlük bayrağını, geliştirdiği silahlı direnmelerle daha da yükseltti.

Bundan daha da öte PKK, Kürdistan Devrimini uluslararası olanaklarla bütünleştirmede, önemli aşamalar kaydetmesiyle, cuntanın çirkin amacına ulaşmasını tümüyle engellemiş oldu.

Bu gelişmeler karşısında paniğe kapılan sömürgeci-faşist cunta devrimci, yurtseverler ve geniş emekçi yığınlar üzerinde yüzbinleri asan tutuklamalar yaparken; özellikle PKK kadro ve taraftarları üzerinde içeride ve dışarda katletme eylemine daha da hız verdi. Hapishanelerde her türlü işkence ve baskı koşullarında bile sömürgeci mahkemeler karşısında, Parti onurunun simgesi haline gelen ve ulusal kurtuluş mücadelesinin yattığı direnme geleneğini kararlıca savunarak, sömürgecilerin mahkemelerini yargılar hale getiren başta Mazlum Doğan ve Ferhat Kurtay olmak üzere, birçok PKK kadro ve sempatizanını katletti.

Ortadoğu'da bir dizi devrime de neden olacak PKK önderliğindeki Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini boğmak isteyen faşist cunta, başta ABD olmak üzere emperyalizmle ittifak halinde Kürdistan'a "Çevik Kuvvetler" gücünü yerleştirdi. Henüz halk savaş aşamasına bile gelmeyen Kürdistan Devrimi karşısında kendi ordu gücüne dahi güvenden yoksun olacak kadar paniğe kapılan faşist cunta, şimdiden ABD'nin "Çevik Kuvvetler"i ile Kürdistan'da tam bir savaş haline uygun mevzilenerek, hazırlıklarına devam etmektedir.

Siyasal iktidarını korumak Türkiye ve Kürdistan devrimlerini yok etmek için bugüne kadar tekelleşmesini son sınırına varıracak biçimde geliştirdiği ekonomi politikasına son hükümet bunalımından sonra yeni biçim vermek zorunda kaldı. Aslında Turgut Özal-Kaya Erdem ekibinin uyguladığı ekonomi politikanın özünde hiçbir değişiklik olmayacaktır.

Bu değişikliklere geniş emekçi yığınlarda oluşan nefreti biraz hafifletmek; orta ve küçük-burjuvaziyi tümüyle iflasa sürükleyerek karşısına dikmektense bunu engellemek, mümkün olduğu kadar

bu kesimlerin işçi sınıfı ile aralarında mesafe bırakıp en son sınırdaki da olsa ilişkilerini kesmek için başvurmuştur ve bu kesimlere birtakım kırıntılar verecektir. 71 faşist cuntasından sonra, 73'lerde uygulanan taktiği biraz daha değişik bir biçimde, en asgari düzeyde ve son defa olmak üzere hükümet değişikliğinden sonra Kafaoglu aracılığıyla uygulayacaktır. Ama hiçbir zaman Türk tekeli burjuvazisi, orta ve küçük-burjuvaziye hükümet etme veya iktidara ortak etme gibi bir konuma kesinlikle girmeyecektir. Bugüne kadar uygulanan ekonomi-politikanın sonucu, geline nokta da herşeye rağmen, faşist diktatörlük devrimle yıkılınca kadar tekelleşmeyi en üst sınırında tutmaya devam edecektir. Hükümetteki yeni değişikliklerle beraber biçimsel ve geçici de olsa, iflas etmekte olan küçük ve orta işletmelere en alt seviyede kredi muslukları açarak, faiz hadlerini düşürerek "sıkı para politikası"nda esnek davranarak; kıran kırana devam eden serbest piyasa ekonomisine müdahalede bulunacak ve ayrıca geçmişte iç tüketimi kısıtlama temelinde geliştirilen ihracat sonucu Türkiye ve Kürdistan'da pazara mal sürümüne başlayıp "sıkı kemerde" genişleme yaratacaktır. Böylece kitlelere hoş görünmeye çalışacaktır. Yine geçmişte vurgun ve talanla elde edilen sermaye birikiminden bir kısmı dış borçlara devredildiğinden yatırımlara gidilememiştir. Birçok işyerlerinin iflası sonucu doğan işsizliği biraz olsun giderebilmek için yatırımlara yönelecek ve böylece içte istikrarsızlık içinde istikrarlılık yaratarak, dış alacaklarına da jeo-politik önemini hatırlatarak biraz beklemelerini isteyecektir. Özal-Erdem ekibinin düşürülmesinin diğer bir nedeni de; önümüzdeki dönem kitlelere ve özellikle de Avrupa kamuoyuna, sözümona demokratik görünebilmek için apoletli generallerin yerini sivil görünümüne generallere bırakmasının hazırlıklarıdır. Zaten hazırlanan Anayasa sömürgeci faşist kurumlaşmanın son evresini ifade etmektedir. Son şeklini almamış da olsa hazırlanan Anayasa ile söz, basın, yayın, sendikalaşma, dernekleşme, grev ve toplu sözleşme haklarını, en ufak bir şüpheye ve boşluğa yer veremeyecek tarzda, faşist diktatörlük kendi denetimi altına almıştır. Eski Milli Güvenlik Kurulu yeni biçimde daha da genişletilerek ve etkinleştirilerek legal tarzda yürütücü görevi ile aynı zamanda yönetimin en uç karar organı olarak Devlet Başkanlığı Danışma Konseyi biçiminde örgütlendirilmiştir. Artık hükümet basit bir uygulayıcı, parlamentoda faşist diktatörlüğün teokratlar kurulu haline gelecektir.

Çeşitli sınıf ve katmanların sosyo-ekonomik yapısında yaşanan çöküntü; köylülük sorununun devrimci tarzda çözümlenmemiş oluşu, şehir orta ve küçük-burjuvazisinin alabildiğine yaygın bulunduğu toplumun dikeyliğine sınıflara ayrışma eyleminin Batı Avrupa tarzında netleşmediği; azınlık ve ulusal sorunların devrimci tarzda çözümlenmeyip, çıplak zorla tutulduğu ve bu konumuyla kendi iç dinamizmi ile doğmayan kapitalizmin oluşturduğu sosyal yapı da bu tarzda örgütlendirilmiş devlet yapısının fazla yaşayamayacağı açıkça ortadadır. Buna bir de em-

pervyalist-kapitalist sistemin genelini çöküşe gittiği ve özellikle yeni-sömürgecilik uygulamasının nefes borularının tıkanmasına bağlı olarak Türk kapitalizminin de 50-60'lar dönemi gibi, kendini üretir balden çıkması eklenirse, elverişli siyasal koşullarda ortaya çıkmayan Türk sömürgeci faşist diktatörlüğünün, güçlü bir halk savaşını temel alan bir mücadele ile yıkıma gitmekten başka alternatif yoktur.

Tüm bu uygulamalar açıkça göstermektedir ki, demokrasi beklevişi içinde olan birçoklarına darbe vurulmuştur. Bu anlayışla umutsuzluğa kapılmanın kitlelerin salt kendiliğinden gösterecekleri eylemlere bel bağlamanın veya "elimiz bağlandı, bittik" anlayışına kapılmanın, devrime ve halka güvensizliğin alışı olacağı gibi; "aman cuntaya karşı çıkışlar yapılsın, halk katliama uğrar, örgütlenmemizi salt uluslararası denge üzerinde inşa edelim" anlayışları da tam bir safsatadır.

Faşist cunta ne kadar çaba gösterirse göstere, gerçek olan şudur ki, bugün Türkiye'de yaygın olan orta ve küçük-burjuvazi, çok hızlı bir biçimde uğradığı iflaslar sonucu demokratik devrimde işçi sınıfının ittifakçı gücü haline gelirken, tekeli burjuvazi ise geçmişteki ittifakçı güçlerinden soyutlanmaktadır. Ayrıca tamamen kapitalist pazar ekonomisi içerisine çekilmiş köylülük de ayrışma ve mülksüzleşme ileri boyutlara ulaşarak, her zamankinden daha fazla işçi sınıfına yaklaşmıştır.

Bu gelişmelerin sonucudur ki; demokratik devrimden çıkan bulunan en geniş emekçi halk yığınları ile iktidar arasındaki dengeyi bizzat faşist diktatörlüğün kendisi yıkmıştır. En önemlisi de Türkiye devrimci proletaryası iktidar kavgasında PKK önderliğinde gelişen Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi ile ittifak kurma şansına sahip olmuştur. Buna bir de emperyalist-kapitalist sistemin çöküşü, sosyalist sistemin her geçen gün ileri mevziler kazanması, ve özellikle de Ortadoğu'daki gelişmelerin ağırlıklı olarak Türkiye ve Ortadoğu devrimleri lehine gelişmesi eklenirse, Türkiye devriminin olanakları geçmişe oranla çok

daha fazla artmıştır. Aynı şekilde Kürdistan'da da geçmişe oranla devrimin olanakları fazlasıyla artmıştır. Sömürgeci kapitalizme bağlı olarak gelişmiş bulunan küçük-burjuvazide de yoksullaşma had safhasına ulaşmış, çıkarlarını reformizm de değil, devrimde arayışı daha fazla somutlaşmıştır. Gelişen tekelcilik karşısında, ticaret burjuva kesimlerinde de anti-sömürgeci eğilimler yaygın hale gelerek, küçük-burjuva milliyetçiliğinin dayandığı sosyal temeller giderek zayıflamaktadır. Köylülükte geliştirilen yoğun sömürü sonucu işsizler ordusu saflarına en fazla katılım sağlanmış ve aydın-gençlik kesimi de işsizler ordusunun saflarında sürekli daha fazla artar bir hale gelmiştir. En önemlisi de işçi sınıfının da "kendisi için sınıf olma" sürecinin hızlanması, ve böylece anti-sömürgeci, mücadelede çıkarları olan tüm kesimlerin, işçi sınıfı önderliğinde işçi-köylü ittifakı temelinde yürütülen modern bağımsızlık mücadelesinin etrafında örülmesinin sosyal temelleri güçlenmiştir. Yine sömürgeci faşist diktatörlüğe karşı PKK önderliğinde yürütülen bağımsızlık mücadelesinin Türkiye devrimci hareketiyle ittifak temellerinin güçlenmesi Kürdistan devrim olanaklarının artmasının en önemli öğelerinden biri olmuştur.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devriminin önderi PKK I. Konferansı'nı gerçekleştirerek, geçmiş mücadele dönemini eleştirel yaklaşımla ele alarak, Türkiye ve Ortadoğu devrimci mücadelelerinin de üzerine yüklediği görevin bilinci ile, işbirlikçi sömürgeci faşist diktatörlüğe karşı izlenecek mücadele taktiklerini daha da derinleştirmiş ve güçlü bir toparlanış yaratabilmiştir.

İşbirlikçi-sömürgeci faşist diktatörlüğe karşı; Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketleri, bugünkü koşullarda derinleştirerek ittifakı daha da geliştirerek ve ortamı da dikkate alarak, sosyalist sistemin, kapitalist ülke proletaryasının ve ulusal kurtuluş hareketlerinin de desteğiyle mücadelelerini zaferle taçlandırmak için tüm güç ve kuvvetlerini seferber etmelidirler.

★★★

Baştarafı S : 1'de 21 Mart'ta katledilen...

lıyor. Bu işkenceler sırasında dağıldıkları vücutlarına rağmen Mazlum DOĞAN'ın direnişçi sesini asla kısımayacaklarını anlayan gözü dönmüş caniler, tek çıkar yolu O'nu hunharca boğarak katletmekte görüyorlar.

Ama zindanlardaki direnişin bir simgesi durumunda olan Mazlum DOĞAN'ı katletmekle direnişi de kıracaklarını uman cuntanın cellatları bunda ne kadar büyük yanlışlığa düştüklerini çok geçmeden anlıyorlar. Mazlum'un işkenceye alınması ve yaşamını yitirmesi üzerine sömürgeci zindanlar daha büyük boyutlu direnmelere sahne oluyor. Önderlerinin yol gösteren anısını kendilerine rehber edinen diğer savaş esirleri geniş çaplı protesto eylemlerine giriyorlar. Özellikle 35. ve 37. koğuşlar Mazlum DOĞAN'ın ölüm-süzlüğünü içeren bağımsızlık ve özgürlük sloganlarıyla inletiliyor. Bunun üzerine cezaevinin çevresi büyük bir askeri güçle kuşatma altına alınarak 35. ve 37. koğuş-

lar rastgele taranıyor ve 30'un üzerinde savaş esiri bu taramada yaralanıyor. Yaralılar hastahane yerine yeniden işkenceye alınıyorlar. Günler boyu süren bu işkenceler sırasında çeşitli aralıklarla toplam 9 savaş esiri daha yaşamını yitiriyor. Yaşamlarını yitirenlerin cezaları uzun bir müddet sonra yakılmış ve tanınmaz bir durumda ailelerine teslim ediliyor.

Ayrıca aynı olayda yaralananlardan 20 kişinin halen hastahane de bulunduğu ve durumlarının ağır olduğu bu nedenle de ölüm oranının her an artabileceği de belirtiliyor.

Savaş esirlerinin şahsında Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini boğmak isteyen sömürgeci faşist cunta işlediği bu cinayetlerin hesabını birgün mutlaka verecek, yüzlerce şehidin kanıyla sulanan Kürdistan devrimci direniş mücadelesi kesin zafere ulaşacaktır.

★★★

Lübnan işgalinin yolactığı gelişmeler...

Baştarafı S : 1'de

bildigine sıkıştırıldığı Ortadoğu'ya vansıtılacaktı. Ve öyle de oldu. Kendi temellerinin ovulması demek olan bölge gericiğinin ulusal ve sosyal kurtuluş güçleri tarafından sürekli tehdit edilmesi ve yıkıma götürülmesi karşısında emperyalist güçler, öncelikle, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ve Türkiye devrimcilerinin, pratik güçleri tarafından ciddi biçimde tehdit edilen Türk sömürgecilerini acık askeri-faşist bir diktatörlüğe yöneltmek, dayanaklarını güçlendirme ve bu zeminde yeni bir denge tutturma girişimlerini başlattılar.

Sadık usakları faşist Türk generalleri aracılığıyla ve hatta işbirlikci-tekeleci Türk burjuvazisine biraz da pay vererek onu, bölge ve özellikle Arap gericiğini yeni bir temelde toparlamaya ve ittifaka yöneltten emperyalistler, iki yıl süren bu çok yönlü cabalarıyla bölgedeki ilişkilerini bir müdahaleyi karşılamaya hazır hale getirmeye çalıştılar. Bu müdahale girişimlerinin bir yanını oluşturan, bölgeye «Cevik Kuvvetler» adlı bir askeri güç verleştirme doğrultusunda körfez ülkeleri ve faşist Türk sömürgecileri ile geliştirdikleri ilişkilerle birlikte politikalarını esas olarak Filistin ve Lübnan sorununu «çözme» üzerinde yoğunlaştırdılar.

Filistin Kurtuluş Hareketi ile bölge ilerici güçleri tarafından boş bırakılan Camp-David komplosu karşısında yeni bir politik «çözüm» olarak, usak Suudi yönetimi adına oluşturduğu «Prens Fahd Planı»nı öne süren ABD emperyalizmi, bu planın gerçekleştirileceği ve bölgede oluşturmak istediği yeni dengenin dayanacağı koşulları yaratmak için; Filistin Kurtuluş Hareketinin burjuva önderliğinin reformist eğilimlerinden, Hareketi, kendi gerçek temellerinden ve mücadele yöntemlerinden soyutlayıp, daha çok diplomatik alana taşırmış olmasından, Arap ve bölge gericiğinin, halkları sürekli anti-emperyalist mücadele içine çeken ve bölge gerici devletlerini tehdit eden Filistin ve Lübnan odaklarının ortadan kaldırılması konusunda artan taleplerinden ve nihayet sosyalist ülkelerin, dünya genelinde olduğu gibi bölgede de, «barış içinde bir arada yaşama» politikalarını, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerine aktif destek ve emperyalizmin çöküşünü hızlandırmak için daha atak bir mücadeleyle birleştirmemeleri ile bölgedeki halk güçlerinin örgütlenme ve ittifaklarındaki yetersizliklerden yararlanarak, daha fazla vakit kaybetmeden planladığı fiili müdahaleyi İsrail eliyle başlattı.

İlk etapta, Filistin Kurtuluş Hareketinin bağımsız eylem gücünü temsil eden askeri varlığını ortadan kaldırmaya girişen emperyalist, siyonist müdahale, gücünden düşürülmüş, başında uzlaşmacı reformist güçlerin bulunduğu, göstermelik politik bir hareket haline getirmeye çalıştığı Filistin davasını, bölgedeki diğer amaçlarına uyumlu hale getirmek için, son derece yoğun, siyasi ve diplomatik bir faaliyet başlatmış bulunmaktadır. İsrail birliklerinin Bevrut kaplarına dayanarak, iki halkı topyekûn katliam tehdidi altında tutmak yoluyla gerçekleştirmek istediği sonuç budur. Süphesiz o da, yüklendiği bu iğrenç jandarmalık görevinin karşılığını alacağı anı beklemekte, tüm dünya halklarının, bu arada kendi halkının bile nefretini kazanma pahasına, kukla devlet varlığını kurtarmak için, yıllardır başını ağrıtan ve varlığını tehdit eden sorunlardan nihai olarak kurtulmayı hedeflemektedir.

Savaşın, ABD planının, kitle katliamları ve imha operasyonlarından oluşan birinci bölümü esas olarak İsrail ve ABD tarafından böylece gerçekleştirildikten sonra sıra şimdi, kenarda duran ve yarım ağız İsrail alevhtarlığı yapan sahte Filistin yandaşlarının, Avrupa devletlerinden başlayıp, Suudi krallığına kadar uzanan ve özellikle faşist Türk devleti ile karakterize olan kesimin, «Filistin hareketi tümünden öldürül-

memeli, bölgedeki topyekûn çıkarlarımız açısından kullanılmak üzere; aramızda eltopuna dönüştürebileceğimiz siyasi bir varlık olarak kalmalı» biçiminde özettlenebilecek emperyalizm ve bölge gericilerinin ortak istemlerini vansitan ikinci bölümünün gerçekleştirilmesine gelmiştir. Bu politikanın uygulayıcıları bile önceden tasarlanmış ve hazırlanmıştır. Birinci bölüm için Philip Habib, ikincisi için ise sahneye çıkmaya hazırlanan meshur Kisinger.

Bu plan içinde yeralan temel sorunlardan bir diğeri de Lübnan'ın dört bası mamur işbirlikçi bir devlet haline getirilmesidir. Bu konuda özel bir çaba harcayan Fransa'nın faşisti ve solcu geçinenleriyle Lübnan'daki çeşitli burjuva eğilimleri uzlaştırma çalışmaları da, kendi iddiası ne olursa olsun bu planı besleyen önemli bir diğer cabadır. Bu arada, Lübnan ve Filistin sorunlarında doğrudan taraf olma durumu ve bölgede emperyalizme karşı takındığı tutum nedeniyle emperyalist müdahalenin doğrudan hedeflediği ve Filistin ile Lübnan sorunlarını çözme planları çerçevesinde, ya birtakım tavizlerle tarafsızlaştırılıp işbirliğine zorlamaya çalıştığı ya da yeni birtakım komplolarla tehdit ettiği diğer bir güç de Suriye yönetimidir.

ABD emperyalistleri son siyasi ve diplomatik girişimleri içerisinde, Suriye yönetiminin belirtilen bu konuma çekebilmek için yoğun çaba sarf etmektedirler.

Toparlarsak; ABD'nin yönetiminde, İsrail'in eli ve Avrupa emperyalistleri ile bölge gericiğinin dolaylı destekleriyle sahneye konulmuş bulunan emperyalizmin yeni Ortadoğu politikası, öncelikle, Filistin sorununun sosyalist sistem, dünya devrim cephesi ve emperyalizme karşı mücadele temelinde çözüme gitmesini engelleyip, onu, emperyalizmin ve bölge gericiğinin yedeğinde, bölgedeki çıkar çelişkilerini çözmelerinin bir aracı durumuna getirerek ve Suriye yönetimini geriletip denetim altına alarak bölgede karşı-devrimci amaçlarını gerçekleştirebileceği bir alan yaratmak stratejisine dayandırılmıştır. Emperyalizm ile yandaşlarının uygulama alanına koyduğu politika budur. Açık ki bu politika, emperyalist yayın organlarının «Filistin hareketi askeri olarak gücünden düştü ama siyasi olarak güçleniyor!» safsatalarının gülünçlüğü bir yana bırakılırsa Filistin davası için ölümlerin en kötüsünü tezgahlamış bulunmaktadır.

Ancak, genelde dünya ve özelde de Ortadoğu'daki devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki mücadelenin ulaştığı bugünkü boyutlarda bir ulusal kurtuluş hareketi ve ilerici bir hareket açısından, hem de belirgin ve dünya kamuoyuna malolmuş bir direniş mücadelesini ve sahip olduğu uluslararası desteği bir yana bırakarak ne böyle şerefsiz bir ölümü kabul etmesi ve ne de böyle «çözüm»lerle sonuca ulaşmayı umud etmesi mümkün değildir.

Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi böylesine plaplı bir emperyalist komplotu karşısında, daha çok da kendi iç yetersizlikleri ve hataları sonucunda, elde etmiş olduğu mevzilerin önemli bir kısmını kaybetmiş olabilir. Ancak Filistin Kurtuluş Hareketinin, doğru devrimci bir siyasi çizgi temelinde, sosyalist güçler, bölge ve dünya devrimci ve demokratik hareketleriyle gerçek bir enternasyonalist dayanışma içinde, bölgede gelişmeye aday yeni devrim odaklarından alacağı güçle, emperyalizme, siyonizme ve bölge gericiğine daha güçlü darbeler vurarak, eskisinden çok daha güçlü bir gelişmeyle nihai kurtuluşunu sağlaması mümkündür ve bölgedeki hızlı gelişmeler dikkate alındığında bu pek de uzak değildir.

SERXWEBÜN

PKK sempatizanı...

Baştarafı S : 1'de

Bu durum sömürgeci mahkemelerin peşin hükümlü ve göstermelik karakterini çok iyi sergilemektedir. Mahkemelerde, özellikle PKK hareketinin geçmişte büyük kazanımlar kaydettiği alanlarda yaşayan her insana mutlak PKK üyesi gözüyle bakılmakta, sadece bu neden bile verilecek ağır cezalar için kıstas olarak alınmaktadır. Bunun için sıradan insanlar ve sempatizanlara varıncaya kadar savaş esirlerinin büyük çoğunluğu ya PKK üyeliği, ya askeri kanat sorumluluğu, ya Merkez Komite üyeliği muamelesi görmekte, buna göre yargılanmaktadır.

Gerçekle ilgisi olmayan bu iddiaları kabul ettirebilmek içinse cezaevlerinde korkunç bir baskı ve yıldırma politikası uygulanmakta, savaş esirleri her mahkeme öncesi yeni işkencelerden geçirilmekte, çağdışı yöntemler kullanılarak istenilen sonuç alınmaya çalışılmaktadır.

Ama hertürlü zorluğa rağmen zindanlardaki faşist uygulamalar savaş esirleri tarafından her fırsatta teşhir edilmiş ve edilmektedir. PKK'li savaş esirleri mahkemelerin açıldığı ilk günden başlayarak üzerlerindeki ırkçı-faşist uygulamaları ve mahkemelerin peşin hükümlü ve taraflı tavrını çeşitli biçimlerde protesto ederek, ve sömürgeciliği yargılayarak tüm dünyaya duyurdular ve duyuruyorlar.

Karar aşamasına gelen...

Baştarafı S : 3'de

Mardin-Nusaybin, yine Dev-Yol Karabük davası ile TDKP'si İzmir davası ve Diyarbakır Rızgari ve Ala Rızgari davası bulunmaktadır.

Buna göre; Dev-Yol Mardin-Nusaybin grubunda yargılanmakta olan toplam 11 kişiden, Mehmet Düzgün 35 yıl, Mesut Yardak 26 yıl 2 ay, Adnan Avican 17 yıl 8 ay, 10 gün, Şükrü Kaya 17 yıl 8 ay, Zeyni Apak 10 yıl, M.Danışman ve N.Kemal Yaşar 7 yıl, Abdurrahman Konut 6 yıl, Ali Aytimur 5 yıl, Mehmet Demir 7 yıl 9 ay, Süheyl Aynaoglu 1 yıl hapis ve ağır hapis cezalarına çarptırılırlarken; Donanma ve sıkıyönetim Komutanlığı Gölcük askeri mahkemesinde devam eden Karabük-Dev-Yol davasında da Yiğit Erdoğan 19 yıl 4 ay ağır hapis ayrıca 8 ay hapis, Muharrem Gül 5 yıl ağır 1 yıl hafif hapis cezasına çarptırıldı. Aynı davada 12 kişinin de tahliye edildiği bildirilmektedir.

Yine İzmir'de yargılanmakta olan TDKP'sine mensup Mehmet Şenergül, Mustafa Albayrak ve Şahverdi Cimen'e 4 yıl 2 ay hapis cezası verilirken; 4 kişide delil yetersizliğinden ötürü serbest bırakıldı.

Öte yandan Diyarbakır 2 Numaralı askeri mahkemesinde devam eden Rızgari ve Ala Rızgari davasında askeri savcının "devletin hakimiyeti altında bulunan bir kısım toprakları devlet idaresinden ayrıarak Marksist-Leninist bir idare kurmayı amaçlamaktan, bu amaçla gizli örgüt kurmaktan" suçladığı toplam 209 kişiden 93'ü 6-32 yıl arasında değişen çeşitli hapis cezalarına çarptırılırken, 109 kişinin beraatine karar verildi. Bu arada aynı davada yargılanmakta olan Avukatlardan Ruşen Aslan 10 yıl, Mümtaz Kotan ve Şerefettin Kaya'da 8'er yıl hapis cezalarına çarptırıldılar.

Diyarbakır zindanlarındaki Bağımsızlık ve Özgürlük savaşçıları...

Baştarafı S : 1'de

larını aşarak, Avrupa'da da yankı bulması ve beş Avrupa ülkesinin Türkiye'yi İnsan Hakları Komisyonu'na vermesinden sonra zor durumda kalan cunta, tutuklular üzerindeki baskılarını arttırarak sürdürmektedir. Özellikle açık grevlerinin başarıyla sonuçlanmamasıyla birlikte çeşitli Avrupa ülkelerinden heyetlerin arka arkaya Türkiye ve Kürdistan'a gitmeye başladığı son günlerde etekleri iyiden iyiye tutuşmaya başlayan cunta, zindanlarda hazırladığı ölüm hücrelerini ve hiçbir hukuk kuralı tanımayan göstermelik mahkemeleri, heyetlere kapalı tutmak için yoğun çabalar harcamaktadır.

Bu noktada sömürgeci basın da faşist cuntanın imdadına yetişmekte, Diyarbakır Askeri Ceza-

evinde ilişkin yalan demagogilerle dolu haberleri sayfalarına getirmektedir. Talat Polat adındaki bir MİT görevlisinin sözümona yapmış olduğu bir röportajı 26 Temmuz'dan başlayarak üç gün arka arkaya işleyen Hürriyet gazetesi, baştan sona uyduruk ve çarpıtılmış haberleri içeren bu yazıyla, savaş esirlerinin, sömürgeci zindanlarda sergiledikleri görkemli direnişlerine gölge düşürmek, kâfalarada soru işareti yaratarak kitleler üzerindeki saygınlıklarını kırmak istemektedir.

Ama PKK'li savaş esirlerinin başlattıkları son direniş, üzerlerinde oynanmak istenen yeni oyunları da boşa çıkarmış, düşmanı tam bir acz içine düşürmüştür. Özellikle son kıpırdanışlar sömürgeci-faşist cuntanın duyduğu rahatsız-

lığın derecesini göstermektedir. Cunta, savaş esirlerinin soylu direnişleri karşısında içine düştüğü çıkmazdan kurtulmak istemektedir. Bunun yolunu ise daha çok baskı, daha büyük katliamlar, sürekli işkence ve seri idamlarda görmektedir.

Kuşkusuz onların bu planlarını boşa çıkarmak ve böyle bir direnişe destek olmak ise her yurtsever, devrimci ve demokrat için görev olmanın da ötesinde bir zorunluluktur. Açlık grevlerinden elde edilen sonuçların cuntayı nasıl bir tedirginlik içine ittiği, onu nasıl bir çıkmaza sürüklediği ortadadır. Cunta artık kendisinin teşhir ve tecritini hızlandıran cezaevlerinin sözünü bile duymak istemektedir. Bunun için de daha sinisi planlar ve yeni tuzaklar hazırla-

maktadır. Çok zor koşullar altında, dış dünyayla en küçük bir bağlantılarının bile olmadığı bir ortamda, savaş esirleri, böyle bir direnişi örgütleyebilmiş; örgütlemekle de kalmamış, bunu duyurmuşlardır. Bu, 21 Mart'ta gerçekleştirildiği katliamla zindanlardaki direnişi kırmayı amaçlayan cuntaya verilmiş olan en kahredici cevaptır.

O halde; tüm siyasal güçler, güçlerini birleştirerek direnişi en geniş biçimiyle duyurmalı, uluslararası kuruluşların ve çeşitli demokratik çevrelerin aktif desteğini sağlamalı, cuntanın yalan ve demagojiye dayalı propagandasını etkisizleştirmeli, provakasyonlarının üzerine kararlılıkla yürüyerek, onun bu yöndeki çabalarını boşa çıkarmalıdır.

Selam Olsun Bükülmeyen Bileğe, Susturulmayan Sese!
Selam Olsun Bağımsızlık ve Özgürlük Savaşçılarının Zindanlardaki Kutsal Direnişine!

Filistin Direniş Hareketi yokedilemez

Sayın Ömer Quatish, gazetemiz Serxwebün Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesinin sesini yükseltmek, sorunlarını incelemek ve bu mücadelenin sonuçlarını halkımıza maletmek üzere yayın hayatına başlayan, Kürdistan halkı ve onun önder güçlerinin yürüttüğü sıcak mücadelenin bir parçası olarak faaliyet gösteren bir organdır. Ülkemiz devriminin dünya devriminin bir parçası olması dolayısıyla gazetemiz dünya ve bölgedeki gelişmeleri de yakından incelemek ve değerlendirmektedir.

Ortadoğu ve özellikle Filistin Devrimi ile Kürdistan Devrimi'ni arasındaki yakın bağlar nedeniyle, devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki, mücadelenin oldukça kabardığı günümüz koşullarında bölgemiz devrim güçleri arasında başyeri işgal eden Filistin Direniş Hareketinin önderlerinden biri olarak, bölgedeki devrim ve karşı-devrim durumu hakkında yapacağınız değerlendirmeler, Filistin ve Kürdistan Devrimlerinin sorunları ve güçlüklerine ilişkin olarak ortaya koyacağınız tarihsel ve güncel yaklaşımlar büyük önem taşımaktadır.

Bize, okuyucularımıza görüşlerinizi tanıtabilme fırsatı verdiğiniz ve halkımızın Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesine karşı gösterdiğiniz duyarlılık için teşekkür ederiz.

SERXWEBÜN- Emperyalizmin ve özellikle ABD emperyalizminin tarihte ve günümüzdeki Ortadoğu politikası, bu politikanın ürünü olarak CENTO vb. paktlar ile gerek bölge gericiliğinin kendi aralarında gerekse emperyalizmle girdiği ikili ilişkilere, bu politika ve ilişkilerin önümüzdeki dönemde varacağı muhtemel sonuçlara ilişkin görüşünüz nedir? Özel olarak Arap, genel olarak da Ortadoğu devrim hareketleri, bu hareketlerin gelişim yolu ve bölge devrim güçlerinin durumu hakkında bir değerlendirme yapar mısınız?

ÖMER QUATISH- Sorularınızı cevaplamaya başlamadan önce, bölgenin ilerici ve yurtsever mücadelesi içinde yeralan -tesadüfi değil- kökleri tarihe, sayısız on yıllara dayanan Kürt halkının devrimci-yurtsever hareketine selam ve takdirlirimizi birkez daha sunarız.

Emperyalizmin dünya genelindeki siyasetini mevcut durumu soğuk savaşa doğru itme, daha çok düşmanlık ve düşmanlığı artırma ile niteleyebiliriz. Bugün emperyalistler kendi aralarında yeni nötron bombası üretimi, Avrupa'ya Persing ve Kroz füzelerinin yerleştirilmesi, savaş cephanelerinin güçlendirilmesi gibi çeşitli araçlarla uluslararası durumu gerginleştirmeye yönelmişlerdir.

Eğer uluslararası genel durum gerginse, bölgemiz de daha gergin olacaktır. Bunun nedenlerini bazı noktaları belirterek açıklamaya çalışacağım.

Birinci nokta; petrol sorunudur. Bilindiği gibi Ortadoğu şimdiye kadar yeryüzünde keşfedilen yedek petrolün %55'ten fazlasıyla beslenmektedir. Petrol derken, araba foil-oili ve aydınlatma enerjisini değil, kapitalist sanayinin fabrikalarını çalıştıran enerjiyi kastediyorum. Çünkü petrol, enerji olarak emperyalist ekonominin tekerleklerini döndürmede önemli bir yer tutmaktadır. Petrolün önümüzdeki 20-30 yıllık dönemde de önemini koruyacağı açıktır. Bundan dolayı bu konu emperyalizm için hayati önem taşımakta, bölgede saldırganlaşmanın birincil nedeni olmaktadır.

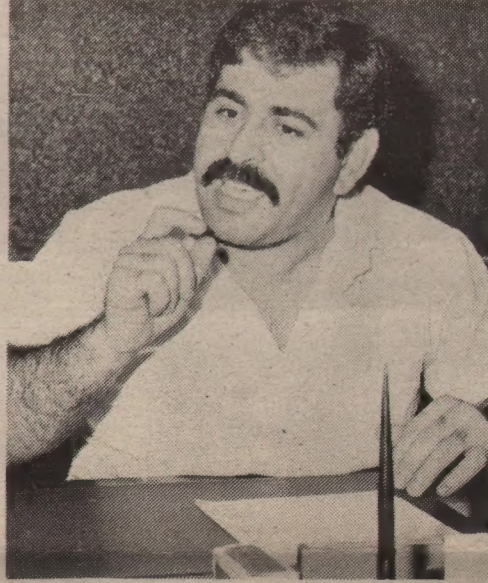
İkinci nokta; pazar sorunudur. Yalnızca Arap aleminin 150 milyon nüfusu var. Buna Türkiye, İran ve Pakistan'ı da eklersek, kalemden uçağa, hatta dikeş iğnesine kadar emperyaliz-

Gazetemizin, siyonist saldırı savaşından önce, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) Politbüro üyesi ve yazışmaları sorumlu müdürü sayın Ömer Quatish ile yaptığı röportajı, Filistin Devriminin bugün geldiği aşamaya cevap vermekten uzak da olsa, Filistin Hareketinin direnme yanlısı bir kanadını oluşturmaya nedeniyle FHKC'nin Filistin Devrimi ve bölge devrimleri hakkında sahip olduğu görüş ve değerlendirmelerin mücadelemiz açısından taşıdığı önemi dikkate alarak yayınlıyoruz.

● **"Eğer kavga salt emperyalistler, siyonistler ve gerici güçler ile Filistinliler arasında kalırsa, yeni doğan bebekten mezara giden ihtiyarlara varıncaya kadar tüm Filistin halkını böyle bir savaşa hazırlasak dahi Filistin'e kurtuluş ufkü asla açılmayacaktır"**

Ömer QUATISH

min mamul maddesini tüketen 250-300 milyon açık ağız var. Ortadoğu'nun kurtulması halinde emperyalizmin uğrayacağı zarar tasavvur edilmez. Bu, pazarların tümüyle kapanması, petrolü ve yatırdığı sermayeyi kaybetmesi demektir.



Ömer Quatish

Üçüncü nokta ise; uluslararası arenada önemli bir coğrafya ve stratejik konuma sahip olan Ortadoğu'da, Süveyş Kanalı, Çanakkale, İstanbul boğazları gibi dünyanın en önemli su geçitleri ve petrol yataklarının bulunmasıdır. Bölgemiz Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarını birbirine bağlamaktadır. Kim bu bölgenin sahibi olursa, o aynı zamanda uluslararası planda da önemli bir konuma sahip olacaktır. Ayrıca Ortadoğu, sosyalist sistemin sıcak sular diye adlandırdığımız Kızıldeniz sahillerine doğru ilerlemesini engellemede emperyalizmin lehine olan bir set durumundaydı. Bundan ötürü İran'da Şahın yıkılmasıyla bu durumu kaybeden emperyalizm başta siyasi saldırı olmak üzere her alandaki saldırılarını alabilmesine hızlandırmıştır. Bu durum bölgenin emperyalizm nazarında taşıdığı önemi açığa çıkarmaktadır.

Sosyalist sistemin birliğinin ilerlemesi, elde edilen yeni zaferler, emperyalizmi hezimete uğratan yeni ulusal kurtuluş hareketleri ve kapitalizmin artan genel bunalımıyla birlikte emperyalizmin bölgemiz üzerindeki saldırı ve baskılarını ağırlıklı olarak duyduk. Öyleyse bu saldırıların hedefi nedir? Bilindiği gibi emperyalizm sadece kendi yapısını korumaya çalışmakla kalmamakta, aynı zamanda "kim Amerika'nın yanında değilse, o Amerika'ya karşıdır" şeklindeki bir denklemin kurulmasını da savunmaktadır. Yani kim emperyalizme hayır derse vurulması gerekir. Çünkü bugün hayır diyenler gelecekte söylediklerini pratiğe geçirecek, ve bir süre sonra emperyalizmin daya-

naklarını sarsmaya başlayacaklardır. Emperyalizm çıkarları açısından böyle bir hedef seçmektedir. Ama bölgede mücadele eden savaşı güç kaldıkça emperyalizmin bu hedefine ulaşması mümkün değildir. Tabii emperyalizm de Vietnam'daki büyük tecrübesi sayesinde, halkların başında ehdiyete kadar kalmasının olanaksız olduğunu bilmektedir. Özellikle İran halklarının Şahlığa vurduğu şiddetli tokattan sonra, yerli işbirlikçilerinin elinde ne kadar silah bulunursa bulunsun, silahlanma yönünden ne kadar harcama yaparsa yapsın bölgedeki varlığını korumaya güçlerinin yetmeyeceğini kavramıştır. Bundan dolayı ABD emperyalizmi; Kenya'dan Umman'a, Somali ve Mısır'a kadar Ortadoğu'yu çevreleyen bu alanlara üslerini kurmaya, bölgedeki eski üsleri geliştirmeye ve askeri varlığını güçlendirmeye başlamıştır. Ayrıca Sırt Körfezindeki iki Libya uçağını düşürmesi örneğinde görüldüğü gibi bu bölgeyi Amerikan askeri üsleriyle çevrelemek istemektedir. Bu sadece korkutma veya bir güç gösterisi değildir. Emperyalistler bize derinliği tırnağınızla kaşımayın demektedirler. Ama kendileri bu bölgede kendi tırnağıyla derisini kaşıyacak, ayrıca kendileri ile bölgedeki kurtuluşçu güçleri arasında savaş durumu çıkması halinde köpek dişlerini acımasızca bölgeye batıracaktır.

ABD, emperyalizmi öldürücü, yıkıcı savaş araçlarını, halkları ve ulusal kurtuluş hareketlerini vuranları ve tarihe karşı duran gerici güçlerin eline vererek silahlanmayı tırmandırırken, bölgedeki müttefiklerini güçlendirerek, işbirlikçilerinin kendi aralarındaki çelişkilerini de çözmeye çalışmaktadır. Bu nedenle en karmaşık sorun olan Arap-siyonizm çelişkisinin çözümüne büyük önem vermektedir. Çünkü devam etmesi halinde kendisini bitireceğini bilmektedir. Bu çelişkinin aynı zamanda emperyalizmin bazı dostlarını da güçten düşürdüğü açıktır.

Öte yandan sık sık belirttikleri "Filistin'in yolu Tahran'dan geçmektedir" veya Irak yöneticilerinin yükselttiği "bugün İran, yarın Filistin" şiarları altında ellerinden geldiği oranda Irak-İran savaşını körüklemektedirler. Ama onlar ne İran'a varabilir, ne de Filistin yönünde hareket edebilirler. Artık çürümüş, çökmüş ve zayıf ayakları üzerinde durabilmeleri mümkün değildir. Ashında Irak ve İran'daki güçleri kazanmak veya en azından tarafsızlaştırmak mümkündür. Elbette bizim isteğimiz onları kazanmaktır. Bu açıdan onlarla müttefik olma imkânımız vardır, ve ittifaklaşırız da. Ama bu savaşların kızışması burjuva-milliyetçi ve şöven duygulardan kaynaklanmaktadır.

Yine son zamanlarda başında Suudi Arabistan'ın bulunduğu Arap gericiliği ile Türkiye'deki faşist diktatörlük yönetimi arasındaki ilişkilerin güçlendirildiğine tanık olmaktadır.

Örneğin; ABD emperyalizmi İran'da Şahın yıkılmasından sonra Derek ve Haliç'i koruyabilmek için Pakistan, Suudi Arabistan ve Haliç'teki diğer gerici yönetimlerle daha sıkı ilişkiler geliştirdi. Bilindiği gibi İran, devrimden sonra bu bölgedeki güçlerini geri çekmişti. Şimdi bu rolü Pakistan üstlenmiştir. Aynı zamanda Türkiye'nin de benzeri rolleri üstlenmesi uzak değildir. Bundan dolayı Filistin, Kürt, Arap, İran ve hatta Pakistanlılar olarak, en detaylı dayanışma biçimlerini hayata geçirmek hepimizin görevidir. Kürt halkının mücadelesi, üzerine duygusal bir tarzda konuşulacak bir mesele değil, gerçekten de bölgedeki istikrar faktörlerindendir. Bu sorun gerici planları uygulamada emperyalizmin savunma kanatlarını kırmaktadır. Bundan ötürü biz, şimdiye kadar Ortadoğu bölgesinde devrimci-demokratik güçlerin tembel davrandıklarına inanıyoruz. İtiraf etmeliyiz ki emperyalizm daha aktif çalışmaktadır. O tüm enerjisini gerici bir birliğin yaratılması doğrultusunda harcamaktadır. Hatta Beşir Cemayel ve Suad Haddat'ın silahlarını bile, tümümüze karşı kullanmak üzere Suudi Arabistan, İsrail, Mısır, Türkiye, Pakistan'ın silahlarıyla organize ederek birleştirmektedir. Ama bizler şimdiye kadar belli ilişkiler içinde olmamıza rağmen, ortak düşmana karşı ittifak ve yardımlaşmada daha çok elastiki bir biçimde hareket etmekteyiz. Oysa hepimizin bildiği gibi Güneydoğu Asya halkları tek bir ulus değillerdi. Vietnamlılar, Kamboçyalılar ve Laoslular bu bölgede bulunmaktaydı. Ama Güneydoğu Asya'da emperyalizme karşı savaşmak için bir zamanlar tek bir partinin ilân edildiği ve yine birçok dayanışma cephesinin kurulduğunu hepimiz hatırlarız. Ne yazık ki bizler şimdiye kadar bunu yaratamadık.

Şunu unutmayalım ki, Filistin Devriminin derinlikleri, belkide kurtarılmış Kürdistan dağlarında olabilir.

Emperyalistler bugün Ortadoğu'da adı Filistin Devrimi olan esas halkadan işe başlamışlardır. Fakat biz şimdiden şunu söyleyelim ki, eğer faaliyetlerine Filistin Devriminden başlamışlarsa, Kürt arkadaşlarımızın devrimci mücadelesine vurmadan buna son veremiyecelerdir. Yani bölgedeki egemenliğine HAYIR diyen bir güç oldukça emperyalizm bu faaliyetlerine devam edecektir. Buradan hareketle biz, emperyalizmin bölgemize ait siyasetinin düşmanlık, yayılmacı, baskıcı kısaca tüm özellikleriyle ortacağa ait ve acımasız olan her türlü sömürü biçimini geri getiren sömürgecilik siyaseti olduğu inancındayız. Bugün Amerika askerleri Sina'nın geri kalan 1/3'üne inmektedirler. Neden? "Çevik Kuvvetler" bizim deyimimizle karanlık müdahale güçleri kime mezar kazmaktadır? Elbette ki bu mezar bizler, sizler ve bölgedeki sosyalist, barışçı, ilerici, kurtuluşçu tüm güçler üzerinde yeniden egemenliğini kurabilmek için kazılmaktadır. Bu bakış açısından hareketle Ortadoğu'daki tüm ilerici-devrimci güçlerin vakit geçirmeksizin dayanışma içine girmeleri ve kenetlenmeleri gerektiğini söylüyor ve onları buna davet ediyoruz. Bizler, ön mevzilerimizde siyonizme karşı silahları, silahlarımızla birleşen onlarca Kürt mücadeci arkadaş görmekten, onların bu ittifakı kanlarıyla cisimleştirmelerinden gerçekten kıvanç ve gurur duyuyoruz.

Tabii ki bu ittifak, halâ uzak görüşlü, önder devrimci örgütler arasında adeta hapsolmuş gibidir. Eğer kavga salt emperyalistler, siyonistler ve gerici güçler ile Filistinliler arasında kalırsa, yeni doğan bebekten mezara gi-

Devamı : 14'te

Impressum

V.i.S.d.P.: M.Aral
Grolmannstr. 20
1 Berlin 12

Yazışma Adresi:

Serxwebün

Verlag u. Handels-G.m.b.H.

Postfach 10 16 83 5 Köln 1

Deutsche Bank Köln Konto Nr: 12 82 805 (BLZ: 370 700 60)

Postcheck-Amt Köln Konto Nr: 2690 16-507 (BLZ: 370 100 50)

Hollanda	2.50 hfl
Fransa	5.00 ff
Belçika	35.00 bfr
İsviçre	2.00 sfr
Avusturya	15.00 s
Danimarka	6.50 dkr
İsveç	5.00 skr
Norveç	5.00 nkr
Yunanistan	50.00 Dr
İngiltere	0.50 £